2022 m. rugsėjo 14 d., trečiadienis

P9_TA(2022)0317

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva ***I

2022 m. rugsėjo 14 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652 (COM(2021)0557 – C9-0329/2021 – 2021/0218(COD)) ([1])

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

[Pakeitimas 1, nebent būtų nurodyta kitaip]

(2023/C 125/26)

EUROPOS PARLAMENTO PAKEITIMAI (*)

Komisijos pasiūlymas

2021/0218(COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį ir 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Europos žaliojo kurso komunikate ([3]) nustatytas Sąjungos tikslas iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui taip, kad būtų prisidedama prie Europos ekonomikos stiprinimo, jos augimo ir darbo vietų kūrimo. Siekiant šio tikslo ir tikslo iki 2030 m. ***bent*** 55 % sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kaip nustatyta ***Reglamente (ES) 2021/1119 (Europos klimato teisės aktas)***, reikia įvykdyti energetikos pertvarką ir gerokai padidinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį integruotoje energetikos sistemoje;

([1]) Klausimas buvo grąžintas atsakingam komitetui, kad būtų vedamos tarpinstitucinės derybos pagal Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą (A9-0208/2022).

(*) Pakeitimai: naujas arba pakeistas tekstas žymimas pusjuodžiu kursyvu, o išbrauktas tekstas nurodomas simboliu ▌.

([1]) OL C , , p. .

([2]) OL C , , p. .

([3]) 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatas „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640).

(1a) energetikos pertvarka skirtingai veikia valstybes nares, regionus, ekonomikos sektorius ir piliečius ir priklauso nuo konkrečios jų padėties. Todėl labai svarbu užtikrinti, kad žaliasis kursas būtų įgyvendinamas taip, kad būtų skatinama Sąjungos ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda ir kad energetikos pertvarka būtų socialiai teisinga ir įtrauki. Visų pirma turi būti užtikrinta, kad nebūtų sutrikdymų itin svarbiuose sektoriuose, tenkinančiuose pagrindinius ekonomikos ir visuomenės poreikius, pvz., judumo sektoriuje;

(1b) energija yra vienas esminių gamybos veiksnių, kurio paklausa yra nuolatinė ir kuris yra nepaprastai svarbus ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu. Visa žmogaus veikla, įskaitant transportą, priklauso nuo to, ar prireikus būtų gauta pakankamai įperkamos energijos;

(1c) Bendrojoje Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programoje iki 2030 m. (8-oji AVP) nustatyti 2030 m. teminiai prioritetiniai tikslai klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie klimato kaitos, biologinės įvairovės apsaugos ir atkūrimo, netoksiškos žiedinės ekonomikos, nulinės taršos aplinkos ir su gamyba ir vartojimu susijusio neigiamo poveikio aplinkai mažinimo srityse visuose ekonomikos sektoriuose ir pripažįsta, kad šie tikslai, kuriais siekiama šalinti tiek žalos aplinkai veiksnius, tiek poveikį, yra glaudžiai tarpusavyje susiję. 8-ojoje AVP taip pat nustatomas ilgalaikis prioritetinis tikslas – ne vėliau kaip iki 2050 m. užtikrinti, kad žmonės gerai gyventų pagal mūsų planetos išgales gerovės ekonomikoje, kurioje niekas neiššvaistoma, augimas būtų regeneracinis, Sąjungoje būtų pasiektas neutralus poveikis klimatui ir stipriai sumažinta nelygybė. Sveika aplinka yra visų žmonių gerovės pagrindas, taip pat aplinka, kurioje išlaikoma biologinė įvairovė, klesti ekosistemos, o gamta yra saugoma ir atkuriama taip, kad būtų didinamas atsparumas klimato kaitai, gaivalinėms ir su klimatu susijusioms nelaimėms ir kitai su aplinka susijusiai rizikai;

(1d) Bendrąja Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa iki 2030 m. (8-oji AVP), kuri yra Sąjungos veiksmų aplinkos ir klimato srityje programa, siekiama paspartinti žaliąją pertvarką teisingai, lygiateisiškai ir įtraukiai pereinant prie neutralizuoto poveikio klimatui, tvarios, netoksiškos, efektyviai išteklius naudojančios, atsinaujinančiųjų išteklių energija grindžiamos, atsparios ir konkurencingos žiedinės ekonomikos ir apsaugoti, atkurti bei pagerinti aplinkos būklę, be kita ko, sustabdant ir panaikinant biologinės įvairovės nykimą. Ji paremia ir sustiprina integruotą politiką ir įgyvendinimo metodą, pasiremiant Europos žaliuoju kursu. 8-ojoje AVP pripažįstama, kad šiai pertvarkai reikės sisteminių pokyčių, kurie, EAA teigimu, apima esminius, transformacinius ir kompleksinius pokyčius, kurie reiškia esminius sistemos tikslų, paskatų, technologijų, socialinės praktikos ir normų pakeitimus ir perorientavimą, taip pat žinių sistemose bei valdymo metoduose;

(1e) norint pasiekti tikslus, būtina užtikrinti, kad teisėkūros iniciatyvos, programos, investicijos, projektai ir jų įgyvendinimas būtų suderinti su 8-osios AVP tikslais, ir, kai tinkama, jais būtų prisidedama prie tų tikslų ir jiems nekenkiama. Be to, tam, kad būtų pasiekti 8-osios AVP tikslai, reikės užtikrinti, kad būtų kuo labiau sumažinta socialinė nelygybė, atsirandanti dėl su klimatu ir aplinka susijusio poveikio ir politikos, ir kad priemonės, kurių imamasi siekiant apsaugoti aplinką ir klimatą, būtų vykdomos socialiai teisingai ir įtraukiai, taip pat į klimato ir aplinkos politiką integruotas lyčių aspektas, įskaitant lyčių aspekto įtraukimą į visus politikos formavimo proceso etapus, todėl visa tai taip pat nurodyta 8-ojoje AVP kaip reikiamos sąlygos;

(1f) 2030 m. 8-osios aplinkosaugos veiksmų programos klimato kaitos švelninimo tikslas – greitai ir nuspėjamai mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir kartu didinti šalinimą gamtiniais absorbentais Sąjungoje, kad būtų pasiektas 2030 m. išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslas, nustatytas Reglamente (ES) 2021/1119, laikantis Sąjungos klimato ir aplinkosaugos tikslų, taip pat užtikrinant teisingą pertvarką, nė vieno nepaliekant nuošalyje. Kad būtų lengviau pasiekti programos tikslus, 8-ojoje aplinkosaugos veiksmų programoje taip pat nustatyta būtina aplinkai kenksmingų subsidijų panaikinimo sąlyga, be kita ko, nustatant iškastinio kuro subsidijų laipsniško atsisakymo terminą, atitinkantį siekį apriboti visuotinį atšilimą iki 1,5 °C, taip pat privaloma Sąjungos sistema, kuria siekiama stebėti ir pranešti apie valstybių narių pažangą laipsniškai panaikinant subsidijas iškastiniam kurui, remiantis sutarta metodika;

(1g) šia direktyva siekiama užtikrinti, kad įgyvendinant ES energetikos politiką būtų skatinamos investicijos į atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą, kartu išsaugant kiekvienos valstybės narės energetinį suverenumą;

(1h) Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva yra Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio dalis, ir jis taip pat turės daugialypį poveikį Sąjungai, be kita ko, konkurencingumui, darbo vietų kūrimui, namų ūkių perkamajai galiai, klimato tikslų įgyvendinimui ir anglies dioksido nutekėjimo mastui. Todėl turėtų būti reguliariai atliekamas išsamus bendro reglamentų, sudarančių pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį, makroekonominio poveikio vertinimas;

(2) atsinaujinančiųjų išteklių energija atlieka esminį vaidmenį įgyvendinant Europos žaliąjį kursą ir siekiant iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui, nes energetikos sektoriuje išmetama daugiau kaip 75 % viso Sąjungoje išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio. Atsinaujinančiųjų išteklių energija ne tik mažina išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, bet ir padeda spręsti tokias su aplinka susijusias problemas, kaip biologinės įvairovės nykimas ***ar žemės, vandens ir oro tarša, jei dėl pačių atsinaujinančiųjų energijos išteklių šios problemos dar labiau nepadidėja. Dėl mažų atsinaujinančiųjų išteklių energijos eksploatavimo sąnaudų ir mažesnio kainų šuolio poveikio, palyginti su iškastiniu kuru, atsinaujinančiųjų išteklių energija atlieka svarbų vaidmenį sprendžiant energijos nepritekliaus problemą;***

(2a) vis daugiau šalių įsipareigojant iki šimtmečio vidurio pasiekti poveikio klimatui neutralumą, prognozuojama, kad atsinaujinančiųjų energijos išteklių technologijų paklausa tiek vidaus, tiek pasauliniu mastu didės ir suteiks didelių galimybių kurti darbo vietas, plėsti Europos atsinaujinančiųjų energijos išteklių pramoninę bazę ir toliau Europai pirmauti mokslinių tyrimų ir novatoriškų atsinaujinančiųjų energijos išteklių technologijų, kurios savo ruožtu didina Europos įmonių konkurencinį pranašumą ir ES energetinę nepriklausomybę nuo iškastinio kuro importo, plėtros srityje;

(2b) 2020 metais bendrojo galutinės atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo procentinė dalis ES sudarė 22 proc. [4], t. y. 2 procentiniais punktais viršijo bendrojo galutinės atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo 2020 metų tikslą, nustatytą Direktyvoje 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją;

(2c) atsinaujinančiųjų išteklių energija yra viena pagrindinių darnų vystymąsi įgalinančių priemonių, tiesiogiai ir netiesiogiai padedanti siekti daugelio darnaus vystymosi tikslų (DVT), įskaitant tikslus skurdo mažinimo, švietimo, vandens ir sanitarijos srityse. Atsinaujinantieji energijos ištekliai taip pat teikia plataus masto socialinę ir ekonominę naudą, padeda kurti naujas darbo vietas ir skatinti vietos pramonę;

(2d) tarptautiniu lygmeniu 2021 m. Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijoje (COP 26) Komisija kartu su pasauliniais partneriais įsipareigojo nutraukti tiesioginę paramą tarptautinei iškastinio kuro, kuriam netaikomos taršos mažinimo priemonės, energijos gamybai ir panaudoti šias lėšas atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimui;

(2e) COP 26 konferencijoje Komisija kartu su pasaulio lyderiais padidino pasaulinių užmojų lygį siekiant išsaugoti ir atkurti pasaulio miškus, taip pat paspartinti perėjimą prie nulinio išmetamųjų teršalų kiekio transporto;

(2f) atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba dažnai vyksta vietos ir regionų lygmenimis ir priklauso nuo regionų MVĮ. Todėl nustatydamos tikslus ir remdamos politikos priemones valstybės narės turėtų visapusiškai įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas;

(2g) kadangi maždaug 35 mln. europiečių patiria energijos nepriteklių [5], atsinaujinančiųjų išteklių energijos politika turi atlikti svarbų vaidmenį bet kurioje strategijoje, kuria siekiama spręsti energijos nepritekliaus ir vartotojų pažeidžiamumo problemas;

---

[4] https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20220119-1

[5] 2020 m. spalio 14 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/1563 dėl energijos nepritekliaus.

(3) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/2001 ([6]) nustatytas privalomas Sąjungos tikslas pasiekti, kad iki 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis sudarytų bent 32 % Sąjungos bendrojo galutinio energijos suvartojimo. Pagal Klimato politikos tikslo įgyvendinimo planą tam, kad būtų pasiektas Sąjungos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslas, iki 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, palyginti su bendruoju galutinės energijos suvartojimu, turėtų padidėti iki ***45*** % ([7]). Todėl reikia padidinti tos direktyvos 3 straipsnyje nustatytą tikslą;

(3a) laikantis 2021 m. rugsėjo 28 d. Komisijos rekomendacijos „Dėl principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ praktinio taikymo. Principo įgyvendinimo priimant sprendimus energetikos ir kituose sektoriuose gairės ir pavyzdžiai“, šioje direktyvoje turėtų būti laikomasi integruoto požiūrio, kuriuo skatinamas efektyviausias atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimas bet kuriame sektoriuje ir pritaikymas, taip pat sistemos efektyvumas, kad įvairiai ekonominei veiklai reikėtų mažiausiai energijos;

(3b) atsižvelgiant į 2022 m. gegužės 18 d. Komisijos komunikatą „Planas „REPowerEU“, tvaraus biometano apimties gamybos padidinimas iki bent 35 mlrd. m³ iki 2030 m. yra ekonomiškai efektyvus būdas padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį ir įvairinti ES dujų tiekimą, taip remiant tiekimo saugumą ir ES klimato srities užmojus. Komisija turėtų parengti reguliavimo kliūčių biometano gamybos masto didinimui ir integracijai į ES dujų vidaus rinką šalinimo ES strategiją;

(3c) siekdamos remti pastangas atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą pasiekti ekonomiškai efektyviai ir galutinio vartojimo sektorių elektrifikavimą, kartu įgalindamos namų ūkius ir pramonės sektorius aktyviai dalyvauti užtikrinant ES energetikos sistemos saugumą bei mažinant jos priklausomybę nuo iškastinio kuro ir už tai jiems atlygindamos, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinė reguliavimo sistema sudarytų sąlygas sumažinti didžiausią elektros energijos paklausą visuose galutinio vartojimo sektoriuose skatinant paklausos lankstumą. Tuo tikslu valstybės narės galėtų savo integruotuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nustatyti minimalų tikslą iki 2030 metų bent 5 % sumažinti didžiausią elektros energijos paklausą, kad būtų padidintas sistemos lankstumas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 4 straipsnio d punkto 3 papunktį;

(3d) vienas iš penkių 2021–2027 m. sanglaudos politikos tikslų yra žalesnė Europa ir investicijų į švarią energiją, žiedinę ekonomiką, klimato kaitos švelninimą bei tvarų transportą skatinimas. Todėl reikia, kad sanglaudos politikos fondai siektų išvengti nelygybės didėjimo, teikdami pagalbą tiems regionams, kuriems tenka didesnė pertvarkos našta, skatindami investuoti į infrastruktūrą ir mokyti darbuotojus naujų technologijų siekiant užtikrinti, kad nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje;

(3e) ERPF turės remti energijos vartojimo efektyvumo skatinimą ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą; skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energiją; išmaniųjų energetikos sistemų ir tinklų plėtrą, taip pat skatinti tvarų įvairiarūšį judumą miestuose pereinant prie nulinio grynojo anglies dioksido kiekio ekonomikos; ESF+ turi padėti tobulinti švietimo ir mokymo sistemas, būtinas siekiant pritaikyti įgūdžius ir kvalifikacijas, keliant visų asmenų, įskaitant darbo jėgą, kvalifikaciją ir sukuriant naujų darbo vietų su aplinkos apsauga, klimatu, energetika, žiedine ekonomika bei bioekonomika susijusiuose sektoriuose (ESF+ reglamento 4 straipsnis);

(3f) atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba turi stiprų vietos aspektą. Todėl svarbu, kad valstybės narės į nacionalinių kovos su klimato kaita priemonių planavimo ir įgyvendinimo procesą visapusiškai įtrauktų vietos ir regionų valdžios institucijas, užtikrindamos joms tiesioginę prieigą prie finansavimo ir stebėdamos priimtų priemonių įgyvendinimo pažangą. Kai taikytina, valstybės narės į nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus turėtų įtraukti vietos ir regioninius įnašus;

(3g) pripažįsta sanglaudos politikos svarbą padedant salų regionams įgyvendinti poveikio klimatui neutralumo tikslus, atsižvelgiant į papildomas išlaidas, susijusias su tokiais sektoriais kaip energetika ir transportas, taip pat į mobiliųjų technologijų poveikį jų energetikos sistemoms, kurioms reikalingos proporcingai labai didelės investicijos į nepastovių atsinaujinančiųjų energijos išteklių valdymą;

([6]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82–209).

([7]) 2020 m. rugsėjo 17 d. Komisijos komunikato „Platesnis Europos 2030 m. klimato srities užmojis. Investavimas į neutralaus poveikio klimatui ateitį žmonių labui“ (COM(2020)0562) 3 punktas.

(3h) pabrėžia, kad dėl savo mažo dydžio ir izoliuotų energetikos sistemų tolimiausieji salų regionai, kaip ir atokiausieji regionai, susiduria su dideliais sunkumais energijos tiekimo srityje, nes jų elektros energijos gamyba, transportas ir šildymas paprastai priklauso nuo iškastinio kuro importo;

(3i) mano, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos, įskaitant potvynių energiją, naudojimui turėtų būti teikiama pirmenybė, ir mano, kad tai galėtų suteikti saloms esminių pranašumų, atsižvelgiant į vietos bendruomenių poreikius, įskaitant salų tradicinės architektūros ir vietos buveinių išsaugojimą. Todėl ragina remti įvairių atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtrą, atsižvelgiant į jų geografinius ypatumus. Palankiai vertina salų pradėtas įgyvendinti žaliojo vandenilio programas;

(4) vis labiau pripažįstama, kad, siekiant užtikrinti sąžiningą prieigą prie biomasės žaliavų rinkos, reikalingą kuriant novatoriškus, didelės pridėtinės vertės biologinius sprendimus ir plėtojant tvarią žiedinę bioekonomiką, būtina suderinti bioenergetikos politiką su pakopiniu biomasės naudojimo principu ([8]). Todėl kurdamos paramos bioenergetikai schemas valstybės narės turėtų atsižvelgti į esamą tvarų biomasės tiekimą energetikos ir ne energetikos reikmėms ir nacionalinių miškų anglies dioksido absorbentų ir ekosistemų išlaikymą***, biologinės įvairovės apsaugą***, taip pat į žiedinės ekonomikos ir pakopinio biomasės naudojimo principus bei atliekų hierarchiją, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/98/EB ([9]). ***Tačiau jos turėtų turėti galimybę teikti paramą energijos gamybai iš kelmų arba šaknų, jei tai atliekos ar liekanos, susidarančios vykdant darbus, kurių pagrindinis tikslas – gamtos išsaugojimas ir kraštovaizdžio tvarkymas, pavyzdžiui, iš pakelių. Bet kuriuo atveju valstybės narės*** turėtų vengti skatinti naudoti kokybišką apvaliąją medieną energijai gaminti, išskyrus aiškiai apibrėžtas aplinkybes***, pavyzdžiui, miškų gaisrų prevencijos ir utilizuojamos medienos ruošos atveju***. Vadovaujantis pakopiniu naudojimo principu, medienos biomasė turėtų būti naudojama atsižvelgiant į jos didžiausią ekonominę ir aplinkosauginę pridėtinę vertę tokia prioritetų tvarka: 1) medienos gaminiai, 2) ilgesnis jų naudojimo laikas, 3) pakartotinis naudojimas, 4) perdirbimas, 5) bioenergija ir 6) šalinimas. Kai jokia kita medienos biomasės paskirtis nėra ekonomiškai perspektyvi ar aplinkai tinkama, energijos gamybą iš neatsinaujinančiųjų išteklių padeda sumažinti energijos regeneracija. Todėl valstybių narių paramos bioenergetikai schemos turėtų būti nukreiptos į tokias pradines žaliavas, dėl kurių mažai konkuruojama su medžiagų sektoriais ir kurių tiekimas laikomas teigiamu tiek klimatui, tiek biologinei įvairovei, kad būtų išvengta neigiamų paskatų, susijusių su netvariais bioenergijos gamybos būdais, kaip nustatyta Jungtinio tyrimų centro ataskaitoje „Medienos biomasės naudojimas energijos gamybai ES“ ([10]). Kita vertus, nustatant tolesnes pakopinio naudojimo principo taikymo pasekmes, būtina pripažinti nacionalines ypatybes, kuriomis valstybės narės vadovaujasi rengdamos savo paramos schemas. Pirmenybė turėtų būti teikiama atliekų prevencijai, pakartotiniam naudojimui ir atliekų perdirbimui. Valstybės narės turėtų vengti kurti tokias paramos schemas, kurios prieštarautų atliekų apdorojimo tikslams ir dėl kurių būtų neveiksmingai naudojamos perdirbti tinkamos atliekos. Be to, siekdamos užtikrinti veiksmingesnį bioenergijos naudojimą, nuo 2026 m. valstybės narės nebeturėtų remti vien elektros energiją gaminančių jėgainių, išskyrus atvejus, kai įrenginiai yra regionuose, kuriems suteiktas specifinis naudojimo statusas, susijęs su jų perėjimu nuo iškastinio kuro prie kitų šaltinių, jeigu ***juose*** naudojama anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologija ***arba jeigu įrenginiai negali būti modifikuoti taip, kad būtų tinkami kogeneracijai, išimtiniais pagrįstais atvejais gavus Komisijos patvirtinimą***;

(5) sąnaudų atžvilgiu vis konkurencingiau ir sparčiai didėjančiu mastu gaminama atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija gali būti naudojama patenkinti vis didesnei energijos paklausos daliai, pavyzdžiui, šilumos siurbliai gali būti naudojami patalpoms šildyti arba žemos temperatūros pramoniniams procesams, elektrinės transporto priemonės – transporto reikmėms, o elektrinės krosnys – tam tikrose pramonės šakose. Iš atsinaujinančiųjų išteklių elektros

([8]) Pakopinio naudojimo principo tikslas – pasiekti biomasės išteklių naudojimo efektyvumą, pirmenybę teikiant biomasės medžiagų, o ne energijos naudojimui, kai tai įmanoma, taip padidinant sistemoje esantį biomasės kiekį. Vadovaujantis pakopiniu naudojimo principu, medienos biomasė turėtų būti naudojama atsižvelgiant į jos didžiausią ekonominę ir aplinkosauginę pridėtinę vertę tokia prioritetų tvarka: 1) medienos gaminiai, 2) ilgesnis jų naudojimo laikas, 3) pakartotinis naudojimas, 4) perdirbimas, 5) bioenergija ir 6) šalinimas.

([9]) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

([10]) https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122719

energijos taip pat galima gaminti sintetinius degalus, skirtus vartoti transporto sektoriuose, kurių priklausomybę nuo iškastinio kuro sunku sumažinti, tokiuose kaip aviacija ir jūrų transportas. ***Turėtų būti plėtojamos su atitinkamu tikslu susijusios novatoriškos technologijos, nes jos galėtų padėti siekti 2030 m. klimato tikslų ir 2050 m. klimato tikslų.*** Elektrifikavimo sistema turi būti sudarytos sąlygos tvirtam ir veiksmingam koordinavimui atlikti ir plečiami rinkos mechanizmai, kad jie atitiktų tiek pasiūlą, tiek paklausą erdvės ir laiko požiūriu, skatinamos investicijos į lankstumą***, energijos kaupimą, reguliavimą apkrova ir kitus lankstumo mechanizmus*** ir padedama integruoti dideles kintamas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintos elektros energijos dalis. Todėl valstybės narės turėtų ***vadovaudamosi principu „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“*** užtikrinti, kad atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pajėgumų diegimas ir toliau didėtų tinkamu tempu, atitinkančiu augančią paklausą***, be kita ko, koordinuodamos importo strategijas Sąjungos lygmeniu ir kartu užtikrindamos, kad paklausos lankstumas prisitaikytų prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos***. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų sukurti sistemą, apimančią su rinka suderinamus mechanizmus, kuriais būtų šalinamos likusios kliūtys turėti saugias ir tinkamas elektros energijos sistemas, pritaikytas dideliam ***lanksčios*** atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekiui, taip pat saugyklas, visiškai integruotas į elektros energijos sistemą. Visų pirma, šioje sistemoje turi būti pašalintos likusios kliūtys, įskaitant nefinansines, pvz., nepakankami valdžios institucijų skaitmeniniai ir žmogiškieji ištekliai, kad būtų galima išnagrinėti vis daugiau prašymų suteikti leidimus;

(5a) tokios novatoriškos technologijos, kaip hibridiniai šilumos siurbliai, turi būti kuriamos ir naudojamos pagal Direktyvoje (ES) 2018/2001 nustatytus kriterijus, nes jos gali būti naudojamos kaip pereinamojo laikotarpio technologijos siekiant 2030 m. klimato tikslų, taip pat prisidedant prie to, kad būtų pasiekti 2050 m. klimato tikslai;

(5b) būsima ES ekonomikos valdymo sistema turėtų skatinti valstybes nares įgyvendinti reformas, būtinas siekiant paspartinti žaliąją pertvarką ir sudaryti sąlygas investicijoms į reikalingas technologijas;

(6) apskaičiuojant atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį valstybėje narėje, atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuras turėtų būti įtraukiamas į sektoriaus, kuriame jis naudojamas (elektros energijos, šildymo ir vėsinimo arba transporto), apskaitą. ***Jei atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalai vartojami kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje jie buvo pagaminti, energija, pagaminta naudojant atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalus turėtų sudaryti 80 % jų kiekio šalyje ir sektoriuje, kuriame jie vartojami, ir 20 % jų kiekio šalyje, kurioje jie pagaminti, jei atitinkamos valstybės narės nesusitaria kitaip. Valstybių narių susitarimai gali būti sudaromi kaip specialus bendradarbiavimo susitarimas, sudarytas per Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vystymo platformą (URDP). Komisijai turėtų būti pranešama apie kiekvieną tokį susitarimą ir pateikiama informacija apie jį, įskaitant tikslius pasiūlos ir paklausos kiekius, perdavimo laiką ir dieną, nuo kurios bus pradėtas taikyti susitarimas. Tarpinių tikslų atveju šalyje, kurioje atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalai sunaudojami, jie turi sudaryti 100 % jų kiekio.*** Siekiant išvengti dvejopos apskaitos, į atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, naudojamą šiam kurui gaminti, neturėtų būti atsižvelgiama. Taip visoje direktyvoje būtų suderintos šio kuro apskaitos taisyklės, neatsižvelgiant į tai, ar jis įtraukiamas į bendrą atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą, ar į bet kurį papildomą tikslą. Taip pat būtų suteikta galimybė apskaičiuoti realiai suvartotą energiją, atsižvelgiant į energijos nuostolius to kuro gamybos procese. Be to, būtų galima apskaityti atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą, importuojamą į Sąjungą ir sunaudojamą joje;

(6a) kadangi įkrovimo srovė yra tvari tik tuo atveju, jei ji gaminama iš švarios energijos, atliekant elektrifikuotų šilumos, transporto ir pramonės produktų gyvavimo ciklo analizę visada reikėtų atsižvelgti į likusią iškastinio kuro dalį, tenkančią ankstesnei elektros energijos gamybai;

(7) valstybių narių bendradarbiavimas remiant atsinaujinančiųjų išteklių energiją gali būti vykdomas atliekant statistinius perdavimus, įgyvendinant paramos schemas arba bendrus projektus. Taip suteikiama galimybė ekonomiškai efektyviai diegti atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumus visoje Europoje ir prisidedama prie rinkos integracijos. Nepaisant bendradarbiavimo teikiamų galimybių, jis buvo labai ribotas, todėl rezultatai, susiję su atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies didinimo efektyvumu, nebuvo optimalūs. Dėl to valstybėms narėms turėtų

būti nustatyta pareiga išbandyti bendradarbiavimą ***iki 2025 m. gruodžio mėn. įgyvendinant bandomuosius projektus, o iki 2030 m. – trečią projektą, skirtą valstybėms narėms, kuriose per metus suvartojama daugiau kaip 100 TWh elektros energijos***. Vykdydamos šią pareigą, susijusios valstybės narės galėtų įgyvendinti projektus, finansuojamus nacionaliniais įnašais pagal Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmą, nustatytą Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2020/1294 ([11]);

(7a) visų ES politikos sričių veiksmai turi būti orientuoti į naujai nustatytus klimato tikslus ir poveikio klimatui neutralumo užtikrinimą. Taip yra ir sanglaudos politikos atveju, kuri daugiau kaip dvidešimt metų padeda mažinti ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro, pateikdama pavyzdžių ir gerosios patirties, kuriuos galima atkartoti kitose politikos srityse, pvz., iš dalies keičiant šią direktyvą. Sanglaudos politika ne tik suteikia investavimo galimybių siekiant patenkinti vietos ir regionų poreikius pasitelkiant Europos struktūrinius ir investicijų (ESI) fondus, bet ir suteikia integruotą politikos sistemą, kuri leidžia mažinti Europos regionų vystymosi skirtumus ir padeda jiems spręsti įvairius su jų vystymusi susijusius uždavinius, be kita ko, pasitelkiant aplinkos apsaugą, kokybišką užimtumą ir sąžiningą, įtraukų bei darnų vystymąsi;

(7b) integruotoje ir decentralizuotoje energetikos sistemoje esminis vaidmuo tenka vietos ir regionų valdžios institucijoms. Todėl Komisija turėtų remti vietos ir regionų valdžios institucijas, kad jos galėtų dirbti tarpvalstybiniu mastu, padėdama joms kurti bendradarbiavimo mechanizmus, įskaitant Europos teritorinio bendradarbiavimo grupę (ETBG);

(7c) sanglaudos politika užtikrinamas didesnis sanglaudos politikos ir kitų ES teisėkūros sričių derėjimas ir veiksmų koordinavimas, gerinant klimato aspektų integravimą politikoje, parengiant veiksmingesnes taršos susidarymo vieta pagrįstas politikos kryptis, numatant tikslinį ES finansavimą ir atitinkamai pagerinant klimato politikos įgyvendinimą vietoje;

(7d) pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos labai svarbu visapusiškai laikytis daugiapakopio valdymo ir partnerystės principų, nes vietos ir regionų valdžios institucijos turi tiesioginius įgaliojimus aplinkos ir klimato kaitos srityse – jos įgyvendina 90 % prisitaikymo prie klimato kaitos ir 70 % klimato kaitos švelninimo veiksmų. Be to, šios institucijos taip pat rengia veiksmus, kuriais siekiama skatinti klimatui nekenkiantį piliečių elgesį, be kita ko, susijusį su atliekų tvarkymu, išmaniuoju judumu, tvariu būstu ir energijos vartojimu;

(8) Jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos strategijoje nustatytas plataus užmojo tikslas – iki 2050 m. visuose Sąjungos jūros baseinuose įdiegti 300 GW jūros vėjo ir 40 GW vandenynų energijos gamybos pajėgumus. Siekdamos užtikrinti šiuos esminius pokyčius, valstybės narės turės bendradarbiauti tarpvalstybiniu mastu jūrų baseinų lygmeniu. Todėl valstybės narės turėtų kartu nustatyti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos apimtis, iki 2050 m. diegtinas kiekviename jūros baseine ir jų diegimo tarpinius 2030 m. ir 2040 m. tikslus ***ir savo jūrų teritorijų planuose numatyti jiems pakankamai vietos***. ***Jei atsirastų galimas skirtumas tarp potencialaus valstybių narių jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekio ir planuojamo jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekio, Komisija turėtų imtis papildomų priemonių šiam skirtumui sumažinti.*** Šie tikslai turėtų atsispindėti atnaujintuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, kurie pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 bus pateikti 2023 m. ir 2024 m. Nustatydamos šias apimtis valstybės narės turėtų atsižvelgti į jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą kiekviename jūros baseine, ***techninį ir ekonominį perdavimo tinklo infrastruktūros įgyvendinamumą,*** aplinkosaugą***, biologinę įvairovę***, prisitaikymą prie klimato kaitos ir kitus jūrų naudojimo būdus***, visų pirma veiklą, kuri jau vykdoma paveiktose vietovėse, ir galimą žalą aplinkai***, taip pat Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslus. Be to, valstybės narės turėtų geriau apsvarstyti galimybę derinti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos ir perdavimo linijų, jungiančių kelias valstybes nares, projektus, įgyvendindamos hibridinius projektus arba, vėlesniu etapu, sukurdamos sudėtingesnį tinklą. Taip būtų sudarytos sąlygos elektros energijai tekėti skirtingomis kryptimis, taigi, būtų kuo labiau padidinta socialinė ir ekonominė gerovė, optimizuotos infrastruktūros išlaidos ir užtikrintas tvaresnis jūros naudojimas. ***Valstybės narės, besiribojančios su jūros baseinu, turėtų taikyti jūrinių teritorijų planavimo procesą, siekdamos užtikrinti aktyvų visuomenės dalyvavimą, kad būtų atsižvelgta į visų suinteresuotųjų subjektų ir pakrančių bendruomenių nuomonę;***

([11]) 2020 m. rugsėjo 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/1294 dėl Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmo (OL L 303, 2020 9 17, p. 1).

(8a) sąlygos, kurios laikomos būtinomis siekiant išnaudoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą Europos jūrose ir vandenynuose, įskaitant aplink salas ir atokiausius regionus, yra skirtingos. Todėl Europos Sąjunga įsipareigoja parengti šioms ypatingos svarbos teritorijoms skirtas alternatyvias technologijas, kurios nedarytų neigiamo poveikio jūrų aplinkai;

(8b) siekiant išnaudoti visų Europos jūrų ir vandenynų atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą, reikia atsižvelgti į geografinę įvairovę bei alternatyvų jūrų aplinkos panaudojimą, o tam reikia daug platesnio technologinių sprendimų spektro. Tokie sprendimai apima plaukiojančias jūros vėjo ir saulės jėgaines, bangų, srovių ir potvynių energiją, šilumos ar druskingumo gradientų diferencialą, vėsinimą jūrų vandeniu, šildymą ir geoterminę energiją bei jūrų biomasę (dumblius);

(8c) vystant atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus kaimo vietovėse ir apskritai žemės ūkio paskirties žemėje turi būti vadovaujamasi proporcingumo, papildomumo ir kompensavimo principais. Valstybės narės turėtų užtikrinti tinkamą atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų įgyvendinimą, siekiant išvengti žemės ūkio paskirties žemės praradimo, ir skatinti plėtoti bei taikyti atitinkamas technologijas, kurios leistų suderinti atsinaujinančių išteklių energijos gamybą ir žemės ūkio bei gyvulininkystės gamybą;

(9) atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutarčių rinka sparčiai plečiasi ir suteikia papildomų galimybių, neskaitant valstybių narių paramos schemų arba tiesioginio pardavimo didmeninėje elektros energijos rinkoje, patekti į atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybos rinką. Kartu ***šios sutartys suteikia gamintojui tam tikrų pajamų saugumą, o naudotojui gali būti naudinga stabili elektros energijos kaina.*** Atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutarčių rinka vis dar apima nedidelį valstybių narių ir didelių įmonių skaičių, o didelėse Sąjungos rinkos dalyse išlieka didelių administracinių, techninių ir finansinių kliūčių. ***Be atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutarčių, Komisija turi įvertinti kliūtis, trukdančias įgyvendinti iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos šilumos ir vėsumos pirkimo sutartis, kurios atliks vis svarbesnį vaidmenį siekiant ES klimato ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių tikslų.*** Todėl esamos 15 straipsnyje numatytos priemonės, kuriomis skatinamas atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutarčių naudojimas, turėtų būti toliau stiprinamos, tiriant kredito garantijų naudojimo siekiant sumažinti šių sutarčių finansinę riziką galimybes, atsižvelgiant į tai, kad šios garantijos, jei jos yra viešos, neturėtų išstumti privačiojo sektoriaus finansavimo;

(10) didelė kliūtis diegiant atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumus – pernelyg sudėtingos ir ilgos administracinės procedūros. ***Reikia toliau racionalizuoti administracines ir leidimų išdavimo procedūras, kad būtų sumažinta tiek atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų, tiek susijusių tinklų infrastruktūros projektų administracinė našta. Per vienus metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo Komisija turėtų peržiūrėti leidimų išdavimo gaires, siekdama sutrumpinti ir supaprastinti naujų atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektų, įrenginių modernizavimo ir atnaujinimo procesus. Pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai turėtų būti parengti atsižvelgiant į šias gaires;***

(10a) vietos ir regionų valdžios institucijos yra pagrindiniai subjektai, kai kalbama apie tai, kad Europa turi greičiau įgyvendinti savo uždavinius energetikos ir klimato srityse. Energijos gamyba vietos lygmeniu yra labai svarbi skatinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą, mažinant priklausomybę nuo išorės energijos šaltinių ir energijos nepritekliaus rodiklius;

(11) didelį neišnaudotą potencialą veiksmingai prisidėti prie išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo Sąjungoje turi pastatų sektorius. Siekiant įgyvendinti ***Europos klimato teisės akte*** nustatytus užmojus pasiekti Sąjungos išsikeltą neutralaus poveikio klimatui tikslą, reikės šiame sektoriuje sumažinti šildymo ir vėsinimo priklausomybę nuo iškastinio kuro, padidinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir naudojimą***, visų pirma vietos kontekste***. Tačiau per pastarąjį dešimtmetį atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo šildymui ir vėsinimui pažanga buvo lėta ir daugiausia priklausė nuo didesnio biomasės naudojimo. Nenustačius ***orientacinių*** tikslų padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir naudojimą pastatų sektoriuje, nebus galima sekti pažangos ir nustatyti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo kliūtis. ***Valstybės narės turėtų turėti galimybę atliekinę šilumą ir vėsumą įtraukti į orientacinį atsinaujinančiųjų išteklių energijos pastatuose tikslą neviršijant 20 % ribos, o viršutinė riba yra 54 %.*** Be to, nustačius tikslus bus duotas ilgalaikis signalas investuotojams, įskaitant laikotarpį iškart po 2030 m. Taip bus papildyti įpareigojimai, susiję su energijos vartojimo efektyvumu ir pastatų energiniu naudingumu***, ir bus laikomasi principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“***. Todėl turėtų

būti nustatyti orientaciniai atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo pastatuose tikslai, kurie padėtų nukreipti ir skatinti valstybių narių pastangas išnaudoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo ir gamybos ***vietoje ar netoliese*** pastatų sektoriuje potencialą ***ir*** skatinti plėtoti ▌ atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos technologijas ***bei padėti jas veiksmingai integruoti į energetikos sistemą***, kartu suteikiant tikrumo investuotojams ir skatinant dalyvavimą vietos lygmeniu***, taip pat prisidedant prie sistemos efektyvumo. Prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemos yra skirtos padidinti energijos iš iškastinio kuro sąnaudas ir paskatinti į rinką orientuotas investicijas į energijos taupymą arba perėjimą prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos. Reikėtų vengti dvigubos naštos vartotojams dėl apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemų ir kitų tikslų, kurių reikalaujama pagal Sąjungos teisę;***

(11a) Rusijai įsiveržus į Ukrainą, sparčios energetikos pertvarkos klausimas dar niekada nebuvo svarbesnis ir aiškesnis. Rusija tiekia daugiau nei 40 proc. visų ES suvartojamų dujų, kurių daugiausia sunaudojama pastatų sektoriuje, t. y. apie 40 proc. viso ES suvartojamos energijos kiekio. Paspartindama stoginių saulės energijos įrenginių ir šilumos siurblių diegimą ES galėtų sutaupyti daug iškastinio kuro importo. Tokių investicijų telkimas pradiniame etape dar labiau paspartins ES priklausomybės nuo išorės tiekėjų mažinimą. Remiantis planu „REPowerEU“, vien 2022 m. įrengus iki 15 TWh stoginių fotovoltinės saulės energijos sistemų būtų galima papildomai sutaupyti 2,5 mlrd. m³ dujų, o 10 mln. sumontuotų šilumos siurblių leistų papildomai sutaupyti 12 mlrd. m³. Kartu tai būtų didelis postūmis vietos darbo rinkoms, nes vien toks stoginių saulės energijos įrenginių populiarinimas gali sukurti iki 225 000 vietinių darbo vietų montuotojų verslo srityje ([12]);

(12) dėl nepakankamo kvalifikuotų darbuotojų, ypač atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančių šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų montuotojų ir projektuotojų, skaičiaus šilumos tiekimo sistemų, kurioms naudojamas iškastinis kuras, pakeitimas atsinaujinančiųjų išteklių energija grindžiamomis sistemomis vyksta lėčiau ir yra viena iš pagrindinių atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimo pastatų, pramonės ir žemės ūkio sektoriuose kliūčių. Valstybės narės turėtų bendradarbiauti su socialiniais partneriais ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijomis, siekdamos numatyti reikiamus įgūdžius. Turėtų būti parengta pakankamai kokybiškų ***ir veiksmingų įgūdžių tobulinimo bei perkvalifikavimo strategijų ir*** mokymo programų ir suteikta pakankamai sertifikavimo galimybių, kuriomis užtikrinamas tinkamas įvairių atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančių šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų ***bei kaupimo technologijų, taip pat elektrinių transporto priemonių įkrovimo prieigos vietų*** įrengimas ir patikimas veikimas, ir jos turėtų būti parengtos taip, kad pritrauktų subjektus dalyvauti tokiose mokymo programose ir sertifikavimo sistemose. Valstybės narės turėtų apsvarstyti, kokių veiksmų reikėtų imtis siekiant pritraukti grupes, kurioms šiuo metu nepakankamai atstovaujama atitinkamose profesinėse srityse. Išmokytų ir sertifikuotų montuotojų sąrašas turėtų būti skelbiamas viešai, kad būtų užtikrintas vartotojų pasitikėjimas ir galimybė lengvai rasti specialių projektuotojų ir montuotojų įgūdžių turinčių subjektų, galinčių užtikrinti tinkamą atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančių šildymo ir vėsinimo sistemų įrengimą ir veikimą;

(12a) žemės ūkio ir augalininkystės įmonės turi erdvės ir stogo ploto, be to, jos gamina biomasę. Tai yra privalumai, leidžiantys joms atlikti svarbų vaidmenį vykdant kaimo vietovių ir kaimo bendruomenių energetikos pertvarką, ypač atsižvelgiant į decentralizuotą gamybą. Šis sektorius yra palyginti mažas energijos vartotojas ir gali pagaminti gerokai daugiau atsinaujinančiųjų išteklių energijos, nei jam reikia. Todėl reikėtų toliau skatinti ir remti dalijimosi energija ir energetikos bendrijų plėtrą;

(13) kilmės garantijos yra viena iš pagrindinių vartotojų informavimo ir tolesnio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutarčių naudojimo priemonių. Siekiant sukurti nuoseklią Sąjungos kilmės garantijų naudojimo bazę ir suteikti galimybę asmenims, sudarantiems atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis, susipažinti su atitinkamais patvirtinamaisiais įrodymais, visi atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojai turėtų turėti galimybę gauti kilmės garantiją, nedarant poveikio valstybių narių pareigai atsižvelgti į kilmės garantijų rinkos vertę, jei energijos gamintojai gauna finansinę paramą. ***Valstybių narių numatytų kilmės garantijų sistema turėtų būti visoje Sąjungoje taikoma suderinta sistema. Dėl lankstesnės energetikos sistemos ir didėjančių vartotojų poreikių reikia novatoriškesnių, labiau skaitmenizuotų, technologiškai pažangesnių ir patikimesnių priemonių, kurios padėtų remti ir dokumentais pagrįsti didėjančią atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą. Visų pirma***

([12]) Europos Komisijos Jungtinis tyrimų centras (2020), Arnulf Jäger-Waldau: „The Untapped Area Potential for Photovoltaic Power in the European Union“.

naujoviškos technologijos gali užtikrinti didesnį kilmės garantijų išsamumą erdvės ir laiko požiūriu. Siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas skaitmeninėms inovacijoms šioje srityje, valstybės narės savo kilmės garantijų schemose turėtų nustatyti papildomą išsamumo dydžio požiūriu aspektą;

(13a) atsižvelgdamos į 2022 m. kovo 8 d. Komisijos komunikate išdėstytus bendrus Europos veiksmus įperkamesnei energijai bei saugesnei ir tvaresnei energetikai užtikrinti, atitinkamais atvejais valstybės narės turėtų įvertinti poreikį išplėsti esamą dujų tinklo infrastruktūrą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos integruoti dujas iš atsinaujinančiųjų išteklių ir būtų sumažinta priklausomybė nuo iškastinio kuro, visų pirma jei ta infrastruktūra reikšmingai prisidedama prie bent dviejų valstybių narių arba valstybės narės ir trečiosios valstybės jungčių;

(14) siekiant padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų diegimą ir sustiprinti energetikos sistemų integravimą, reikėtų paspartinti centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklų infrastruktūros plėtrą ir ją nukreipti taip, kad būtų veiksmingai ir lanksčiai naudojami įvairesni atsinaujinantieji šilumos ir šalčio šaltiniai. Todėl tikslinga atnaujinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kurie turėtų būti vis dažniau naudojami centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinkluose, sąrašą ir reikalauti integruoti šiluminės energijos kaupimo technologijas, kaip lankstumo, didesnio energijos vartojimo efektyvumo ir ekonomiškai efektyvesnio veikimo šaltinį;

(14a) valstybių narių veiksmai, kuriais siekiama į tinklą integruoti kintamą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, kartu užtikrinant tinklo stabilumą ir tiekimo saugumą, gali būti susiję su tokių sprendimų, kaip kaupimo įrenginiai, paklausos valdymas ir tinklo balansavimo elektrinės, taip pat didelio naudingumo kogeneracinės jėgainės, kurios dalyvauja tinklo balansavime remiant kintamą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, kūrimu;

(15) tikimasi, kad Sąjungoje iki 2030 m. bus daugiau nei 30 mln. elektrinių transporto priemonių, todėl būtina užtikrinti, kad jos galėtų visapusiškai prisidėti prie atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos sistemos integracijos, ir taip sudaryti sąlygas optimaliomis sąnaudomis užtikrinti didesnę atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos dalį. Turi būti visiškai išnaudotas elektrinių transporto priemonių potencialas absorbuoti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją tuo metu, kai jos yra daug, ir grąžinti ją atgal į tinklą, kai jos trūksta***, ir taip prisidėti prie kintamosios atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos integravimo į sistemą kartu užtikrinant saugų ir patikimą elektros energijos tiekimą.*** Todėl ***būtina*** nustatyti specialias su elektrinėmis transporto priemonėmis ir informavimu apie atsinaujinančiųjų išteklių energiją bei apie tai, kaip ir kada ja naudotis, susijusias priemones, kurios papildytų priemones, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2014/94 ([13]) ir [siūlomame Reglamente dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo panaikinama Direktyva 2006/66/EB ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020]***. Be to, saulės energija varomos transporto priemonės gali labai prisidėti prie Europos transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo. Jos yra daug efektyviau energiją vartojančios, palyginti su tradicinėmis baterijomis varomomis elektra varomomis transporto priemonėmis, nėra labai priklausomos nuo elektros tinklo įkrovimo ir gali gaminti papildomą švarią energiją, kuri gali būti tiekiama į tinklą dvikrypčio įkrovimo būdu, taip prisidedant prie Europos energetinės nepriklausomybės ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos***; **[26 pakeit.]**

(15a) reikėtų visiškai išnaudoti potencialą, kurį turi tinklą balansuojančios elektrinės ir kogeneracinės jėgainės, naudojamos tinklo balansavimo procese, remiant nepertraukiamą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos tiekimą, ir taip suteikti galimybę plėtoti tokią atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją;

(16) siekiant, kad lankstumo ir balansavimo paslaugos, teikiamos iš sutelktų paskirstytojo kaupimo įrenginių, būtų plėtojamos konkurencingai, baterijų savininkams ar naudotojams ir ***aiškiai išreikštu sutikimu*** jų vardu veikiantiems subjektams, pvz., pastatų energetikos sistemų valdytojams, judumo paslaugų teikėjams ir kitiems elektros energijos rinkos dalyviams***, kaip antai elektrinių transporto priemonių naudotojams,*** turėtų būti realiuoju laiku nediskriminacinėmis sąlygomis***, visapusiškai laikantis atitinkamų Reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ([14]) nuostatų,*** užtikrinta nemokama prieiga prie pagrindinės informacijos apie baterijas, pvz., baterijos būklę, įkrovos būseną, talpą ir galios nuostatį. Todėl tikslinga nustatyti priemones, kuriomis būtų sprendžiamas

([13]) 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL L 307, 2014 10 28, p. 1).

([14]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

poreikio gauti prieigą prie tokių duomenų, kad būtų palengvinti su buitinių baterijų ir elektrinių transporto priemonių***, pažangiųjų šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų bei kitų pažangiųjų prietaisų*** integravimu susiję veiksmai, klausimas, papildant [siūlomo Komisijos reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo panaikinama Direktyva 2006/66/EB ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020] nuostatas dėl prieigos prie duomenų apie baterijas, susijusias su palankesnių sąlygų baterijų paskirties keitimui sudarymu. Nuostatos dėl prieigos prie elektrinių transporto priemonių baterijų duomenų turėtų būti taikomos kartu su visomis Sąjungos teisės aktuose dėl transporto priemonių tipo patvirtinimo išdėstytomis nuostatomis;

(17) dėl nuolat didėjančio kelių, geležinkelių, jūrų ir kitų rūšių transporto sektoriuose naudojamų elektrinių transporto priemonių skaičiaus reikės, kad įkrovimo operacijos būtų optimizuotos ir valdomos taip, kad nesusidarytų perkrova ir būtų visapusiškai išnaudojamas atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos prieinamumas ir mažos elektros kainos sistemoje. Tais atvejais, kai ***išmanusis ir*** abikryptis elektrinių transporto priemonių įkrovimas padėtų toliau didinti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos naudojimą transporto sektoriuje ir apskritai elektros energijos sistemoje, tokia funkcija turėtų būti prieinama. Atsižvelgiant į ilgą įkrovimo prieigų tarnavimo laiką, įkrovimo infrastruktūros reikalavimai turėtų būti nuolat atnaujinami taip, kad atitiktų būsimus poreikius ir nesukeltų neigiamo susaistymo poveikio technologijų ir paslaugų plėtrai;

(18) elektrinių transporto priemonių naudotojai, sudarantys sutartis su elektromobilumo paslaugų teikėjais ir elektros energijos rinkos dalyviais, turėtų turėti teisę gauti informaciją ir paaiškinimus, kokį poveikį sutarčių sąlygos turės jų transporto priemonės naudojimui ir jos baterijos būklei. Elektromobilumo paslaugų teikėjai ir elektros energijos rinkos dalyviai turėtų aiškiai paaiškinti elektrinių transporto priemonių naudotojams, kaip jiems bus atlyginama už lankstumo, balansavimo ir kaupimo paslaugas, kurias, naudodami savo automobilį, jie teiks elektros energijos sistemai ir rinkai. Sudarant tokias sutartis, elektrinių transporto priemonių naudotojams taip pat turi būti užtikrintos jų vartotojų teisės, susijusios su transporto priemonės naudojimu, visų pirma teisės į jų asmens duomenų, pvz., buvimo vietos ir vairavimo įpročių, apsaugą. Tokiose sutartyse taip pat gali būti numatyta elektrinių transporto priemonių naudotojų galimybė pasirinkti elektros energijos, kurią jie pageidauja naudoti savo elektrinėje transporto priemonėje, rūšį. Dėl pirmiau minėtų priežasčių svarbu ***užtikrinti, kad įkrovimo infrastruktūra, kuri bus diegiama, būtų naudojama kuo efektyviau. Siekiant didinti vartotojų pasitikėjimą elektromobilumu, ypač svarbu,*** kad elektrinių transporto priemonių naudotojai galėtų naudotis savo abonementu daugelyje įkrovimo prieigų. Be to, taip bus sudarytos sąlygos elektrinės transporto priemonės naudotojo pasirinktam paslaugų teikėjui tą transporto priemonę optimaliai integruoti į elektros energijos sistemą, nes jis galės nuspėjamai planuoti ir teikti paskatas, remdamasis elektrinės transporto priemonės naudotojo pageidavimais. Taip pat tai atitinka į vartotoją ir gaminantį vartotoją orientuotos energetikos sistemos principus ir teisę elektrinių transporto priemonių naudotojams kaip galutiniams vartotojams pasirinkti tiekėją pagal Direktyvos (ES) 2019/944 nuostatas;

(18a) be buitinių ir elektrinių transporto priemonių baterijų, daugybė kitų prietaisų, pvz., išmanieji šildymo ir vėsinimo įtaisai, karšto vandens rezervuarai, šiluminės energijos kaupikliai ir kiti išmanieji įrenginiai, turi didelį reguliavimo apkrova potencialą, kurį reikėtų nedelsiant išnaudoti, kad vartotojai galėtų suteikti lankstumo energetikos sistemai. Todėl būtina nustatyti priemones, kurios suteiktų galimybę vartotojams, taip pat tretiesiems asmenims, veikiantiems savininkų ir naudotojų vardu, pvz., elektros energijos rinkos dalyviams, nediskriminacinėmis sąlygomis realiuoju laiku nemokamai gauti duomenis, susijusius su reguliavimu apkrova, visapusiškai laikantis atitinkamų Reglamento (ES) 2016/679 nuostatų;

(19) ***atitinkamai*** naudojant paskirstytąją ***ir decentralizuotą energijos gamybą, reguliavimą apkrova ir*** kaupimo įrenginius, pvz., buitines baterijas ir elektrinių transporto priemonių baterijas***, pažangiąsias šilumos ir vėsumos tiekimo sistemas ir kitus pažangiuosius prietaisus, taip pat šiluminės energijos kaupimą***, tinklui per telkėjus gali būti pasiūlyta daug lankstumo ir balansavimo paslaugų. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas ***kurti tokius prietaisus ir plėtoti susijusias*** paslaugas, reglamentavimo nuostatos, susijusios su ***decentralizuotos energijos gamybos ir*** kaupimo įrenginių prijungimu ir eksploatavimu, pvz., nuostatos dėl tarifų, įpareigojimų vykdymo laiko ir prijungimo specifikacijų, turėtų būti parengtos taip, kad netrukdytų išnaudoti visų kaupimo įrenginių, įskaitant mažus ir mobilius įrenginius (palyginti su didesniais stacionariais kaupimo įrenginiais), potencialo teikti sistemai lankstumo ir balansavimo paslaugas ir prisidėti prie tolesnio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos naudojimo.

Valstybės narės taip pat turėtų sudaryti vienodas sąlygas mažesniems rinkos dalyviams, visų pirma atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms, kad jie galėtų dalyvauti rinkoje nepatirdami neproporcingos administracinės ar reguliavimo naštos;

(20) įkrovimo prieigos vietose, kuriose elektrinės transporto priemonės paprastai stovi ilgesnį laiką, pvz., ten, kur žmonės stato automobilius gyvenamosios vietos ar darbo sumetimais, yra labai svarbios integruojant energetikos sistemas, todėl reikia užtikrinti išmaniojo ***ir abikrypčio*** įkrovimo funkcijas. ***Turėtų būti imamasi konkrečių iniciatyvų, kuriomis siekiama padidinti įkrovimo prieigų skaičių kaimo ir retai apgyvendintose vietovėse ir užtikrinti tinkamą jų pasiskirstymą atokiausiuose regionuose bei kalnuotose vietovėse.*** Todėl, siekiant integruoti elektrines transporto priemones į elektros energijos sistemą, ypač svarbus viešai neprieinamos įprastos įkrovimo infrastruktūros veikimas***, pavyzdžiui, naudojant pažangiąsias matavimo sistemas***, nes ji įrengiama ten, kur elektrinės transporto priemonės pakartotinai statomos ilgą laiką, pvz., ribotos prieigos pastatuose, darbuotojų automobilių stovėjimo aikštelėse arba automobilių stovėjimo aikštelėse, išnuomotose fiziniams ar juridiniams asmenims;

(21) pramonėje sunaudojama 25 % Sąjungos energijos, ir ji yra pagrindinė šildymo ir vėsinimo paslaugų, kurių 91 % šiuo metu grindžiama iškastiniu kuru, naudotoja. Tačiau 50 % šildymo ir vėsinimo paslaugų poreikio yra susiję su žemos temperatūros (< 200 °C) šildymo ir vėsinimo paslaugomis, kurias teikiant galima pasinaudoti ekonomiškai efektyviomis atsinaujinančiųjų išteklių energijos galimybėmis, įskaitant ***tiesioginį*** elektrifikavimą ***naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją, pramoninius šilumos siurblius ir geoterminius sprendimus***. Be to, pramonėje gaminant tokius gaminius, kaip plienas ar cheminės medžiagos, kaip žaliavos naudojami neatsinaujinantieji energijos ištekliai. Nuo šiandien priimamų pramonės investicijų sprendimų priklausys būsimi pramonės procesai ir energijos galimybės, kurias pramonė gali apsvarstyti, todėl svarbu, kad tie investiciniai sprendimai būtų perspektyvūs ***ir leistų išvengti neišnaudojamo turto atsiradimo***. Dėl to reikėtų nustatyti lyginamuosius indeksus, kurie paskatintų pramonę pereiti prie atsinaujinančiaisiais energijos ištekliais pagrįstų gamybos procesų, kuriuose būtų naudojama ne tik atsinaujinančiųjų išteklių energija, bet ir iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintos žaliavos, tokios kaip vandenilis iš atsinaujinančių energijos išteklių; ▌

(21a) valstybės narės turėtų skatinti būtinas teritorijų planavimo priemones, kurias taikant būtų klasifikuojama žemės ūkio paskirties žemė ir nustatoma, kokie dirvožemiai yra ypač vertingi žemės ūkio požiūriu, atsižvelgiant į jų edafines charakteristikas. Valstybės narės, formuodamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros ir skatinimo politiką, turėtų užtikrinti, kad šių dirvožemių paskirtis išliktų žemės ūkis ir gyvulininkystė;

(22) ***taikant principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“,*** atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą galima naudoti ne tik energetikos, bet ir ne energetikos tikslais kaip pradinę žaliavą arba žaliavą tokiose pramonės šakose kaip plieno ar cheminių medžiagų pramonė. Naudojant nebiologinės kilmės kurą iš atsinaujinančiųjų išteklių abiem tikslais išnaudojamas visas jo potencialas pakeisti iškastinį kurą, kuris naudojamas kaip pradinė žaliava, ir sumažinti ***per pramoninius procesus, kuriuos sudėtinga elektrifikuoti,*** išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, todėl jis turėtų būti įtrauktas į atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro naudojimo tikslą. Nacionalinės priemonės, kuriomis remiamas atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro naudojimas ***per tuos pramoninius procesus***, neturėtų padidinti grynosios taršos, kurią lemia padidėjusi elektros energijos gamybos paklausa, kuriai patenkinti naudojamas taršiausias iškastinis kuras, toks kaip akmens anglys, dyzelinas, lignitas, nafta, durpės ir degieji skalūnai;

(22a) kaip nurodyta ES vandenilio strategijoje, mažo anglies dioksido pėdsako kuras ir mažo anglies dioksido į pėdsako vandenilis gali atlikti tam tikrą vaidmenį pereinant prie kitokio energijos vartojimo modelio, kad būtų sumažintas dabartinio kuro išmetamų teršalų kiekis. Kadangi mažo anglies dioksido pėdsako degalai ir mažo anglies dioksido pėdsako vandenilis nėra atsinaujinančiųjų išteklių degalai, atliekant Direktyvos (ES)…/… [Dujų ir vandenilio direktyva] peržiūrą turėtų būti nustatytos papildomos nuostatos dėl mažo anglies dioksido pėdsako degalų ir mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio vaidmens siekiant anglies dioksido poveikio neutralumo tikslo iki 2050 m.;

(23) didėjantys užmojai šildymo ir vėsinimo sektoriuje yra labai svarbūs siekiant bendro atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo, atsižvelgiant į tai, kad tiekiant šilumą ir vėsumą suvartojama apie pusę Sąjungoje suvartojamo energijos kiekio, o jų tiekimo galutinė paskirtis labai įvairi ir apima platų technologijų spektrą pastatų, pramonės ir centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuose. Siekiant paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių ***naudojimo šildymui*** ir ***vėsinimui didėjimą***, turėtų būti ***nustatytas bent 1,1 metų privalomas visoms valstybėms narėms, o orientacinis rodiklis pagal REPowerEU lygį turėtų siekti iki 2,3***. Valstybėms narėms, kurių šildymo ir vėsinimo sektoriuje atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalis jau viršija 50 %, turėtų būti palikta galimybė taikyti tik pusę privalomos metinio padidinimo normos, o valstybės narės, kuriose ta dalis sudaro 60 % ar daugiau, gali laikyti, kad tokia dalis atitinka vidutinę metinę padidinimo normą pagal 23 straipsnio 2 dalies b ir c punktus. ***Valstybės***

narės, dalyvaujant vietos ir regionų valdžios institucijoms, vadovaudamosi principu „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, turėtų atlikti savo atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialo šildymo ir vėsinimo sektoriuje ir susidarančios atliekinės šilumos ir vėsumos naudojimo vertinimą. Be to, turėtų būti nustatytos konkrečioms valstybėms narėms taikomos papildomos normos – tuo tikslu papildomos pastangos valstybėms narėms, remiantis BVP ir ekonominiu efektyvumu, turėtų būti perskirstytos taip, kad 2030 m. būtų pasiektas pageidaujamas atsinaujinančiųjų energijos išteklių lygis. Į Direktyvą (ES) 2018/2001 taip pat turėtų būti įtrauktas ilgesnis įvairių priemonių sąrašas, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas šildymo ir vėsinimo sektoriuje didinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį. Valstybės narės ***turėtų*** įgyvendinti ***tris iš sąraše nurodytų*** priemonių***. Priimdamos ir įgyvendindamos tas priemones, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jos būtų prieinamos visiems vartotojams, visų pirma mažas pajamas gaunantiems arba pažeidžiamiems namų ūkiams, ir turėtų reikalauti, kad dauguma priemonių būtų įgyvendinamos pirmenybę teikiant mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams, kuriems gresia energijos nepriteklius, ir socialiniame būste gyvenantiems asmenims;*** **[38 pakeit.]**

(24) siekiant užtikrinti, kad ne tik tektų svarbesnis vaidmuo centralizuotam šilumos ir vėsumos tiekimui, bet ir būtų geriau informuojami vartotojai, tikslinga paaiškinti ir teikti išsamesnę informaciją apie šiose sistemose naudojamų atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį ir ***susijusį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, taip pat*** šių sistemų energijos vartojimo efektyvumą;

(24a) žemės ūkio sektorius turi galimybių gaminti papildomą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekį. Ši atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija gaminama decentralizuotai, taigi teikia galimybę vykdyti energetikos pertvarką. Kad šią elektros energiją būtų galima tiekti į tinklą, šis tinklas turi būti pakankamai pajėgus. Tačiau kaimo vietovėse tinklas dažnai baigiasi, todėl jo pajėgumas yra nepakankamas, kad į jį būtų galima tiekti papildomą elektros energijos kiekį. Reikėtų labai skatinti stiprinti tinklus kaimo vietovėse, kad potencialus ūkių indėlis į energetikos pertvarką būtų iš tikrųjų įdėtas jiems decentralizuotai gaminant elektros energiją;

(24b) nedidelio masto energijos gamybos ūkiuose įrenginiai turi didžiulį potencialą didinti ūkių žiediškumą, transformuodami ūkio atliekų ir liekanų srautus, be kita ko, mėšlą, į šilumą ir elektros energiją. Todėl reikėtų pašalinti visas kliūtis, siekiant paskatinti ūkininkus investuoti į šias žiedinio ūkio technologijas, pvz., nedidelius pūdytuvus. Viena iš šių kliūčių yra proceso liekanų, pvz., iš mėšlo regeneruoto azoto ir amonio sulfato, kuriuos turėtų būti galima priskirti trąšų kategorijai ir naudoti kaip trąšas, valorizacija;

(25) paaiškėjo, kad naudojant šiuolaikines atsinaujinančiųjų išteklių energija grindžiamas efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemas galima pasiūlyti ekonomiškai efektyvių atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir energetikos sistemų integravimo sprendimų, sudarančių sąlygas bendrai mažinti šildymo ir vėsinimo sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro. Siekiant užtikrinti, kad šis potencialas būtų išnaudotas, metinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir (arba) atliekinės šilumos didinimo centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje rodiklis turėtų būti padidintas nuo 1 iki ***2,3*** procentinio punkto, nekeičiant šio padidinimo orientacinio pobūdžio, nes tokios rūšies tinklo plėtra visoje Sąjungoje yra nevienoda;

(26) atsižvelgiant į didėjančią centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriaus svarbą ir poreikį šiuos tinklus plėtoti taip, kad būtų integruota daugiau atsinaujinančiųjų išteklių energijos, tikslinga nustatyti reikalavimus, kuriais būtų užtikrinta atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos trečiųjų tiekėjų jungtis su centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo tinklų sistemomis, kurių galia yra didesnė nei 25 MW;

(27) atliekinė šiluma ir vėsuma, nepaisant jų plataus prieinamumo, yra nepakankamai naudojamos, todėl švaistomi ištekliai, mažėja nacionalinių energetikos sistemų energijos vartojimo efektyvumas ir Sąjungoje sunaudojama daugiau energijos, nei būtina. Nustačius glaudesnio centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo operatorių, pramonės ir tretinių sektorių ir vietos valdžios institucijų veiksmų koordinavimo reikalavimus, galėtų būti palengvintas dialogas ir bendradarbiavimas, kurie būtini siekiant išnaudoti ekonomiškai efektyvias atliekinės šilumos ir vėsumos galimybes, pasinaudojant centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemomis;

(28) siekiant užtikrinti, kad centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektorius atliktų visapusišką vaidmenį energetikos sektoriaus integracijoje, būtina išplėsti bendradarbiavimą su elektros energijos skirstymo sistemų operatoriais įtraukiant elektros energijos perdavimo sistemos operatorius, o bendradarbiavimo sritį išplėsti taip, kad ji apimtų investicijų į tinklą planavimą ir rinkas; taip teikiant lankstumo paslaugas elektros energijos rinkose būtų geriau išnaudotos centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo galimybės. Be to, siekiant užtikrinti platesnę energijos nešiklių integraciją ir ekonomiškai efektyviausią jų naudojimą, turėtų būti sudarytos sąlygos toliau bendradarbiauti su dujų tinklų operatoriais, įskaitant vandenilio ir kitų energetikos tinklų operatorius;

(29) naudojant atsinaujinančiųjų išteklių degalus ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją transporto sektoriuje, galima ekonomiškai efektyviai prisidėti prie Sąjungos transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir, be kita ko, labiau įvairinti energijos tiekimą šiame sektoriuje, kartu skatinant inovacijas, ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą Sąjungos ekonomikoje bei mažinant priklausomybę nuo energijos importo. Siekiant įgyvendinti Sąjungos nustatytą didesnį išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslą, turėtų būti padidintas visų rūšių Sąjungos transportui tiekiamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekis. Transporto tikslą išreiškus kaip taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimo tikslą, transporto sektoriuje būtų skatinama vis daugiau naudoti ekonomiškai efektyviausius ir veiksmingiausius degalus, padedančius mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Be to, taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimo tikslas paskatintų inovacijas ir padėtų nustatyti aiškų lyginamąjį indeksą, pagal kurį būtų galima palyginti įvairias degalų rūšis ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, atsižvelgiant į jų taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumą. Dar daugiau, padidinus pažangiesiems biodegalams ir biodujoms taikomo su energija susijusio tikslo lygį ir nustačius atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalų tikslą, būtų užtikrintas didesnis atsinaujinančiųjų išteklių degalų, darančių mažiausią poveikį aplinkai, naudojimas tų rūšių transportui, kurį sunku elektrifikuoti. Šių tikslų įgyvendinimas turėtų būti užtikrintas nustatant įpareigojimus degalų tiekėjams ir kitomis priemonėmis, įtrauktomis į [Reglamentą (ES) 2021/XXX dėl atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako kuro naudojimo jūrų transporto sektoriuje („FuelEU Maritime“) ir Reglamentą (ES) 2021/XXX dėl vienodų sąlygų darniajam oro transportui užtikrinimo]. Specialūs aviacinių degalų tiekėjų įpareigojimai turėtų būti nustatyti tik pagal [Reglamentą (ES) 2021/XXX dėl vienodų sąlygų darniajam oro transportui užtikrinimo];

(29a) COVID-19 pandemija atskleidė strateginę transporto sektoriaus svarbą. Žaliųjų koridorių, kurie užtikrino saugias tiekimo grandines, kad būtų galima teikti sveikatos priežiūros ir ekstremaliųjų situacijų valdymo paslaugas, tiekti būtiniausius maisto produktus ir vaistus, diegimas buvo gera praktika, kuriai ateityje kilus krizei turėtų būti teikiama daugiau svarbos nei išmetamųjų teršalų kiekio mažinimui;

(29b) vėjo pagalba varomų ir vėjinio varymo sistemų įgyvendinimas ar įrengimas laikomas atsinaujinančiuoju energijos ištekliumi ir vienu iš jūrų transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo sprendimų;

(30) esminis vaidmuo mažinant transporto sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro teks elektromobilumui. Siekdamos toliau plėtoti elektromobilumą, valstybės narės turėtų sukurti kreditų mechanizmą, kuris suteiktų galimybę viešai prieinamų įkrovimo prieigų operatoriams, tiekiant atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją ***arba atsinaujinančiųjų išteklių energiją***, prisidėti prie valstybių narių degalų tiekėjams nustatyto įpareigojimo vykdymo. ***Valstybės narės gali į šį mechanizmą įtraukti privačias įkrovimo stoteles, jei galima įrodyti, kad į tas įkrovimo stoteles tiekiama atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija naudojama tik elektrinėms transporto priemonėms.*** Svarbu, kad pagal tokį mechanizmą remdamos elektros energijos naudojimą transporto sektoriuje valstybės narės ir toliau siektų didelių užmojų mažindamos savo skystųjų degalų derinio priklausomybę nuo iškastinio kuro***, visų pirma*** transporto ***sektoriuose, kurių priklausomybę nuo iškastinio kuro sunku sumažinti, tokiuose kaip jūrų transportas ir aviacija, kuriuose tiesioginis elektrifikavimas yra gerokai sudėtingesnis***;

(30a) vandenilis gali būti naudojamas kaip žaliava arba energijos išteklius pramoniniuose ir cheminiuose procesuose ir oro bei jūrų transporto sektoriuose ir siekiant mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro sektoriuose, kuriuose tiesioginė elektrifikacija yra techniškai neįmanoma arba nekonkurencinga, taip pat energijos kaupimui, kai reikia subalansuoti energetikos sistemą, taigi atlikti svarbų vaidmenį vykdant energetikos sistemos integravimą;

(30b) Sąjungos reglamentavimo sistema ir iniciatyvomis, kuriomis siekiama išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslų, turėtų būti remiamas pramonės perėjimas prie tvaresnės Europos energetikos sistemos, ypač nustatant naujus tikslus ir gamybos ribas;

(31) Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos politika siekiama prisidėti prie Europos Sąjungos klimato kaitos švelninimo tikslų, susijusių su išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimu. Siekiant šio tikslo taip pat būtina prisidėti prie platesnių aplinkosaugos tikslų, visų pirma biologinės įvairovės, kuriai neigiamos įtakos turi netiesioginis žemės naudojimo keitimas, susijęs su tam tikrų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamyba, nykimo prevencijos. ***Panašiai, netinkamas didelių vėjo ar fotovoltinių projektų įrenginių planavimas gali turėti nepageidaujamą poveikį biologinei įvairovei, kraštovaizdžiui ir vietos bendruomenėms. Taip pat reikėtų atsižvelgti į miškų naikinimo ir dirvožemio tankinimo netiesioginį poveikį, vėjo jėgainių poveikį ir žemės naudojimo konfliktus, susijusius su saulės energijos parkais.*** Prisidėti prie šių klimato ir aplinkosaugos tikslų įgyvendinimo jau ilgą laiką nori įvairių kartų Sąjungos piliečiai ir Sąjungos teisės aktų leidėjai. ***Vietoj to Sąjunga turėtų propaguoti degalus tokiais kiekiais, kurie subalansuotų būtinus užmojus ir būtinybę vengti tiesioginio ir***

netiesioginio žemės naudojimo keitimo. Todėl, pakeitus transporto tikslo apskaičiavimo būdą, neturėtų būti daromas poveikis ribinėms vertėms, nustatytoms siekiant pagal šį tikslą apskaityti tam tikrus degalus, pagamintus iš maistinių ir pašarinių augalų, ir degalus, dėl kurių kyla didelė netiesioginio žemės naudojimo keitimo rizika. Be to, siekdamos neskatinti transporto sektoriuje naudoti biodegalų ir biodujų, pagamintų iš maistinių ir pašarinių augalų, ***ir atsižvelgti į vykstantį karą prieš Ukrainą,*** valstybės narės turėtų ir toliau turėti galimybę pasirinkti, ar juos įtraukti į transporto tikslą, ar ne. Jeigu jos nusprendžia jų neįtraukti, jos gali atitinkamai sumažinti taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimo tikslą, darydamos prielaidą, kad naudojant maistinės bei pašarinės kilmės biodegalus išmetama 50 % mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų, o tai atitinka šios direktyvos priede nustatytas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tipines vertes, susijusias su svarbiausiais maistinės bei pašarinės kilmės biodegalų gamybos būdais, taip pat minimalią sumažėjimo ribinę vertę, taikomą daugumai tokius biodegalus gaminančių įrenginių. ***Be to, valstybės narės taip pat turėtų apsvarstyti galimybę užtikrinti papildomą maisto tiekimą, kad būtų stabilizuotos pasaulinės maisto prekių rinkos;***

(31a) reikėtų atsižvelgti į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 349 straipsnį, kuriame pripažįstamas ypatingas atokiausių regionų pažeidžiamumas, kurį lemia jų atokumas nuo žemyne esančių regionų, izoliuotumas, mažumas, sudėtingos topografinės ir klimato sąlygos ir ekonominė priklausomybė nuo keleto produktų – šių veiksnių derinys labai riboja šių regionų plėtrą ir lemia dideles papildomas išlaidas daugelyje sričių, visų pirma transporto sektoriuje. Europos lygmeniu dedamos pastangos ir nustatomi šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslai turi būti pritaikyti šiai sudėtingai situacijai, suderinant aplinkosaugos tikslus ir dideles socialines išlaidas, tenkančias šiems regionams;

(32) išreiškus transporto tikslą kaip taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimo tikslą, nebūtina naudoti daugiklių siekiant skatinti naudoti tam tikrus atsinaujinančiuosius energijos išteklius. Taip yra dėl to, kad, naudojant skirtingus atsinaujinančiuosius energijos išteklius, išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis mažinamas skirtingai, todėl skirtingai prisidedama prie šio tikslo. Reikėtų laikyti, kad su atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija susijęs išmetamas teršalų kiekis yra lygus nuliui, o tai reiškia, kad dėl jos išmetamųjų teršalų kiekis sumažėja 100 %, palyginti su elektros energija, pagaminta iš iškastinio kuro. Taip bus paskatinta naudoti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, nes mažai tikėtina, kad naudojant atsinaujinančiųjų išteklių degalus ir perdirbtos anglies kurą bus pasiektas toks didelis procentinis teršalų kiekio mažinimo dydis. Todėl veiksmingiausiu kelių transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo būdu taptų elektrifikavimas, pagrįstas atsinaujinančiaisiais energijos ištekliais. Be to, siekiant skatinti naudoti pažangiuosius biodegalus ir biodujas bei atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalus aviacijos ir jūrų transporto sektoriuose, kuriuos sunku elektrifikuoti, tikslinga, apskaičiuojant konkrečius tiems degalams nustatytus tikslus, toliau taikyti tų rūšių transportui tiekiamiems minėtiems degalams taikomą daugiklį;

(33) tiesiogiai elektrifikuojant galutinio energijos suvartojimo sektorius, įskaitant transporto sektorių, didinamas ***sistemos*** efektyvumas ir sudaromos palankesnės sąlygos pereiti prie atsinaujinančiųjų išteklių energija pagrįstos energetikos sistemos. Todėl tai savaime yra veiksminga priemonė išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui mažinti. Todėl nebūtina sukurti papildomumo sistemos, kuri transporto sektoriuje būtų taikoma būtent atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijai, tiekiamai elektrinėms transporto priemonėms; **[10 pakeit.]**

(34) atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuras turi būti apskaičiuojamas kaip atsinaujinančiųjų išteklių energija, neatsižvelgiant į tai, kuriame sektoriuje jis sunaudojamas, todėl taisyklės, pagal kurias nustatomas jo kaip atsinaujinančiųjų išteklių kuro pobūdis, kai jis gaminamas iš elektros energijos, ir kurios buvo taikomos tik tiems degalams, kurie naudojami transporto sektoriuje, turėtų būti taikomos ir visam atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurui, nepriklausomai nuo sektoriaus, kuriame jis naudojamas;

(34a) elektros energija, gaunama tiesiogiai prisijungus prie vieno ar kelių įrenginių, gaminančių atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, gali būti visa apskaičiuojama kaip atsinaujinančiųjų energijos išteklių elektros energija, kai ji naudojama nebiologinės kilmės degalams iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gaminti. Įrenginiai parodo, kad atitinkama elektros energija buvo tiekiama neimant elektros energijos iš tinklo. Iš tinklo imama elektros energija gali būti priskaičiuojama prie visiškai iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, jeigu ji pagaminama tik iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir buvo įrodytos atsinaujinančiųjų išteklių savybės ir kiti atitinkami kriterijai, sudarius elektros energijos pirkimo sutartį. Kad nebiologinės kilmės degalai būtų laikomi visiškai atsinaujinančiaisiais degalais, geografinė koreliacija turėtų būti nustatoma prekybos zonų lygmeniu, taip pat turėtų būti atsižvelgiama į tai, kokia padėtis jūroje. Tos elektros energijos atsinaujinančiųjų išteklių savybės nurodomos tik vieną kartą ir tik vienam galutinio vartojimo sektoriuje. Tas pats turėtų būti taikoma iš atsinaujinančių išteklių pagamintiems nebiologinės kilmės degalams, importuojamiems į Sąjungą; **[11 pakeit.]**

(35) siekiant užtikrinti didesnį Sąjungos tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų, taikomų kietajam biomasės kurui, naudojamam įrenginiuose, gaminančiuose šilumą, elektros energiją ir vėsumą, aplinkosauginį veiksmingumą, minimalią tokių kriterijų taikymo ribą reikėtų sumažinti nuo dabartinių 20 MW iki ***7,5 MW***;

(36) Direktyva (ES) 2018/2001 sustiprinta bioenergijos tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo sistema, nustatant kriterijus visiems galutinio energijos suvartojimo sektoriams. Joje nustatytos specialios taisyklės dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro, pagaminto iš miško biomasės, pagal kurias reikalaujama užtikrinti biomasės ruošos / žaliavų derliaus nuėmimo operacijų tvarumą ir apskaičiuoti dėl žemės paskirties keitimo išmetamą teršalų kiekį. Siekiant sustiprinti itin didelės biologinės įvairovės ir daug anglies turinčių buveinių, tokių kaip neliesti miškai***, sengirės***, didelės biologinės įvairovės miškai, pievos, durpynai ***ir viržynai***, apsaugą, turėtų būti nustatytos su miško biomasės gavyba tose teritorijose susijusios išimtys ir apribojimai, laikantis iš žemės ūkio biomasės pagamintam biokurui, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui taikomo požiūrio. Be to, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai taip pat turėtų būti taikomi esamiems įrenginiams, kuriuose naudojama biomasė, siekiant užtikrinti, kad gaminant bioenergiją visuose šiuose įrenginiuose būtų užtikrintas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas, palyginti su energija, gaminama iš iškastinio kuro. ***Pusiau natūralūs miškai kaip miškai ar kita miškinga žemė, kurie nėra nei neliesti miškai, nei įveisti miškai ir kuriuos daugiausia sudaro vietiniai medžiai ir krūmai, kurie nebuvo pasodinti, turi didelę biologinės įvairovės ir klimato vertę ir neturėtų būti verčiami įveistais miškais ar kitaip alinami. Ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama miškų mokslui, siekiant išspręsti dar neišspręstus klausimus ir teikti duomenis, nes jie labai svarbūs siekiant geriau suprasti medžių vaidmenį klimatui, aplinkai, ekonomikai ir visuomenei. Biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš žemės ūkio ir miško biomasės, taip pat atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalai turėtų būti gaunami iš žemės ar miškų, kurių atžvilgiu gerbiamos trečiųjų asmenų teisės, susijusios su žemės ar miško naudojimu ir valdymu, gavus laisvą, išankstinį ir informacija pagrįstą šių trečiųjų asmenų sutikimą, dalyvaujant atstovaujančioms institucijoms ir organizacijoms, kartu gerbiant trečiųjų asmenų žmogaus ir darbo teises ir nekeliant pavojaus trečiųjų asmenų galimybei gauti maisto ir pašarų;***

(37) siekiant sumažinti administracinę naštą atsinaujinančiųjų išteklių kuro ir perdirbtos anglies kuro gamintojams ir valstybėms narėms, kurių savanoriškos ar nacionalinės schemos Komisijos įgyvendinimo aktu yra pripažintos kaip schemos, kuriose pateikiami įrodymai ar tikslūs duomenys apie atitiktį tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams, taip pat kitiems šioje direktyvoje nustatytiems reikalavimams, valstybės narės, atsižvelgdamos į Komisijos pripažinimą, turėtų pripažinti sertifikavimo pagal tokias schemas rezultatus. Siekdamos sumažinti naštą mažiems įrenginiams, valstybės narės turėtų nustatyti supaprastintą tikrinimo mechanizmą įrenginiams, kurių galia yra nuo 5 iki ***20 MW***;

(38) Sąjungos duomenų baze, kurią turi sukurti Komisija, siekiama sudaryti sąlygas atsekti atsinaujinančiųjų išteklių skystąjį ir dujinį kurą ir perdirbtos anglies kurą. Ji turėtų apimti ne tik transporto, bet ir visus kitus galutinio energijos suvartojimo sektorius, kuriuose naudojamas toks kuras. Tuo turėtų būti labai prisidedama prie visapusiškos šio kuro gamybos ir vartojimo stebėsenos, taip sumažinant dvejopos apskaitos ar pažeidimų riziką tiekimo grandinėse, įtrauktose į Sąjungos duomenų bazę. Be to, siekiant išvengti rizikos, kad dėl tų pačių iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintų dujų bus pateikti keli prašymai, bet kurios duomenų bazėje registruotos iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintų dujų siuntos kilmės garantija turėtų būti panaikinta. ***Ši duomenų bazė turi būti prieinama viešai ir ji turi būti atvira, skaidri ir patogi naudoti. Komisija turėtų plačiajai visuomenei skelbti metines ataskaitas apie Sąjungos duomenų bazėje pateiktą informaciją, įskaitant informaciją apie biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro kiekį, geografinę kilmę ir pradinių žaliavų tipą;***

(38a) siekdama kompensuoti dėl šios direktyvos piliečiams, valdžios institucijoms ir įmonėms tenkančią reglamentavimo naštą, Komisija turėtų, atlikdama metinį naštos tyrimą pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 48 punktą, peržiūrėti atitinkamų sektorių reglamentavimo sistemą laikydamasi 2021 m. balandžio 29 d. Komisijos komunikate „Geresnis reglamentavimas. Bendromis jėgomis renkime geresnius teisės aktus“ nustatyto principo „kiek plius, tiek minus“ ir prireikus pateikti pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl kitų Sąjungos teisėkūros aktų, dėl kurių tuose sektoriuose patiriama reikalavimų laikymosi išlaidų, nuostatų pakeitimo ar panaikinimo;

(38b) turi būti nustatytos tinkamos kovos su sukčiavimu nuostatos, visų pirma susijusios su naudotu kepimo aliejumi, kadangi alyvpalmių aliejaus įmaišymas yra plačiai paplitęs. Kadangi sukčiavimo nustatymas ir prevencija yra labai svarbūs siekiant užkirsti kelią nesąžiningai konkurencijai ir nevaldomam miškų naikinimui trečiosiose valstybėse, turėtų būti įgyvendintas visapusiškas ir sertifikuotas šių žaliavų atsekamumas;

(39) įvairiose Valdymo reglamento (ES) 2018/1999 nuostatose pateikiamos kelios nuorodos į Sąjungos lygmeniu nustatytą privalomą tikslą pasiekti, kad bent 32 % Sąjungoje sunaudojamos energijos 2030 m. sudarytų atsinaujinančiųjų išteklių energija. Kadangi šį tikslą būtina padidinti, siekiant veiksmingai prisidėti prie užmojo išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį iki 2030 m. sumažinti ***bent*** 55 %, tos nuorodos turėtų būti iš dalies pakeistos. Bet kokiais nustatytais papildomais planavimo ir ataskaitų teikimo reikalavimais nebus sukurta nauja planavimo ir ataskaitų teikimo sistema, tačiau jiems turėtų būti taikoma esama Reglamente (ES) 2018/1999 nustatyta planavimo ir ataskaitų teikimo sistema;

(40) siekiant išvengti reglamentavimo reikalavimų, susijusių su transporto degalų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslais, dubliavimosi ir užtikrinti derėjimą su Direktyva (ES) 2018/2001, turėtų būti iš dalies pakeista Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/70/EB ([15]) taikymo sritis;

(40a) taip pat būtina skatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas švarios energijos, pavyzdžiui, vandenilio, srityje, kad būtų patenkinta didėjanti alternatyviųjų degalų paklausa ir, svarbiausia, kad rinkai būtų tiekiama energija, kurios savikaina yra mažesnė už iškastinio kuro, pavyzdžiui, dyzelino, mazuto ar benzino, kurių kainos šiuo metu siekia rekordinį lygį;

(41) Direktyvos 98/70/EB apibrėžtys turėtų būti iš dalies pakeistos, kad būtų suderintos su Direktyva (ES) 2018/2001 ir taip būtų išvengta skirtingų apibrėžčių taikymo tuose dviejuose aktuose;

(42) siekiant supaprastinimo ir išvengti dvigubo reglamentavimo, susijusio su sugriežtintais transporto degalų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo įpareigojimais, numatytais Direktyvoje (ES) 2018/2001, turėtų būti panaikinti Direktyvoje 98/70/EB nustatyti įpareigojimai dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo ir biodegalų naudojimo;

(43) siekiant išvengti dvigubo ataskaitų teikimo įpareigojimų reglamentavimo, turėtų būti panaikinti Direktyvoje 98/70/EB nustatyti įpareigojimai dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo stebėsenos ir ataskaitų teikimo;

(44) Tarybos direktyva (ES) 2015/652, kurioje pateikiamos išsamios vienodo Direktyvos 98/70/EB 7a straipsnio įgyvendinimo taisyklės, turėtų būti panaikinta, nes, šia direktyva panaikinus Direktyvos 98/70/EB 7a straipsnį, ji taps nebeaktuali;

(45) kalbant apie dyzelino biologinius komponentus, Direktyvoje 98/70/EB esančia nuoroda į dyzeliną B7, t. y. dyzeliną, kuriame yra iki 7 % riebalų rūgščių metilo esterių (RRME), ribojamos galimybės pasiekti aukštesnius biodegalų naudojimo tikslus, nustatytus Direktyvoje (ES) 2018/2001. Taip yra dėl to, kad beveik visas Sąjungoje tiekiamas dyzelinas jau yra B7. Todėl didžiausia biologinių komponentų dalis turėtų būti padidinta nuo 7 % iki 10 %. Siekiant remti dyzelino B10, t. y. dyzelino, kurio sudėtyje yra iki 10 % riebalų rūgščių metilo esterių (RRME), įsisavinimą rinkoje, reikalinga dyzelino, kuriame yra 7 % RRME, Sąjungos masto B7 apsaugos klasė, nes manoma, kad iki 2030 m. transporto priemonių parką sudarys daug transporto priemonių, nesuderinamų su B10. Tai turėtų atsispindėti Direktyvos 98/70/EB su pakeitimais, padarytais šiuo aktu, 4 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje;

(45a) didesnis atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas taip pat gali padidinti energetinį saugumą ir savarankiškumą, be kita ko, sumažindamas priklausomybę nuo iškastinio kuro. Tačiau siekiant sąžiningai ir veiksmingai panaudoti šią pertvarką būtina toliau stiprinti ir tarpusavyje susieti perdavimo sistemą, kad gauta nauda būtų tolygiai paskirstyta visiems Sąjungos gyventojams ir neatsirastų energijos nepriteklius;

(46) pereinamojo laikotarpio nuostatos turėtų suteikti galimybę tvarkingai tęsti duomenų rinkimą ir vykdyti ataskaitų teikimo pareigas, vykdomas pagal šia direktyva išbrauktus Direktyvos 98/70/EB straipsnius;

([15]) 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 93/12/EEB (OL L 350, 1998 12 28, p. 58).

(47) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ([16]) valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas, visų pirma atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje *Komisija prieš Belgiją* ([17]) (byla C-543/17);

***(47a) Sąjunga ir besivystančios šalys partnerės gali naudotis didelėmis galimybėmis atsižvelgiant į bendradarbiavimą technologijų srityje, atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus bei švarios energijos eksportą ir didesnio švarios energijos tinklų sujungimo plėtojimą. Investicijos į atsinaujinančiųjų išteklių energiją, nepaisant jų bendro stabilaus augimo, tebėra sutelktos vos keliuose regionuose ir šalyse. Regionai, kuriuose dominuoja besivystančios ir besiformuojančios rinkos ekonomikos šalys, vis dar nepakankamai atstovaujami ir pritraukia tik apie 15 proc. pasaulinių investicijų į atsinaujinančiuosius energijos išteklius ([18]). Sąjungos partnerystės energetikos srityje turėtų būti orientuotos į atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos projektus ir jomis turėtų būti remiamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų plėtojimas ir teisinių bei finansinių sistemų nustatymas, taip pat jos turėtų apimti būtinos techninės pagalbos teikimą ir žinių perdavimą glaudžiai bendradarbiaujant su privačiuoju sektoriumi. Gero valdymo įsipareigojimai ir stabilaus ilgalaikio bendradarbiavimo perspektyva turėtų būti būtinos Sąjungos bendradarbiavimo sąlygos. Bendradarbiavimas tvarios energetikos srityje turėtų būti vienas iš pagrindinių prioritetų atrenkant tinkamas valstybes pagal strategiją „Global Gateway“,* [12 pakeit.]**

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos (ES) 2018/2001 pakeitimai

Direktyva (ES) 2018/2001 iš dalies keičiama taip:

1) 2 straipsnio antra pastraipa iš dalies keičiama taip:

-a) 1 punktas pakeičiamas taip:

„1) atsinaujinančiųjų išteklių energija, arba atsinaujinančioji energija, – atsinaujinančiųjų neiškastinių išteklių energija, būtent, vėjo, saulės (šilumos ir fotoelektros) energija, geoterminė energija, osmosinė energija, aplinkos energija, potvynių, bangų ir kitokia vandenynų energija, hidroenergija, energija iš biomasės, sąvartynų dujų, nuotekų valymo įrenginių dujų ir biodujų;“;

-aa) 16 punkto c papunktis pakeičiamas taip:

„c) kurio pagrindinis tikslas yra ne gauti finansinio pelno, o teikti savo akcininkams arba nariams ar vietos teritorijoms, kuriose jis veikia, aplinkosauginę, ekonominę arba socialinę bendruomeninę naudą, laikantis principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“;“;

a) 36 punktas pakeičiamas taip:

„36) atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuras (degalai) – skystasis ir dujinis kuras (degalai), kurio energinė vertė gaunama iš atsinaujinančiųjų išteklių, išskyrus biomasę;“;

([16]) OL C 369, 2011 12 17, p. 14.
([17]) 2019 m. liepos 8 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija prieš Belgiją*, C-543/17, ECLI:EU:C:2019:573.
([18]) Tarptautinė atsinaujinančiosios energijos agentūra – 2020 m. pasaulinės atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo padėties ataskaita, p. 9.

2022 m. rugsėjo 14 d., trečiadienis

b) 47 punktas pakeičiamas taip:

„47) numatytoji vertė – naudojant tipinę vertę ir naudojantis iš anksto nustatytais veiksniais nustatoma vertė, kuri šioje direktyvoje nustatytomis aplinkybėmis gali būti naudojama vietoj faktinės vertės;“;

c) straipsnis papildomas šiais punktais:

„***47a***) kokybiška apvalioji mediena – nukirsta arba kitaip paruošta ir išvežta apvalioji mediena, kuri dėl savo charakteristikų, tokių kaip medžio rūšis, matmenys, tiesumas ir rievių tankis, yra tinkama naudoti pramonėje, remiantis valstybių narių pagal konkrečias miškų sąlygas apibrėžtomis ir tinkamai pagrįstomis sąlygomis. Prie jos nepriskiriama vykdant ikiprekybinę retinimo veiklą paruošta mediena ar medžiai, išvežti iš miškų, nukentėjusių nuo gaisrų, kenkėjų ar ligų arba pažeistų dėl abiotinių veiksnių;

47b) novatoriška atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologija – atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos technologija, kuria bent vienu būdu patobulinamos palyginamos pažangiausios atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos arba iš esmės nepanaudoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ištekliai padaromi eksploatuojami ir kuri yra susijusi su tam tikro lygio aiškia technologine, rinkos ar finansine rizika, kuri yra didesnė už riziką, paprastai siejamą su panašiomis nenovatoriškomis technologijomis ar veikla;

47c) prekybos zona – prekybos zona, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/943 ([19]) 2 straipsnio 65 punkte;

47d) pažangioji matavimo sistema – pažangioji matavimo sistema, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 ([20]) 2 straipsnio 23 punkte;

47e) įkrovimo prieiga – įkrovimo prieiga, apibrėžta Direktyvos (ES) 2019/944 2 straipsnio 33 punkte;

47f) rinkos dalyvis – rinkos dalyvis, apibrėžtas Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 25 punkte;

47g) elektros energijos rinka – elektros energijos rinka, apibrėžta Direktyvos 2019/944/EB 2 straipsnio 9 punkte;

47h) buitinė baterija – atskira įkraunamoji baterija, kurios vardinė talpa yra didesnė kaip 2 kWh ir kuri yra tinkama įrengti ir naudoti buityje;

47i) elektrinių transporto priemonių baterija – elektra varomų transporto priemonių baterija, apibrėžta [siūlomo Reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo panaikinama Direktyva 2006/66/EB ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020 ([21])] 2 straipsnio 12 punkte;

47j) pramoninė baterija – pramoninė baterija, apibrėžta [siūlomo Reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo panaikinama Direktyva 2006/66/EB ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020] 2 straipsnio 11 punkte;

([19]) 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos (OL L 158, 2019 6 14, p. 54).

([20]) 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (OL L 158, 2019 6 14, p. 125).

([21]) COM(2020)0798.

47k) baterijos būklė – baterijos būklė, apibrėžta [pasiūlymo dėl Reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo panaikinama Direktyva 2006/66/EB ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020 ([22])] 2 straipsnio 25 punkte;

47l) įkrovos būsena – įkrovos būsena, apibrėžta [pasiūlymo dėl Reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo panaikinama Direktyva 2006/66/EB ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020] 2 straipsnio 24 punkte;

47m) galios nuostatis – baterijos valdymo sistemoje saugoma informacija apie elektrinės galios nustatytąsias vertes, kurioms esant baterija veikia įkrovimo ar iškrovimo operacijos metu ir užtikrinama optimali baterijos būklė ir veikimas;

47n) išmanusis įkrovimas – įkrovimo operacija, kai elektros energijos tiekimo baterijai intensyvumas koreguojamas realiuoju laiku pagal elektroniniu ryšiu gaunamą informaciją***, kuri gali būti vykdoma įprastu įkrovimo greičiu, taip pat per greitąjį įkrovimą, reaguojant į dinaminius kainų signalus arba optimizuojant galios srautą***;

47o) reguliavimo institucija – reguliavimo institucija, apibrėžta Reglamento (ES) 2019/943 2 straipsnio 2 punkte;

47p) abikryptis įkrovimas – išmaniojo įkrovimo ***operacija***, kai elektros srautas gali būti apgręžtas, ***leidžiant elektrai*** iš baterijos tekėti į įkrovimo prieigą, prie kurios ji prijungta;

47q) įprastos galios įkrovimo prieiga – įprastos galios įkrovimo prieiga, apibrėžta [pasiūlymo dėl Reglamento dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo, kuriuo panaikinama Direktyva 2014/94/ES] 2 straipsnio 31 punkte;

47r) bendrijoms skirta baterija – atskira įkraunamoji baterija, kurios vardinė talpa yra didesnė nei 50 kWh, kuri yra tinkama įrengti ir naudoti gyvenamojoje, komercinėje ar pramoninėje aplinkoje ir kuri priklauso bendrai veikiantiems pasigamintos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartotojams ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms;

47s) atsinaujinančių išteklių energijos pirkimo sutartis – sutartis, kuria fizinis arba juridinis asmuo susitaria pirkti atsinaujinančiųjų išteklių energiją tiesiogiai iš gamintojo ir kuri apima atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis, vandenilio iš atsinaujinančių energijos išteklių pirkimo sutartis ir iš atsinaujinančių išteklių pagamintos šilumos ir vėsumos pirkimo sutartis, tačiau jomis neapsiriboja;

47t) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos šilumos ir vėsumos pirkimo sutartis – sutartis, kuria fizinis arba juridinis asmuo susitaria pirkti iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą šilumą ir vėsumą tiesiogiai iš gamintojo;

47u) vandenilio iš atsinaujinančių energijos išteklių pirkimo sutartis – sutartis, kuria fizinis arba juridinis asmuo susitaria pirkti atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą (degalus) tiesiogiai iš gamintojo;

47v) pramonė – įmonės ir gaminiai, priskiriami Statistinio ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus (NACE 2 red.) ([23]) B, C, F ir J sekcijoms, 63 skyriui;

47w) naudojimas ne energetikos tikslu – kuro kaip žaliavos naudojimas pramoniniame procese, užuot panaudojus jį energijai gaminti;

47x) atsinaujinančiųjų išteklių kuras (degalai) – biokuras (biodegalai), skystieji bioproduktai, biomasės kuras ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuras (degalai);

([22]) Pasiūlymas dėl Komisijos reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo panaikinama Direktyva 2006/66/EB ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020 (xxxx).

([23]) 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1893/2006, nustatantis statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 bei tam tikrus EB reglamentus dėl konkrečių statistikos sričių (OL L 393, 2006 12 30, p. 1).

47y) principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ – principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, apibrėžtas Reglamento (ES) 2018/1999 2 straipsnio 18 punkte;

47z) jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos hibridinė infrastruktūra – perdavimo infrastruktūra, atliekanti dvejopą funkciją: sujungianti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir sujungianti dvi ar daugiau prekybos zonų;

47aa) centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių – ypač efektyviai energiją naudojančios centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos, veikiančios naudojant tik atsinaujinančiuosius energijos išteklius;

***47ab) pirminė medienos biomasė – visa nukirsta arba kitaip paruošta ir išvežta apvalioji mediena. Ji apima visą medieną, gautą pašalinus medžius, t. y. iš miškų išvežtą kiekį, įskaitant medieną, išgautą dėl natūralaus medžių mirtingumo ir kirtimo bei medienos ruošos. Jai priskiriama visa mediena, pašalinta su žieve arba be jos, įskaitant apvaliąją arba suskaldytą, nelygios kvadratinės ar kitokios formos medieną, pvz., šakas, šaknis, kelmus ir ruples (kai jos nuimamos), taip pat nelygios formos arba smailią medieną. Tai grindžiama Komisijos gairėmis ir neapima medienos biomasės, gautos taikant tvarias miškų gaisrų prevencijos priemones didelės rizikos teritorijose, kuriose gali kilti gaisrai, medienos biomasės, gautos taikant kelių eismo saugumo priemones, ir medienos biomasės, išgautos iš miškų, nukentėjusių nuo gaivalinių nelaimių, aktyvių kenkėjų ar ligų, siekiant užkirsti kelią jų plitimui, kartu kuo labiau mažinant medienos gavybą ir apsaugant biologinę įvairovę, dėl kurios miškai tampa įvairesni ir atsparesni;* [42 pakeit.]

47ac) vandenilis iš atsinaujinančių energijos išteklių – vandenilis, gaunamas vykdant vandens elektrolizę (atsinaujinančių išteklių elektros energiją naudojančiame elektrolizeryje) arba biodujų riformingą, arba biocheminę biomasės konversiją, jei laikomasi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnyje nustatytų tvarumo kriterijų;

47ad įveistas miškas – intensyviai tvarkomas sodintinis miškas, kuriam pasodintam ir pasiekusiam brandaus medyno amžių būdingos visos šios savybės: jį sudaro vienos arba dviejų rūšių tos pačios amžiaus klasės tolygiais atstumais augantys medžiai. Prie įveistų miškų priskiriami medienos, pluošto ir energijos gamybos tikslais sodinti trumpos rotacijos miškai, išskyrus apsaugos ar ekosistemų atkūrimo tikslais pasodintus miškus, taip pat miškus, išaugusius sodinant ar sėjant, kurie, pasiekę brandaus medyno amžių, yra arba bus panašūs į natūraliai želiančius miškus;

(***47ae***) sodintinis miškas – miškas, kurį daugiausia sudaro medžiai, išaugę sodinant ir (arba) sąmoningai sėjant, su sąlyga, kad pasodinti ar pasėti medžiai, pasiekę brandaus medyno amžių, sudarys daugiau kaip penkiasdešimt procentų medyno tūrio; prie sodintinių miškų priskiriami anksčiau sodintų ar sėtų medžių atžalynai; ▌

47af) osmosinė energija – energija, kuri atsiranda savaime dėl druskos koncentracijos skirtumo dviejuose skysčiuose, paprastai gėlame ir sūriame vandenyje;

47ag) sistemos efektyvumas – energetikos sistema, kurioje ekonomiškai efektyviai integruojami įvairūs atsinaujinantieji energijos ištekliai ir maksimaliai padidinama paklausos lankstumo vertė, siekiant optimizuoti perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, kuri matavimo rodikliai yra sumažėjusios sistemos investicijos ir eksploatavimo išlaidos, mažesnis išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir iškastinio kuro naudojimas kiekviename nacionaliniame energijos rūšių derinyje;

47ah) atsinaujinančiųjų išteklių hibridinė elektrinė – dviejų ar daugiau atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybos technologijų, naudojančių tą patį tinklo ryšį, derinys, taip pat galintis integruoti kaupimo pajėgumus;

47ai) bendras vietos lygmens energijos saugojimo projektas – projektas, apimantis energijos kaupimo įrenginį ir įrenginį, kuris gamina atsinaujinančiųjų išteklių energiją, prijungtą prie to paties tinklo prieigos punkto;

47aj) saulės energija varoma transporto priemonė – itin efektyviai energiją vartojanti motorinė transporto priemonė, kurioje sumontuota jėgos pavara, turinti tik ne išorinius elektros įrenginius, veikiančius kaip energijos keitiklis su elektrine įkraunamąja energijos kaupimo sistema, kurią galima įkrauti iš išorės, bei kurioje įrengtos integruotos fotovoltinės plokštės;“; **[29 pakeit.]**

2) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės kolektyviai užtikrina, kad Sąjungos bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, 2030 m. būtų bent ***45*** %.

Siekiant skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir naudojimą naudojant novatoriškas atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas ir išsaugoti Sąjungos pramonės konkurencingumą, kiekviena valstybė narė nustato orientacinį tikslą, kad nuo… [direktyvos įsigaliojimo] iki 2030 m. bent 5 % naujų įrengtų atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų sudarytų novatoriškos atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos.

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tolesnei atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos skverbčiai ir padidinti lankstumą bei balansavimo paslaugas, valstybės narės nustato kaupimo technologijų orientacinį tikslą.

Siekiant padėti ekonomiškai efektyviai pasiekti pirmoje pastraipoje nurodytą tikslą ir užtikrinti sistemos efektyvumą, valstybės narės nustato minimalų orientacinį nacionalinį paklausos lankstumo tikslą, kuris atitinka elektros energijos didžiausios paklausos sumažinimą 5 proc. iki 2030 m. To tikslo siekiama visuose galutinio vartojimo sektoriuose aktyvuojant paklausos lankstumo sąlygą, įskaitant pastatų renovaciją ir energijos vartojimo efektyvumą pagal Direktyvą (ES) …/… [peržiūrėtą Direktyvą (ES) 2018/844] ir Direktyvą (ES) …/… [peržiūrėtą Direktyvą (ES) 2018/2002].

Valstybės narės savo nacionalinius paklausos lankstumo tikslus, įskaitant tarpines reikšmes, sukonkretina atsižvelgdamos į nacionalinius tikslus, nustatytus savo integruotuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, kuriais siekiama didinti sistemos lankstumą, pagal Reglamento (ES) 2018/1999 4 straipsnio d punkto 3 papunktį. Prireikus Komisija gali imtis papildomų priemonių, kad padėtų valstybėms narėms pasiekti savo tikslus.

Kiekviena valstybė narė savo integruotame energetikos ir klimato srities veiksmų plane pagal Reglamento (ES) 2018/1999 4 straipsnio d punkto 3 papunktį nustato priemones, kurių reikia šio straipsnio 1 dalies antroje ir trečioje pastraipose nurodytiems tikslams pasiekti.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad energija iš biomasės būtų gaminama taip, kad būtų kuo labiau sumažintas nederamas iškreipiamasis poveikis biomasės žaliavų rinkai ir žalingas poveikis biologinei įvairovei***, aplinkai ir klimatui***. Šiuo tikslu jos atsižvelgia į atliekų hierarchiją, nustatytą Direktyvos 2008/98/EB 4 straipsnyje, ir į trečiojoje pastraipoje nurodytą pakopinį naudojimo principą.

Taikydamos pirmoje pastraipoje nurodytas priemones:

a) valstybės narės neteikia paramos:

i) pjautinųjų rąstų, fanerrąsčių, kelmų ir šaknų naudojimui energijai gaminti;

ii) atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybai deginant atliekas, jei nesilaikoma Direktyvoje 2008/98/EB nustatytų atskiro surinkimo ***ir atliekų hierarchijos*** įpareigojimų;

iii) praktikai, kuri neatitinka trečioje pastraipoje nurodyto ***įgyvendinimo*** akto;

b) nuo 2026 m. gruodžio 31 d., nedarydamos poveikio ***6 straipsnyje išdėstytoms nuostatoms ir*** pirmoje pastraipoje nustatytiems įpareigojimams, valstybės narės neteikia paramos elektros energijos gamybai iš miško biomasės įrenginiuose, kuriuose gaminama tik elektros energija, išskyrus atvejus, kai tokia elektros energija atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

i) ji gaminama regione, nurodytame teritoriniame teisingos pertvarkos plane, kurį patvirtino ▌Komisija pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/…, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas, nes jis priklauso nuo kietojo iškastinio kuro ir atitinka atitinkamus 29 straipsnio 11 ***punkte*** nustatytus reikalavimus;

ii) ji gaminama taikant iš biomasės išsiskyrusio CO_2 surinkimo ir saugojimo technologiją ir atitinka 29 straipsnio 11 ***punkto*** antroje pastraipoje nustatytus reikalavimus;

iia) ji gaminama … [šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo data] jau veikiančiuose įrenginiuose, kurie negali būti modifikuoti taip, kad būtų tinkami kogeneracijai, nes nėra infrastruktūros ir paklausos sąlygų, ir kurie atitinka 29 straipsnio 11 punkte nustatytus reikalavimus, su sąlyga, kad valstybės narės praneša Komisijai apie tokios išimties taikymą ir pagrindžia ją pateikdamos patikrintą bei atnaujintą mokslinę ir techninę informaciją, o Komisija šią išimtį patvirtina.

Ne vėliau kaip per vienus metus nuo [šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo] Komisija ▌priima ***įgyvendinimo*** aktą dėl to, kaip taikyti pakopinį ***miško*** biomasės naudojimo principą ir visų pirma kaip sumažinti kokybiškos apvaliosios medienos naudojimą energijai gaminti, daugiausia dėmesio skiriant paramos schemoms ir deramai atsižvelgiant į ***didžiausią ekonominę bei aplinkos srities pridėtinę vertę ir*** nacionalines ypatybes***, įskaitant miško gaisrų prevenciją ir sanitarinį kirtimą***.

Iki 2026 m. Komisija pateikia valstybių narių paramos schemų, susijusių su biomase, poveikio, įskaitant poveikį biologinei įvairovei***, klimatui bei aplinkai*** ir galimus rinkos iškraipymus, ataskaitą ir įvertina ▌dėl miško biomasės teikiamos paramos schemas.“;

c) įterpiama 4a dalis:

„4a. Valstybės narės nustato sistemą, kuri gali apimti paramos schemas ir kuria gali būti sudarytos palankesnės sąlygos naudoti atsinaujinančiųjų išteklių ***ir bendrų vietos lygmens energijos saugojimo projektus, taip pat atsinaujinančiųjų išteklių energijos pirkimo sutartis ir iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos šilumos ir vėsumos*** pirkimo sutartis, suteikiant galimybę pasiekti tokį atsinaujinančiųjų išteklių ▌energijos pajėgumų diegimo lygį, kuris atitinka 2 dalyje nurodytą valstybės narės nacionalinį įnašą, ir tokiu tempu, kuris atitinka Reglamento (ES) 2018/1999 4 straipsnio a punkto 2 dalyje nurodytas orientacines trajektorijas. Visų pirma tokia sistema turi padėti šalinti likusias kliūtis, įskaitant kliūtis, susijusias su leidimų išdavimo procedūromis, ***energijos bendrijos iniciatyvų nustatymu ir būtinų energijos perdavimo tinklų kūrimu, siekiant remti*** atsinaujinančiųjų išteklių ▌energijos tiekimą dideliu mastu. Rengdamos tą sistemą, valstybės narės atsižvelgia į papildomą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekį ***bei kaupimo infrastruktūrą***, reikalingą transporto, pramonės, pastatų ir šildymo ir vėsinimo sektorių paklausai patenkinti ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurui gaminti.

Vadovaudamosi principu „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, tam, kad atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija būtų vartojama ekonomiškai efektyviai, valstybės narės užtikrina lankstų jos vartojimą, prekybą ja ir jos saugojimą šiuose galutinio naudojimo sektoriuose.

Valstybės narės pagal sąlygų sudarymo sistemą nustatytą politiką ir priemones ir jų įgyvendinimo įvertinimą gali įtraukti atitinkamai į savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities planus bei į pažangos ataskaitas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.“;

3) 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

-a) 1 dalies pirmos pastraipos c punktas pakeičiamas taip:

„c) galutinio atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir degalų suvartojimo transporto sektoriuje.“;

a) 1 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Atsižvelgiant į pirmos pastraipos a, b arba c punktą, apskaičiuojant bendrojo galutinio atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo procentinę dalį, į dujas ir elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių atsižvelgiama tik vieną kartą. Energija, pagaminta iš atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro, apskaitoma sektoriuje – elektros energijos, šildymo ir vėsinimo arba transporto – kuriame ji suvartojama. ***Jei atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalai vartojami kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje jie buvo pagaminti, energija, pagaminta naudojant atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalus turi sudaryti 80 % jų kiekio šalyje ir sektoriuje, kuriame jie vartojami, ir 20 % jų kiekio šalyje, kurioje jie pagaminti, jei atitinkamos valstybės narės nesusitaria kitaip. Siekiant atlikti tokių susitarimų priežiūrą ir išvengti dvejopos apskaitos, Komisijai pranešama apie kiekvieną tokį susitarimą, įskaitant tikslius pasiūlos ir paklausos kiekius, perdavimo laiką ir dieną, nuo kurios bus pradėtas taikyti susitarimas. Komisija skelbia informaciją apie sudarytus susitarimus, įskaitant jų sudarymo laiką, apimtį, kainą ir visas papildomas sąlygas.“;***

aa) 1 dalyje po antros pastraipos įterpiama ši pastraipa:

„15a ir 22a straipsniuose, 23 straipsnio 1 dalyje, 24 straipsnio 4 dalyje ir 25 straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais šalyje, kurioje atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalai sunaudojami, jie turi sudaryti 100 % jų kiekio.“;

b) 2 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1 dalies pirmos pastraipos a punkto tikslais bendrasis galutinis atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos suvartojimas apskaičiuojamas kaip valstybėje narėje iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos kiekis, įskaitant elektros energiją, kurią iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos, taip pat elektros energiją, pagamintą iš atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro, ir neįskaitant elektros energijos, pagamintos hidroakumuliaciniais įrenginiais, kuriems naudojamas prieš tai į aukštutinį baseiną pakeltas vanduo, taip pat elektros energijos, naudojamos atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurui gaminti.“;

c) 4 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) galutinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimas transporto sektoriuje apskaičiuojamas kaip visų biodegalų, biodujų ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalų, suvartotų transporto sektoriuje, suma.“;

4) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiama 1a dalis:

„1a. ***Kiekviena*** valstybė narė su viena ar keliomis kitomis valstybėmis narėmis ***sudaro bendradarbiavimo susitarimus***, pagal kuriuos parengiami ***bendri*** atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos ***projektai***, įskaitant ***jūrų*** atsinaujinančiųjų išteklių energijos ***hibridinę infrastruktūrą, tokia tvarka:***

a) ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. valstybės narės, kuriose per metus suvartojama ne daugiau kaip 100 TWh elektros energijos, parengia bent du bendrus projektus;

b) ne vėliau kaip 2030 m. valstybės narės, kuriose per metus suvartojama daugiau kaip 100 TWh elektros energijos, parengia trečią bendrą projektą. ▌;

Tokie bendri projektai negali būti panašūs į bendro intereso projektus, kurie jau patvirtinti pagal Reglamentą (ES) 2022/869 ([1a]). Nustatant bendrus projektus atsižvelgiama į poreikius, nustatytus kiekvieno jūros baseino aukšto lygio strateginiuose integruoto jūrinio tinklo plėtros planuose ir dešimties metų tinklo plėtros plane, tačiau jie gali viršyti tuos poreikius ir juose gali dalyvauti vietos ir regionų valdžios institucijos bei privatūs veiklos vykdytojai.

Siekiant, kad projektuose, finansuojamuose iš nacionalinių įnašų pagal Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmą, nustatytą Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2020/1294 ([1]), dalyvaujančios valstybės narės ***laikytųsi pirmoje pastraipoje nustatytų reikalavimų, atsižvelgiama į tuos projektus.***

Valstybės narės stengiasi teisingai paskirstyti bendrų projektų išlaidas ir naudą. Tuo tikslu atitinkamame bendradarbiavimo susitarime atsižvelgiama į visas atitinkamas bendro projekto išlaidas ir naudą.

Valstybės narės praneša Komisijai apie pirmoje pastraipoje nurodytus bendradarbiavimo susitarimus, įskaitant dieną, kurią tikimasi pradėti vykdyti projektą.

([1a]) 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/869 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 715/2009, (ES) 2019/942 bei (ES) 2019/943 ir direktyvos 2009/73/EB bei (ES) 2019/944 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 347/2013 (OL L 152, 2022 6 3, p. 45).“;

([1]) 2020 m. rugsėjo 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/1294 dėl Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmo (OL L 303, 2020 9 17, p. 1).

b) įterpiama ši dalis:

„7a. Valstybės narės, besiribojančios su jūros baseinu, bendradarbiauja, ***kad, pasikonsultavusios su suinteresuotaisiais subjektais,*** kartu nustatytų jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos, kurią jos planuoja pagaminti tame jūros baseine, kiekį iki 2050 m., numatant tarpinius etapus ***ir kiekvienos jūros baseino trajektoriją*** 2030 m. ir 2040 m. ***pagal Reglamentą (ES) 2022/869***. ***Kiekviena valstybė narė nurodo kiekius, kuriuos ji planuoja pasiekti vyriausybės lygmeniu rengdamos konkursus, daugiausia dėmesio skirdama techniniam ir ekonominiam tinklo infrastruktūros įgyvendinamumui.***

Savo bendradarbiavimo susitarimuose valstybės narės bendrai užtikrina, kad tie planai atitiktų 2020 m. lapkričio 19 d. Komisijos komunikate „ES jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialo išnaudojimo žengiant į neutralaus poveikio klimatui ateitį strategija“ nustatytus tikslus, kartu paisydamos Sąjungos aplinkos teisės ir biologinės įvairovės apsaugos, kiekvieno regiono ypatumų ir plėtros, ***visų pirma paveiktose vietovėse jau vykdomos veiklos, galimos žalos aplinkai,*** jūros baseino kaip jūrų atsinaujinančiųjų išteklių potencialo ir to, kad svarbu užtikrinti susijusį integruoto tinklo planavimą. Valstybės narės apie tą kiekį ***ir planuojamą tinklą*** praneša atnaujintuose integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, teikiamuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį. ***Komisija gali imtis papildomų priemonių, kad padėtų valstybėms narėms prisitaikyti prie kiekvieno jūros baseino trajektorijos.***

Gavusi pateiktus atnaujintus integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, Komisija įvertina bet kokį galimą atotrūkį tarp valstybių narių potencialaus jūrų atsinaujinančiųjų energijos išteklių kiekio ir 2030 m., 2040 m. ir 2050 m. planuojamo jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekio. Prireikus Komisija imasi papildomų priemonių tam atotrūkiui sumažinti.

Valstybės narės, besiribojančios su jūros baseinu, kartu nustato tinkamą jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų įgyvendinimo vietą ir ją paskiria savo jūrinių teritorijų planuose, kartu užtikrindamos aktyvų visuomenės dalyvavimą, kuris leistų atsižvelgti į visų suinteresuotųjų subjektų ir paveiktų pakrančių bendruomenių nuomonę, taip pat į poveikį jau vykdomai veiklai paveiktose teritorijose.

Siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas išduoti leidimus bendriems jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams, valstybės narės supaprastina leidimų išdavimo procesą, padidina jo veiksmingumą bei skaidrumą ir stiprina tarpusavio bendradarbiavimą, be kita ko, atitinkamais atvejais kiekvienam prioritetiniam jūros jėgainių tinklo koridoriui įsteigdamos vieno langelio principu veikiantį kontaktinį punktą (toliau – bendras kontaktinis punktas).

Siekdamos padidinti visuomenės pritarimą, valstybės narės užtikrina galimybę įtraukti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas į bendrus bendradarbiavimo projektus jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje.“;

5) 15 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

-a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės užtikrina, kad visos leidimų, sertifikavimo ir licencijavimo procedūras reglamentuojančios nacionalinės taisyklės, taikomos įrenginiams, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių hibridines elektrines, bei su jais susijusiems elektros energijos, šilumos ar vėsumos gamybai iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių skirtiems perdavimo ir paskirstymo tinklams, biomasės pavertimo biodegalais, skystaisiais bioproduktais, biomasės kuru ar kitais energijos produktais procesams, ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalams, būtų proporcingos ir būtinos ir padėtų įgyvendinti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas.“;

-aa) antra pastraipa iš dalies keičiama taip:

i) a punktas pakeičiamas taip:

„a) visos administracinės procedūros, įskaitant regioninius ir savivaldybių procesus, būtų supaprastintos ir pagreitintos atitinkamu administraciniu lygmeniu ir būtų nustatyti pirmoje pastraipoje nurodytų procedūrų numatomi terminai;“;

ii) c ir d punktai pakeičiami taip:

„c) vartotojų, projektuotojų, architektų, statytojų ir įrangos bei sistemų montuotojų mokami administraciniai mokesčiai būtų skaidrūs ir atitiktų sąnaudas, ir

d) decentralizuotiems atsinaujinančiųjų išteklių energiją gaminantiems ir kaupiantiems įtaisams būtų nustatomos paprastesnės ir mažesnę naštą užkraunančios leidimų išdavimo procedūros, įskaitant paprasto pranešimo procedūrą ir bendrus kontaktinius punktus.“;

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės aiškiai apibrėžia visas technines specifikacijas, kurias turi atitikti atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojantys įrenginiai ir sistemos, kad jiems būtų galima pritaikyti paramos schemas ***ir jie atitiktų viešųjų pirkimų reikalavimus.*** Jei yra nustatyti ***reguliavimo ar*** darnieji standartai arba Europos standartai, įskaitant Europos standartizacijos organizacijų nustatytas technines atskaitos sistemas, tokios techninės specifikacijos parengiamos pagal tuos standartus. Pirmenybė teikiama ***reguliavimo ir*** darniesiems standartams, kurių nuorodos yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, siekiant paremti Europos teisės aktus***, įskaitant, pavyzdžiui, Reglamentą (ES) 2017/1369 arba Direktyvą 2009/125/EB***. Nesant jų, ta eilės tvarka taikomi kiti darnieji standartai ir Europos standartai. Tokiose techninėse specifikacijose neturi būti nurodoma, kur įrenginiai ir sistemos turi būti sertifikuojami, ir jos netrukdo tinkamam vidaus rinkos veikimui.“;

aa) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Valstybės narės užtikrina, kad, planuojant, įskaitant ankstyvą erdvės planavimą, projektuojant, statant ir atnaujinant miestų infrastruktūrą, pramoninius, komercinius ar gyvenamuosius rajonus ir energetikos bei transporto infrastruktūrą, įskaitant elektros energijos, centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo, gamtinių dujų ir alternatyvaus kuro tinklus, jų kompetentingos institucijos nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis įtrauktų nuostatas dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimo ir diegimo, be kita ko, dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų, ir neišvengiamai susidarančios atliekinės šilumos ir vėsumos naudojimo. Valstybės narės visų pirma, kai tikslinga, skatina vietos ir regionines administracines įstaigas įtraukti šildymo ir vėsinimo iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių aspektą į miestų infrastruktūros planavimą ir konsultuojasi su tinklo operatoriais siekdamos atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo ir reguliavimo apkrova programų, taip pat specialių nuostatų dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų poveikį operatorių infrastruktūros vystymo planams.“;

b) 4, 5, 6 ir 7 dalys išbraukiamos;

c) 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Valstybės narės įvertina reglamentavimo ir administracines kliūtis, trukdančias sudaryti ilgalaikes atsinaujinančiųjų išteklių ▌energijos pirkimo sutartis***, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis, iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos šilumos ir vėsumos pirkimo sutartis ir vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pirkimo sutartis ir bendrus vietos lygmens energijos saugojimo projektus, taip pat tarpvalstybinius.*** ▌

Jos pašalina ***kliūtis jų plėtrai nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis, kaip antai su leidimais susijusias*** kliūtis***, pavyzdžiui, daug energijos suvartojančioms pramonės šakoms ir MVĮ, taip pat kitiems mažesniems veikėjams ir savivaldybėms***, taip pat skatina naudoti tokias sutartis, be kita ko, išnagrinėdamos, kaip sumažinti su jomis susijusią finansinę riziką, visų pirma pasinaudojant kredito garantijomis. Valstybės narės užtikrina, kad tokioms sutartims nebūtų taikomos neproporcingos arba diskriminacinės procedūros ar ***kokie nors*** mokesčiai ***ar rinkliavos*** ir kad visos susijusios kilmės garantijos galėtų būti perduotos ▌energijos pirkėjui pagal atsinaujinančiųjų išteklių ▌energijos pirkimo sutartį.

Valstybės narės savo politiką ir priemones, kuriomis skatinamas atsinaujinančiųjų išteklių ▌energijos pirkimo sutarčių naudojimas, aprašo savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, nurodytuose Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 14 straipsniuose, ir pažangos ataskaitose, teikiamose pagal to reglamento 17 straipsnį. Tose ataskaitose jos taip pat nurodo atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybos apimtį, pagrįstą ***įvairių rūšių*** atsinaujinančiųjų išteklių ▌energijos pirkimo sutartimis.

Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjams būtų leidžiama visus atitinkamus dokumentus pateikti skaitmenine forma. Jei pareiškėjas naudojasi skaitmeninės paraiškos pateikimo galimybe, visas leidimų išdavimo procesas, įskaitant administracinius vidaus procesus, turi būti vykdomas skaitmeniniu būdu. Valstybės narės taip pat užtikrina viešųjų svarstymų ir dalyvavimo procedūrų skaitmenizaciją.“;

d) straipsnis papildomas 9 dalimi:

„9. Ne vėliau kaip … [vieni metai nuo šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo] Komisija ***peržiūri valstybėms narėms skirtas gaires dėl leidimų išdavimo praktikos, kuria siekiama paspartinti ir supaprastinti naujų ir modernizuotų projektų procesą. Tose gairėse pateikiamos rekomendacijos, kaip įgyvendinti ir taikyti 15 ir 17 straipsniuose*** nustatytas administracinių procedūrų taisykles ***kartu su*** jų taikymu ***iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos šilumos ir vėsumos tiekimui bei elektros energijai ir atsinaujinančiųjų išteklių kogeneracijai, taip pat pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius, kurie sudaro galimybę skaidriai įvertinti ir stebėti pažangą ir veiksmingumą.***

Tuo tikslu Komisija rengia atitinkamas konsultacijas, įskaitant konsultacijas su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Tokios gairės taip pat apima informaciją apie leidimus išduodančių institucijų skaitmeninius ir žmogiškuosius išteklius, veiksmingus bendrus informacinius punktus, teritorijų planavimą, karinės ir civilinės aviacijos apribojimus, teismo procesus, civilinių ginčų sprendimą ir tarpininkavimą, taip pat kasybą bei geologijos darbus reglamentuojančių teisės aktų pritaikymą ir modernizavimą ir tinkamų techninių pajėgumų atlikti tas užduotis užtikrinimą.

Valstybės narės pateikia savo leidimų išdavimo proceso ir tobulinimo priemonių vertinimą pagal gaires atnaujintame integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane, nurodytame Reglamento (ES) 2018/199 14 straipsnio 2 dalyje, laikydamosi tame straipsnyje nustatytos procedūros ir tvarkaraščio.

Komisija įvertina planuose numatytas taisomąsias priemones ir kiekvienos valstybės narės balus pagal pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius. Vertinimo rezultatai paskelbiami viešai.

Jei pažanga nepakankama, Komisija gali imtis papildomų priemonių, kad padėtų valstybėms narėms jas įgyvendinti ***ir padėti joms reformuoti ir supaprastinti leidimų išdavimo procedūras***.“;

6) įterpiamas šis straipsnis:

„15a straipsnis

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimas pastatuose

1. Siekdamos skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ***ir atliekinės šilumos ir vėsumos*** gamybą ir naudojimą pastatų sektoriuje, valstybės narės nustato orientacinę galutinės energijos vartojimo procentinę dalį, kurią 2030 m. jų pastatų sektoriuje turi sudaryti ***vietoje arba netoliese, be kita ko, iš tinklo, pagaminta*** atsinaujinančiųjų išteklių energija ir kuri atitinka orientacinį tikslą – 2030 m. pastatų sektoriuje bent 49 % Sąjungos galutinio energijos suvartojimo turi sudaryti atsinaujinančiųjų išteklių energija ***ir neišvengiamai susidaranti atliekinė šiluma ir vėsuma***. ***Valstybės narės, kurios nenustato aiškios anglies dioksido kainos pastatų sektoriuje, taikydamos mokesčių arba apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, arba valstybės narės, kurios laikinai atsisako taikyti naują Europos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą pastatams ir transportui, nustato didesnę orientacinę atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį.*** Nacionalinis ***orientacinis*** tikslas išreiškiamas nacionalinio galutinės energijos suvartojimo procentine dalimi ir apskaičiuojamas pagal 7 straipsnyje nustatytą metodiką***, pagal kurią į galutinio suvartojimo dalies apskaičiavimą galima įtraukti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, apimančią pasigamintos energijos vartojimą, energijos bendrijas, atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos dalį elektros energijos rūšių derinyje ir neišvengiamai susidarančią atliekinę šilumą ir vėsumą.*** Valstybės narės įtraukia savo tikslą į atnaujintus integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, teikiamus pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį, taip pat nurodo, kaip jos planuoja šį tikslą pasiekti.

Valstybės narės į pirmoje pastraipoje nurodytą tikslą gali įskaičiuoti atliekinę šilumą ir vėsumą, neviršydamos 20 % ribos. Jei jos nusprendžia tai padaryti, tikslas padidinamas puse atliekinei šilumai ir vėsumai tenkančios procentinės dalies, neviršijant 54 % ribos.

2. Valstybės narės savo statybos reglamentuose ir kodeksuose ir, jei taikoma, savo paramos schemose nustato priemones, kuriomis siekiama padidinti elektros energijos ir šildymo ir vėsinimo iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, ***pagamintų vietoje ar netoliese, be kita ko, iš tinklo***, tiekimo dalį pastatų fonde ir, be kita ko, nustato nacionalines priemones, kuriomis būtų iš esmės didinamas pasigamintos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimas, atsirastų gerokai daugiau atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų ir gerokai padidėtų ***vietos atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalijimasis bei*** vietos energijos kaupimas, ***išmanusis ir abikryptis įkrovimas, kitos lankstumo paslaugos, kaip reguliavimas apkrova,*** o kartu – energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, susijusias su ***didelio naudingumo kogeneracija*** ir pasyviais, beveik nulinės energijos ir nulinės energijos pastatais***, atsižvelgiant į novatoriškas technologijas***.

Kad pasiektų 1 dalyje nurodytą orientacinę ***atsinaujinančiųjų energijos išteklių*** dalį, valstybės narės savo statybos reglamentuose bei kodeksuose ir, kai taikoma, savo paramos schemose ar kitose lygiaverčio poveikio priemonėse nustato, kiek atsinaujinančiųjų išteklių energijos***, pagamintos vietoje ar netoliese, be kita ko, iš tinklo,*** būtina minimaliai naudoti ***naujuose*** pastatuose ***ir pastatuose, kuriuos reikia renovuoti,*** laikantis Direktyvos 2010/31/ES nuostatų ***ir kai tai ekonomiškai, techniškai ir funkciniu požiūriu įmanoma.*** Valstybės narės suteikia galimybę šį minimalųjį lygį kiekį užtikrinti, be kita ko, naudojant efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemą.

Esamų pastatų atveju pirma pastraipa taikoma ginkluotosioms pajėgoms tik tokiu mastu, kokiu jos taikymas nepakenktų ginkluotųjų pajėgų veiklos pobūdžiui ir svarbiausiam tikslui, ir netaikoma medžiagoms, naudojamoms išimtinai kariniais tikslais.

3. Valstybės narės užtikrina, kad viešieji pastatai nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis atliktų pavyzdinį vaidmenį, susijusį su suvartojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalimi, pagal Direktyvos 2010/31/ES 9 straipsnio ir Direktyvos 2012/27/ES 5 straipsnio nuostatas. Valstybės narės gali, be kita ko, sudaryti sąlygas to įpareigojimo laikytis nustatant, kad viešųjų pastatų ar mišrių privačių ir viešųjų pastatų stogus ***ar kitus suderinamus paviršius ir žemesnius paviršius*** tretieji asmenys naudoja įrenginiams, kuriais gaminama atsinaujinančiųjų išteklių energija.

Valstybės narės skatina vietos valdžios institucijų ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų bendradarbiavimą pastatų sektoriuje, visų pirma vykdydamos viešuosius pirkimus. Tokia parama nurodoma valstybių narių nacionaliniuose pastatų renovacijos planuose pagal Direktyvos [Pastatų energinio naudingumo direktyvos] 3 straipsnį.

4. Kad pasiektų 1 dalyje nurodytą orientacinę atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį, valstybės narės skatina naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančias šilumos ir vėsumos tiekimo sistemas ir įrangą***, įskaitant novatoriškas technologijas, atsižvelgiant į vietos aplinkybes, pavyzdžiui, pažangias ir atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančias elektrifikuotas šilumos ir vėsumos tiekimo sistemas ir įrangą, kartu su, kai taikytina, pažangiu visų decentralizuotų pastatų energijos išteklių valdymu pasitelkiant pastatų energijos naudojimo vadybos sistemas, galinčias sąveikauti su energijos tinklu***. Tuo tikslu valstybės narės taiko visas tinkamas priemones ir paskatas, be kita ko, energijos vartojimo efektyvumo etiketes, parengtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369, energinio naudingumo sertifikatus pagal Direktyvą 2010/31/ES ([1]) arba kitus atitinkamus sertifikatus ar standartus, parengtus nacionaliniu ar Sąjungos lygmeniu, ir užtikrina, kad***, be kita ko, per bendrus kontaktinius punktus,*** būtų teikiama tinkama informacija ir rekomendacijos dėl atsinaujinančiaisiais energijos ištekliais grindžiamų energiją itin efektyviai vartojančių alternatyvų, taip pat esamų finansinių priemonių ir paskatų, kuriomis skatinamas didesnio masto senų ***šilumos ir vėsumos tiekimo*** sistemų keitimas ir spartesnis perėjimas prie atsinaujinančiųjų išteklių energija grindžiamų sprendimų.“;

([1]) 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28, p. 1).

7) 18 straipsnis ***iš dalies keičiamas taip:***

a) 3 ir 4 dalys pakeičiamos taip:

„3. Valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančių visų formų šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų, skirtų naudoti pastatuose, pramonėje ir žemės ūkyje, montuotojai ir projektuotojai, taip pat ***kitų atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų, kaupimo ir reguliavimo apkrova technologijų, įskaitant įkrovimo stoteles,*** montuotojai galėtų naudotis sertifikavimo ***schemomis arba lygiavertėmis nacionalinėmis kvalifikavimo*** schemomis. Tose schemose gali būti atsižvelgta atitinkamai į esamas schemas ir struktūras ir jos turi būti grindžiamos IV priede nustatytais kriterijais. Vadovaudamasi tais kriterijais, kiekviena valstybė narė ***patvirtina, kad pripažįsta*** kitos valstybės narės išduotą sertifikatą.

Iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir vėliau kas trejus metus valstybės narės įvertina atotrūkį tarp turimų ir reikalingų išmokytų ir kvalifikuotų įrenginių specialistų ir prireikus pateikia rekomendacijas, kaip šį atotrūkį panaikinti. Tas vertinimas ir rekomendacijos skelbiami viešai.

Valstybės narės***, be kita ko, pasitelkdamos kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo strategijas, nustato sąlygas, kuriomis siekiama*** užtikrinti, kad būtų pakankamas ***3 dalyje nurodytų*** išmokytų ir kvalifikuotų ▌montuotojų skaičius, kad būtų galima aptarnauti didėjantį šildymo ir vėsinimo iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių mastą, kurio reikia siekiant prisidėti prie metinio atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies didinimo šildymo ir vėsinimo sektoriuje, kaip nustatyta 23 straipsnyje***, ir padėti įgyvendinti atitinkamai 15a, 22a ir 25 straipsniuose nustatytus atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslus pastatuose, pramonės sektoriuje ir transporto sektoriuje, taip pat padėti įgyvendinti 3 straipsnyje nustatytą bendrą tikslą***.

Siekdamos užtikrinti ▌pakankamą montuotojų ir projektuotojų skaičių, valstybės narės užtikrina, kad būtų parengta pakankamai mokymo programų, kurias užbaigus būtų suteikiama kvalifikacija ar sertifikatas, apimantys atsinaujinančiųjų išteklių energija grindžiamas šildymo ir vėsinimo technologijas ir jų naujausius novatoriškus sprendimus***, su sąlyga, kad jos yra suderinamos su nacionalinėmis kvalifikavimo ir sertifikavimo schemomis***. Valstybės narės imasi priemonių dalyvavimui, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių bei savarankiškai dirbančių asmenų, tokiose programose skatinti***, taip pat užtikrindamos lyčių lygybę bei ypatingą dėmesį skirdamos nepakankamai atstovaujamoms mažumoms. Jei tai suderinama su esamomis mokymo ir kvalifikavimo schemomis,*** valstybės narės gali sudaryti savanoriškus susitarimus su atitinkamais technologijų tiekėjais ir pardavėjais, kad jie parengtų pakankamai montuotojų – gali būti remiamasi numatoma pardavimo apimtimi – naujausių rinkoje siūlomų novatoriškų sprendimų ir technologijų srityse.

Valstybės narės savo politiką ir priemones, kuriomis skatinamas veiksmingas, kokybiškas ir įtraukus darbuotojų mokymas, perkvalifikavimas ir kvalifikacijos kėlimas atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje, aprašo savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, nurodytuose Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 14 straipsniuose, ir pažangos ataskaitose, teikiamose pagal to reglamento 17 straipsnį.

4. Valstybės narės informaciją apie 3 dalyje nurodytas sertifikavimo schemas ***arba lygiavertes nacionalines kvalifikavimo schemas*** skelbia viešai. Valstybės narės ***skaidriu ir lengvai prieinamu būdu taip pat viešai skelbia reguliariai atnaujinamą*** montuotojų, kurie yra kvalifikuoti ar sertifikuoti pagal 3 dalį, sąrašą ▌.“;

b) straipsnis papildomas šia dalimi:

„6a. Bet kurios priemonės, kurių imamasi pagal šį straipsnį, nedaro poveikio priemonėms, kurių imamasi pagal direktyvas (ES) …/… [Energijos vartojimo efektyvumo direktyva] ir (ES) …/… [Pastatų energinio naudingumo direktyva].“;

8) 19 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

-a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Siekiant parodyti galutiniams vartotojams atsinaujinančiųjų išteklių energijos kilmę energijos tiekėjo energijos rūšių derinyje ir energijoje, kuri vartotojams tiekiama pagal sutartis, rinkoje platinamas darant nuorodą į atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimą, valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos kilmė gali būti kaip tokia garantuota pagal šią direktyvą, remiantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminuojančiais kriterijais.“;

a) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančių išteklių energijos gamintojo prašymu būtų išduodama kilmės garantija. Valstybės narės ***numato vienodą vandeniliui iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių*** išduodamų kilmės garantijų ***sistemą***.

Siekdamos atsižvelgti į kilmės garantijos rinkos vertę, valstybės narės gali nuspręsti tokios kilmės garantijos neišduoti gamintojui, kuriam pagal paramos schemą teikiama finansinė parama.

Komisija pateikia papildomą informaciją apie kilmės garantijas, kartu vengdama dvigubos apskaitos.

Kilmės garantijos gali būti išduodamos taikant minimalią galios ribą. Kilmės garantija ▌suteikiama ***1 MWh su galimybe ją suteikti galios dalimis. Jie tinkamai standartizuojami pagal Europos standartą CEN-EN16325 ir išduodami energijos gamintojo prašymu su sąlyga, kad dėl to neatsiranda dvigubos apskaitos. Mažiems įrenginiams, kurių galia yra mažesnė kaip 50 kW, ir energijos bendrijoms turėtų būti taikomas supaprastintas registracijos procesas ir mažesni registracijos mokesčiai. Kilmės garantijos gali būti išduodamos keliems sujungtiems mažiems įrenginiams.***

Kiekvienam pagamintos energijos vienetui išduodama ne daugiau kaip viena kilmės garantija ***ir į tą patį energijos vienetą atsižvelgiama tik vieną kartą***.“;

i***a***) ***antra pastraipa*** išbraukiama;

ib) ketvirtos pastraipos c punktas pakeičiamas taip:

„c) kai kilmės garantijos išduodamos ne tiesiogiai gamintojui, o tiekėjui arba vartotojui, perkančiam energiją konkurencingoje aplinkoje arba pagal ilgalaikę atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartį.“;

ii) penkta pastraipa išbraukiama;

aa) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. 1 dalies tikslais kilmės garantijos galioja sandoriams 12 mėnesių po to, kai pagaminamas atitinkamas energijos vienetas. Valstybės narės užtikrina, kad visos nepanaikintos kilmės garantijos baigtų galioti ne vėliau kaip praėjus 18 mėnesių po to, kai pagaminamas energijos vienetas. Valstybės narės nebegaliojančias kilmės garantijas įskaičiuoja į savo liekamąjį energijos rūšių derinį.“;

ab) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. 8 ir 13 dalyse nurodyto informacijos atskleidimo tikslais valstybės narės užtikrina, kad energetikos įmonės kilmės garantijas panaikintų ne vėliau kaip šeši mėnesiai po to, kai pasibaigia kilmės garantijos galiojimo laikotarpis. Be to, ne vėliau kaip … [vieni metai nuo šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo] valstybės narės užtikrina, kad duomenys apie jų liekamąjį derinį būtų skelbiami kasmet.“;

ac) 7 dalies pirma pastraipa iš dalies keičiama taip:

i) a punktas pakeičiamas taip:

„a) energijos išteklius, iš kurio buvo pagaminta energija, taip pat tikrajam laikui kuo artimesnės gamybos pradžios ir pabaigos datos, siekiant, kad gamybos intervalai būtų ne ilgesni kaip viena valanda;“;

ii) c punktas pakeičiamas taip:

„c) įrenginio, kuriame pagaminta energija, identifikaciniai duomenys, vieta, prekybos zona, tipas bei pajėgumas;“;

iii) straipsnio dalis papildoma šiais punktais:

„g) per garantuotos energijos gyvavimo ciklą išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis pagal standartą ISO 14067:2018;

h) didesnis laiko tikslumas;

i) vietos suderinimas.“;

b) 8 dalis ▌ pakeičiama taip:

„Jei elektros energijos tiekėjas privalo parodyti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ***kilmę*** jo energijos rūšių derinyje Direktyvos 2009/72/EB 3 straipsnio 9 dalies a punkto tikslais, jis tai padaro pasinaudodamas kilmės garantijomis, išskyrus procentinę dalį jo energijos rūšių derinyje, kuri atitinka neatsekamus komercinius pasiūlymus, jei tokių yra, kuriems tiekėjas gali naudoti liekamąjį derinį.

Jei dujų tiekėjas privalo parodyti atsinaujinančiųjų išteklių energijos kilmę jo energijos rūšių derinyje Direktyvos (ES) …/… [dėl dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kaip pasiūlyta COM(2021)0803] I priedo 5 skirsnio tikslais, jis tai padaro pasinaudodamas kilmės garantijomis, išskyrus procentinę dalį jo energijos rūšių derinyje, kuri atitinka neatsekamus komercinius pasiūlymus, jei tokių yra, kuriems tiekėjas gali naudoti liekamąjį derinį.

Kai valstybės narės sudaro sąlygas kilmės garantijoms kitoms energijos rūšims išduoti, tiekėjai informacijos atskleidimui naudoja tą pačią kilmės garantijų rūšį kaip ir tiekiamai energijai. Be to, kai vartotojas vartoja dujas iš vandenilio arba gamtinių dujų tinklo, valstybės narės gali užtikrinti, kad panaikintos kilmės garantijos atitiktų atitinkamas tinklo charakteristikas. Pagal Direktyvos 2012/27/ES 14 straipsnio 10 dalį parengtos kilmės garantijos taip pat gali būti naudojamos pagrįsti bet kokį reikalavimą parodyti, kiek elektros energijos pagaminta didelio naudingumo kogeneracija. Šio straipsnio 2 dalies tikslais, kai elektros energija pagaminta didelio naudingumo kogeneracija naudojant atsinaujinančius išteklius, užtenka išduoti tik vieną kilmės garantiją, kurioje nurodomos abi charakteristikos.“;

ba) 9 dalis pakeičiama taip:

„9. Valstybės narės pripažįsta kitų valstybių narių išduotas kilmės garantijas pagal šią direktyvą tik kaip 1 dalyje ir 7 dalies pirmos pastraipos a–i punktuose nurodytos informacijos įrodymą. Valstybė narė gali atsisakyti pripažinti kilmės garantiją tik tuo atveju, kai ji turi tinkamai pagrįstų abejonių dėl jos tikslumo, patikimumo ar tikrumo. Valstybė narė apie tokį atsisakymą ir jo priežastis praneša Komisijai.“;

bb) 11 dalis pakeičiama taip:

„11. Valstybės narės pripažįsta trečiosios valstybės išduodamas kilmės garantijas tik tuo atveju, jei Sąjunga su ta trečiąja valstybe yra sudariusi susitarimą dėl Sąjungoje išduodamų kilmės garantijų ir toje trečiojoje valstybėje sukurtų suderinamų kilmės garantijų sistemų abipusio pripažinimo, ir tik tuo atveju jei energija importuojama arba eksportuojama tiesiogiai. Komisija paskelbia gaires, kuriose Sąjungos reikalavimai dėl trečiosios valstybės išduotų kilmės garantijų pripažinimo, įskaitant pagrindinius susijusius valdymo susitarimus, siekiant supaprastinti ir paspartinti tokių susitarimų su trečiosiomis valstybėmis sudarymą.

Ne vėliau kaip … [vieni metai nuo šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo], Komisija paskelbia gaires dėl atitinkamų apsaugos priemonių, taikomų tarpvalstybiniam perdavimui.“;

bc) 13 dalis pakeičiama taip:

„13. Ne vėliau kaip 2025 m. birželio 30 d. Komisija priima ataskaitą, kurioje įvertinamos galimybės nustatyti Sąjungos masto žaliąjį ženklą, siekiant skatinti naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją iš naujų įrenginių. Tiekėjai naudoja kilmės garantijose pateiktą informaciją, kad parodytų, jog laikosi tokio ženklo reikalavimų.“;

bd) straipsnis papildomas šia dalimi:

„13a. Komisija stebi kilmės garantijų sistemos veikimą ir ne vėliau kaip 2025 m. birželio 30 d. įvertina kilmės garantijų pasiūlos ir paklausos pusiausvyrą rinkoje ir, esant disbalansui, nustato svarbius pasiūlos ir paklausos veiksnius ir pasiūlo priemones, kuriomis būtų šalinamas galimas struktūrinis disbalansas, siekiant remti rinkas, kuriose daugiausia dėmesio skiriama naujiems atsinaujinančiosios energijos įrenginiams.“;

9) 20 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Vadovaudamosi savo atliktu būtinumo statyti naują ***arba modernizuoti esamą*** infrastruktūrą, skirtą šilumai ir vėsumai iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių centralizuotai tiekti, kad būtų pasiektas šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas Sąjungos tikslas, įvertinimu, pagal Reglamento (ES) 2018/1999 I priedą įtrauktu į integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, valstybės narės***, vadovaudamosi principu „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“,*** prireikus imasi būtinų veiksmų efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrai plėtoti, siekdamos skatinti šildymą ir vėsinimą, kuriam naudojami atsinaujinantieji energijos ištekliai, ▌ ir kartu skatinti šiluminės energijos kaupimą***, reguliavimo apkrova sistemas ir šilumos gamybos iš elektros energijos įrenginius***.

3a. Pagal atitinkamą elektros energijos rinkos teisę valstybės narės prireikus imasi būtinų veiksmų, kad į tinklą integruotų nepastovią elektros energijos gamybą iš atsinaujinančiųjų išteklių, kartu užtikrinant tinklo stabilumą ir tiekimo saugumą.“;

10) įterpiamas 20a straipsnis:

„20a straipsnis

Palankesnių sąlygų atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos integravimui į sistemą sudarymas

„1. Valstybės narės reikalauja, kad jų teritorijoje veikiantys perdavimo ***sistemų operatoriai ir, jei techniškai įmanoma,*** skirstymo sistemų operatoriai leistų susipažinti su informacija apie kiekvienoje prekybos zonoje tiekiamos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos dalį ir su tiekiama elektros energija susijusį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį kuo tiksliau ir kuo arčiau tikrojo laiko, bet ne ilgesniais kaip vienos valandos intervalais, pateikdamos prognozes, jei turimos. ***Valstybės narės užtikrina, kad skirstymo sistemų operatoriai turėtų prieigą prie reikiamų duomenų. Jei pagal nacionalinės teisės aktus jie neturi prieigos prie visos reikiamos informacijos, jie taiko esamą duomenų teikimo sistemą pagal ENTSO-E, laikydamosi Direktyvos 2019/944 nuostatų. Tačiau perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai nėra atsakingi už prognozavimo, įvertinimo ar skaičiavimo klaidas dėl išorinių aplinkybių. Valstybės narės skatina modernizuoti pažangiuosius tinklus, kad būtų galima geriau stebėti tinklo pusiausvyrą ir teikti tikralaikę informaciją.***

Jei techniškai įmanoma, skirstymo sistemų operatoriai taip pat turėtų padaryti prieinamus anoniminius ir suvestinius duomenis apie reguliavimo apkrova potencialą ir pasigamintos energijos vartotojų ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų pagamintą ir į tinklą atiduotą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją.

1 a. 1 dalyje nurodyta informacija ***ir duomenys*** turi būti prieinami skaitmeniniu būdu taip, kad būtų užtikrintas ***sąveikumas, remiantis suderintais duomenų formatais ir standartizuotais duomenų rinkiniais, kad*** ja ***nediskriminuojami*** galėtų naudotis elektros energijos rinkos dalyviai, telkėjai, vartotojai ir galutiniai vartotojai ir kad ją galėtų skaityti elektroninio ryšio prietaisai ▌.

2. Be reikalavimų, [nustatytų pasiūlyme dėl Reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo panaikinama Direktyva 2006/66/EB ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020], valstybės narės ***priima priemones, kuriomis pagal kurias reikalaujama***, kad buitinių ir pramoninių baterijų gamintojai***, gavę aiškų sutikimą ir laikydamiesi atitinkamų Reglamento (ES) 2016/679 nuostatų,*** sudarytų sąlygas baterijų savininkams ir naudotojams, taip pat jų vardu veikiantiems tretiesiems asmenims, pvz., pastatų energijos naudojimo vadybos įmonėms ir elektros energijos rinkos dalyviams nediskriminacinėmis sąlygomis ***nemokamai*** realiuoju laiku susipažinti su pagrindine baterijos valdymo sistemos informacija, įskaitant baterijos talpą, būklę, įkrovos būseną ir galios nuostatį.

Ne vėliau kaip … [6 mėnesiai nuo šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo] valstybės narės ***priima priemones, pagal kurias reikalaujama***, kad, be papildomų su tipo patvirtinimu susijusių ir Rinkos priežiūros reglamente nustatytų reikalavimų ***bei visapusiškai laikantis atitinkamų Reglamento (ES) 2016/679 nuostatų***, transporto priemonių gamintojai***, gavę aiškų sutikimą,*** sudarytų sąlygas elektrinių transporto priemonių savininkams ir naudotojams, taip pat savininkų ir naudotojų vardu veikiantiems tretiesiems asmenims, pvz., elektros energijos rinkos dalyviams ir elektromobilumo paslaugų teikėjams, realiuoju laiku nediskriminacinėmis sąlygomis ir ***iš baterijų savininkų ar naudotojų ir jų vardu veikiančių subjektų nereikalaujant užmokesčio*** susipažinti su transporto priemonėje sukauptais duomenimis, susijusiais su baterijos būkle, įkrovos būsena, galios nuostačiu ***ir*** talpa ▌. ***Pagal Baterijų reglamentą duomenimis dalijamasi tik kaip nekeičiamojo formato duomenimis, tokiu būdu užkertant kelią tretiesiems asmenims keisti duomenų parametrus.***

Valstybės narės užtikrina, kad pažangiųjų šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų, šiluminės energijos kaupiklių ir kitų pažangiųjų prietaisų gamintojai, sudarantys palankesnes sąlygas vartotojų reguliavimui apkrova energetikos sistemoje, gavę aiškų sutikimą ir laikydamiesi atitinkamų Reglamento (ES) 2016/679 nuostatų, sudarytų galimybę naudotojams, taip pat savininkų ir naudotojų vardu veikiantiems tretiesiems asmenims realiuoju laiku nediskriminacinėmis sąlygomis nemokamai susipažinti su duomenimis, susijusiais su reguliavimu apkrova.

3. Be reikalavimų, [nustatytų pasiūlyme dėl Reglamento dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo, kuriuo panaikinama Direktyva 2014/94/ES], valstybės narės užtikrina, kad jų teritorijoje įrengtos viešai neprieinamos įprastos galios įkrovimo prieigos nuo [šios iš dalies keičiančios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino] galėtų užtikrinti išmaniojo įkrovimo funkcijas ir ***sąsają su pažangiosiomis matavimo sistemomis, kai jas diegia valstybės narės, ir,*** kai tinkama, remiantis reguliavimo institucijos vertinimu, abikrypčio įkrovimo funkcijas***, kaip nustatyta Reglamento … [Alternatyviųjų degalų infrastruktūros reglamentas] 14 straipsnio 4 dalyje ir kaip įvertino reguliavimo institucijos jų potencialaus indėlio aspektu***.

4. Valstybės narės ***užtikrina, kad visos elektros energijos gamybos priemonės, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybos vienetus, būtų įtrauktos į sistemos ir balansavimo paslaugų teikimą. Valstybės narės taip pat*** užtikrina, kad nacionaline reglamentavimo sistema nebūtų tiek tiesiogiai, tiek per telkėjus diskriminuojamas mažų ar mobilių sistemų, pvz., buitinių ***ir bendrijoms skirtų*** baterijų ir elektrinių transporto priemonių***, taip pat sistemoje dalyvaujančių decentralizuotų energijos išteklių, kurių galia yra mažesnė kaip 1 MW, šiluminės energijos kaupiklių, elektros panaudojimo dujoms gaminti, šilumos siurblių ir kitų įrenginių, galinčių suteikti lankstumo,*** dalyvavimas elektros energijos rinkose, įskaitant perkrovos valdymą ir lankstumo bei balansavimo paslaugų teikimą ***elektros energijos tinklams ir centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklams, energijos kaupimo ir lankstumo paslaugų teikėjams, taip pat balansavimo paslaugoms. Valstybės narės sudaro vienodas sąlygas mažesniems rinkos dalyviams, visų pirma atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms, kad jie galėtų dalyvauti rinkoje nepatirdami neproporcingos administracinės ar reguliavimo naštos.***“;

4 a. Valstybės narės užtikrina, kad pagal nacionalinę reguliavimo sistemą galutiniams vartotojams būtų sudarytos sąlygos sudaryti sutartis su elektros energijos rinkos dalyviais ir elektromobilumo paslaugų teikėjais, kad jie galėtų gauti informaciją apie susitarimo sąlygas, įskaitant jų asmens duomenų apsaugą, ir jų poveikį vartotojams, įskaitant atlygį už lankstumą.“;

11) įterpiamas 22a straipsnis:

„22a straipsnis

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimas pramonėje

1. Valstybės narės stengiasi iki 2030 m. pramonės sektoriuje atsinaujinančiųjų energijos išteklių dalį, palyginti su energijos išteklių kiekiu, naudojamu galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais, preliminariai vidutiniškai per metus padidinti ne mažiau kaip ***1,9*** procentinio punkto. ***Tas padidėjimas apskaičiuojamas kaip trejų metų, t. y. 2024–2027 ir 2027–2030 m. laikotarpių vidurkis.***

Valstybės narės planuojamą ***politiką ir*** priemones ir ***politiką ir*** priemones, kurių imtasi, kad toks orientacinis padidėjimas būtų pasiektas, įtraukia į savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus bei pažangos ataskaitas, teikiamas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3, 14 ir 17 straipsnius. ***Tokios priemonės apima atsinaujinančiaisiais ištekliais grindžiamą pramoninių procesų elektrifikavimą, kai laikoma, kad tai yra ekonomiškai efektyvus sprendimas. Priimdamos priemones, kuriomis siekiama padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį pramonėje, valstybės narės laikosi principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“.***

Valstybės narės sukuria reguliavimo sistemą, kuri gali apimti paramos priemones pramonei pagal 3 straipsnio 4a dalį, ir skatina atsinaujinančiųjų išteklių ir vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą pramonėje, visapusiškai atsižvelgdamos į veiksmingumą ir tarptautinį konkurencingumą, kaip būtinas atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimo pramonėje prielaidas. Visų pirma ta sistema turėtų būti šalinamos reguliavimo, administracinės ir ekonominės kliūtys pagal 3 straipsnio 4a dalį ir 15 straipsnio 8 dalį.

Valstybės narės užtikrina, kad iki 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro, naudojamo galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais, įnašas pramonėje sudarytų 50 % vandenilio, sunaudojamo galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais. ***Valstybės narės užtikrina, kad ne vėliau kaip 2035 m. atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro, naudojamo galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais, įnašas pramonėje sudarys bent 70 proc. vandenilio, sunaudojamo galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais. 2026 m. ir vėliau kasmet Komisija išanalizuoja nebiologinės kilmės kuro prieinamumą.*** ▌Procentiniam dydžiui apskaičiuoti taikomos toliau nurodytos taisyklės: **[34 pakeit.]**

a) apskaičiuojant vardiklį, įskaitoma vandenilio, sunaudoto galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais, energinė vertė, išskyrus vandenilį, naudojamą kaip tarpinį produktą įprastiniams transporto degalams gaminti***, ir vandenilį, susidarantį kaip šalutinį produktą arba gaunamą iš pramonės įrenginiuose susidarančių šalutinių produktų;***

b) apskaičiuojant skaitiklį, įskaitoma atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro, sunaudoto pramonės sektoriuje galutiniais energetikos ir ne energetikos tikslais, energinė vertė, išskyrus atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurą, naudojamą kaip tarpinį produktą ▌transporto degalams gaminti;

c) Ir skaitiklis, ir vardiklis apskaičiuojami naudojant III priede nustatytas kuro energines vertes.

Ne vėliau kaip 2026 m. sausio 31 d., nustačiusi 1 dalyje nurodytas taisykles, Komisija įvertina, ar, atsižvelgiant į reguliavimo, technikos ir mokslo pažangą, tikslinga ir pagrįsta pritaikyti atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro 2030 m. tarpinį tikslą, ir prireikus tuo tikslu iš dalies pakeičia šį straipsnį ir prideda poveikio vertinimo dokumentus.

Siekdamos skatinti naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendimus, skirtus žemos ir vidutinės temperatūros pramoninei šilumai, valstybės narės stengiasi ne vėliau kaip iki 2027 m. padidinti galimybes naudotis ekonomiškai perspektyviomis ir techniškai įgyvendinamomis atsinaujinančiųjų išteklių energijos alternatyvomis iškastiniu kuru grindžiamos energijos naudojimui pramoninėms šilumos reikmėms, kad ne vėliau kaip iki 2027 m. būtų nutrauktas iškastiniu kuru grindžiamas naudojimas įrenginiams, kuriems reikia maksimalios šildymo temperatūros iki 200 °C.

▌

1a. Ne vėliau kaip … [vieni metai nuo šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo] Komisija parengia pasaulinę vandenilio importo strategiją, siekdama skatinti Europos vandenilio rinką. Ši strategija turi papildyti iniciatyvas, kuriomis skatinama vidaus vandenilio gamyba Sąjungoje, ir padėti įgyvendinti šią direktyvą bei pasiekti joje nustatytus tikslus, kartu tinkamai atsižvelgiant į tiekimo saugumą ir Sąjungos strateginį savarankiškumą energetikos srityje. Į strategiją įtrauktomis priemonėmis turi būti siekiama skatinti sudaryti vienodas sąlygas, grindžiamas lygiavertėmis taisyklėmis ar standartais trečiosiose valstybėse aplinkos apsaugos, tvarumo ir klimato kaitos švelninimo srityse. Strategijoje nurodomi orientaciniai importo etapai ir priemonės. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių šiai strategijai įtraukti į savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus bei pažangos ataskaitas, teikiamas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3, 14 ir 17 straipsnius. Be to, strategijoje taip pat turi būti atsižvelgiama į poreikį sudaryti galimybes vietos gyventojams naudotis energija.“;

12) 23 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Siekdama skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą šildymo ir vėsinimo sektoriuje, kiekviena valstybė narė padidina atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį tame sektoriuje bent ***orientaciškai 2,3*** procentinio punkto, kaip metinį vidurkį, apskaičiuojamą 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiams, pradedant nuo 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies šildymo ir vėsinimo sektoriuje, kuri išreiškiama nacionaline bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentine dalimi ir apskaičiuojama pagal 7 straipsnyje nustatytą metodiką.

Tose valstybėse narėse, kuriose naudojama atliekinė šiluma ir vėsuma, tas padidinimas turi būti lygus ***2,8*** procentinio punkto. Tokiu atveju valstybės narės gali įskaityti atliekinę šilumą ir vėsumą, bet įskaitoma dalis turi sudaryti ne daugiau kaip 40 % vidutinio metinio padidėjimo.“;

b) įterpiama 1a dalis:

„1a. ***Siekdamos, kad Komisija galėtų visapusiškai atsižvelgti į didelius pramoninės šilumos paklausos lygio skirtumus visoje Sąjungoje,*** valstybės narės įvertina savo atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos naudojimo šildymo ir vėsinimo sektoriuje potencialą ir, be kita ko, ***atlieka sąnaudų ir naudos analizę, kuri apima bet kokį teigiamą poveikį išorei,*** kai tinkama, ▌nedidelį ekologinį pavojų keliančiam diegimui tinkamų vietovių ir nedidelio masto namų ūkio projektų galimybių analizę. ***MVĮ, pramonės simbiozės ir komercinių pastatų ir apibrėžiami bet kokie infrastruktūros poreikiai dalyvaujant vietos ir regionų valdžios institucijoms.*** Atliekant vertinimą ***atsižvelgiama į turimas ir ekonomiškai įgyvendinamas pramoninio ir buitinio naudojimo technologijas, kad būtų*** nustatomos tarpinės reikšmės ir priemonės, kurias taikant būtų didinamas atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimas šildymo ir vėsinimo sektoriuje ir tam tikrais atvejais – atliekinės šilumos ir vėsumos naudojimas centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje ***ir nedidelio masto namų ūkiuose bei MVĮ***, siekiant nustatyti ilgalaikę nacionalinę šildymo ir vėsinimo ***išskiriamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ir keliamos oro taršos mažinimo*** strategiją. ***Tokioje strategijoje turi būti atsižvelgiama į skirtingą šilumos kokybės lygį (aukštą, vidutinę ir žemą temperatūrą), būdingą įvairiems procesams ir paskirtims.*** Vertinimas ***atliekamas vadovaujantis principu „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ ir*** yra integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų, nurodytų Reglamento (ES) 2018/1999 3 ir 14 straipsniuose, dalis ir pateikiamas kartu su išsamiu šildymo ir vėsinimo vertinimu, kurio reikalaujama pagal Direktyvos 2012/27/ES 14 straipsnio 1 dalį.“;

c) 2 dalies pirmos pastraipos a punktas išbraukiamas;

ca) 2 dalis papildoma šia pastraipa:

„Valstybės narės visų pirma teikia pastatų savininkams ar nuomininkams ir MVĮ informaciją apie ekonomiškai efektyvias ir finansines priemones, skirtas atsinaujinančių išteklių energijos naudojimui šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose gerinti. Valstybės narės teikia informaciją naudodamosi prieinamomis ir skaidriomis konsultacinėmis priemonėmis, veikiančiomis bendruose kontaktiniuose punktuose.“;

d) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Kad užtikrintų 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą vidutinį metinį padidėjimą, valstybės narės ***įgyvendina bent tris*** iš šių priemonių:

a) atsinaujinančiųjų išteklių energiją arba atliekinę šilumą ir vėsumą fiziškai įterpti į šildymui arba vėsinimui tiekiamus energijos išteklius ir kurą;

b) pastatuose diegti ypač našias atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančias šilumos ir vėsumos tiekimo sistemas***, pastatus prijungti prie didelio efektyvumo centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų*** arba pramoniniams šilumos ir vėsumos tiekimo procesams naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją arba atliekinę šilumą ir vėsumą;

c) taikyti priemones, įgyvendinamas prekiniais sertifikatais, kuriais įrodoma, kad 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatyto įpareigojimo laikomasi remiant diegimo priemones pagal šios dalies b punktą, kurias įgyvendina kitas ekonominės veiklos vykdytojas, pavyzdžiui, nepriklausomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų montuotojas arba energetinių paslaugų bendrovė, teikianti diegimo paslaugas atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje;

d) didinti nacionalinių***, regioninių*** ir vietos valdžios institucijų pajėgumus ***nustatyti vietos šildymo ir vėsinimo iš atsinaujinančių išteklių potencialą,*** planuoti ir įgyvendinti ▌atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektus ir diegti infrastruktūrą ***ir šiais klausimais teikti konsultacijas***;

e) kurti rizikos mažinimo sistemas siekiant sumažinti šildymo ir vėsinimo iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ***bei atliekinės šilumos ir vėsumos*** projektų kapitalo sąnaudas***, inter alia sudarant sąlygas sujungti mažesnius projektus ir juos labiau susieti su kitomis energijos vartojimo efektyvumo ir pastatų renovacijos priemonėmis***;

f) skatinti įmones ir smulkiųjų vartotojų kolektyvus sudaryti ***iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos šilumos ir vėsumos*** pirkimo sutartis;

g) įgyvendinti suplanuotas ***šildymui naudojamo iškastinio kuro šaltinių, šilumos tiekimo*** sistemų***, kurios nėra suderinamos su atsinaujinančiaisiais energijos ištekliais,*** pakeitimo schemas arba iškastinio kuro laipsniško naudojimo nutraukimo schemas, kuriose nustatytos tarpinės reikšmės;

h) vykdyti šildymo iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, įtraukiant vėsinimą, planavimo reikalavimus vietos ir regionų lygmenimis;

i) taikyti kitas lygiaverčio poveikio politikos priemones, įskaitant fiskalines priemones, paramos schemas ar kitas finansines paskatas***, kuriomis prisidedama prie atsinaujinančiųjų išteklių šildymo ir vėsinimo įrangos įrengimo ir energetikos tinklų, tiekiančių atsinaujinančiųjų išteklių energiją šildymui ir vėsinimui pastatuose ir pramonėje, plėtros;***

j) skatinti biodujų gamybą ir jų tiekimą į dujų tinklą, užuot jas naudojus elektros energijos gamybai;

k) taikyti priemones, kuriomis skatinamas šilumos energijos kaupimo technologijų integravimas į šilumos ir vėsumos tiekimo sistemas;

l) skatinti vartotojams priklausančius centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių tinklus, visų pirma atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, be kita ko, taikant reguliavimo priemones, finansavimo priemones ir paramą.

Priimdamos ir įgyvendindamos tokias priemones valstybės narės užtikrina jų prieinamumą visiems vartotojams***, įskaitant nuomininkus***, visų pirma mažas pajamas gaunančių ar pažeidžiamų namų ūkių vartotojams, ***ir reikalauja, kad didelė dalis priemonių pirmiausia būtų įgyvendintos namų ūkiuose, kurie patiria energijos nepriteklių, kaip apibrėžta Direktyvoje … [naujos redakcijos Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje], ir socialiniuose būstuose, kurie*** kitu atveju gali neturėti pakankamo pradinio kapitalo, kad galėtų jomis pasinaudoti.“;

13) 24 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. ***Valstybės narės remia jau pastatytų pastatų renovaciją ir labai efektyvių 4-osios ir 5-osios kartos centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklų, naudojančių tik atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir neišvengiamą atliekinę šilumą ar vėsumą, kūrimą, gavusios teigiamus ekonominių ir aplinkos sąnaudų ir naudos analizės, atliktos bendradarbiaujant su dalyvaujančiomis vietos valdžios institucijomis, rezultatus.*** Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie energinį naudingumą***, išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį*** ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį jų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose galutiniams vartotojams būtų teikiama lengvai prieinamu būdu, bent sąskaitose tiekėjų interneto svetainėse arba gavus prašymą. Informacija apie atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį išreiškiama bent bendrojo galutinio šilumos ir vėsumos, kurią suvartoja tam tikros centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos naudotojai, suvartojimo procentine dalimi ir apima informaciją apie tai, kiek energijos buvo sunaudota vienam šilumos vienetui tiekti klientui ar galutiniam vartotojui.“;

b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Valstybės narės stengiasi padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos***, įskaitant šilumą, pagamintą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių,*** ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos procentinę dalį centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje bent ***2,3*** procentinio punkto, kaip metinį vidurkį, apskaičiuojamą 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiams, pradedant nuo 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos***, įskaitant šilumą, pagamintą iš elektros energijos iš atsinaujinančių energijos šaltinių,*** ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos procentinės dalies centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sektoriuje, ir nustato tam tikslui būtinas priemones. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis išreiškiama bendrojo galutinės energijos suvartojimo centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje procentine dalimi, pakoreguota pagal įprastas vidutines oro sąlygas.

Valstybės narės, kuriose centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos procentinė dalis yra didesnė nei 60 %, gali laikyti, kad tokia procentine dalimi jos įvykdo pirmoje pastraipoje nurodytą vidutinio metinio padidėjimo reikalavimą.

Valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 I priedą nustato priemones, būtinas pirmoje pastraipoje nurodytam vidutiniam metiniam padidėjimui įgyvendinti.“;

c) įterpiama 4a dalis:

„4a. Valstybės narės užtikrina, kad centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemų, kurių galia yra didesnė nei 25 MWh, operatoriai ***būtų skatinami*** prijungti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos trečiuosius tiekėjus arba ▌ pasiūlyti prijungti trečiuosius tiekėjus ir iš jų pirkti šilumą ar vėsumą, pagamintą iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos, remiantis nediskriminaciniais kriterijais, kuriuos ***turi nustatyti*** atitinkamos valstybės narės ▌, ***jei toks prijungimas yra techniškai bei ekonomiškai įmanomas ir*** kai tokiems operatoriams reikia atlikti vieną ar daugiau iš toliau nurodytų veiksmų:

a) tenkinti dėl naujų vartotojų atsiradusią paklausą;

b) pakeisti esamus šilumos ar vėsumos gamybos pajėgumus;

c) išplėsti esamus šilumos ar vėsumos gamybos pajėgumus.“

Valstybės narės gali nuspręsti į šio straipsnio 4 dalyje nustatytą vidutinį metinį padidinimą įskaičiuoti centralizuotam šilumos ir vėsumos tiekimui naudojamą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją. Siekiant 7 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytų tikslų, į atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, įskaičiuotą pagal 7 straipsnio 1 dalies b punktą, neatsižvelgiama.

Jei valstybės narės nusprendžia įskaičiuoti centralizuotam šilumos ir vėsumos tiekimui naudojamą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, jos apie tai praneša Komisijai iki tokio mechanizmo taikymo pradžios. Valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, naudojamos centralizuotam šilumos ir vėsumos tiekimui, kiekį įtraukia į savo integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį.“;

d) 5 ir 6 dalys pakeičiamos taip:

„5. Valstybės narės gali suteikti galimybę centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemos operatoriui atsisakyti prijungti trečiuosius tiekėjus ir iš jų pirkti šilumą ar vėsumą bet kuriuo iš šių atvejų:

a) sistema neturi reikiamų pajėgumų, nes šilumą ar vėsumą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių arba atliekinę šilumą ir vėsumą tiekia kiti tiekėjai;

b) trečiojo tiekėjo tiekiama šiluma ar vėsuma neatitinka techninių parametrų, būtinų norint jį prijungti ir užtikrinti patikimą ir saugų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos eksploatavimą;

c) operatorius gali įrodyti, kad suteikus prieigą pernelyg padidėtų šilumos ar vėsumos kaina galutiniams vartotojams, palyginti su kaina, kai naudojamas pagrindinis vietos šildymo ir vėsinimo šaltinis, su kuriuo tas atsinaujinančiųjų išteklių energijos šaltinis arba atliekinė šiluma ir vėsuma konkuruotų;

d) operatoriaus sistema atitinka efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo apibrėžtį, pateiktą [siūlomos nauja redakcija išdėstytos Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos x straipsnyje].

Valstybės narės užtikrina, kad, kai pagal pirmą pastraipą centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemos operatorius atsisako prijungti šilumos ar vėsumos tiekėją, tas operatorius kompetentingai institucijai pateiktų informaciją apie tokio atsisakymo priežastis, taip pat apie sąlygas ir priemones, kurių reikėtų imtis sistemoje, kad prijungimas būtų įmanomas. Valstybės narės užtikrina, kad būtų taikoma tinkama nepagrįstų atsisakymų klausimo sprendimo procedūra.

6. Siekdamos palengvinti atliekinės šilumos ir vėsumos naudojimą, ***prireikus*** valstybės narės nustato centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatorių ir galimų atliekinės šilumos ir vėsumos išteklių pramonės ir tretiniame sektoriuose koordinavimo sistemą. Tokia koordinavimo sistema užtikrina ***principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ taikymą ir sudaro palankesnes sąlygas*** dialogui, susijusiam su atliekinės šilumos ir vėsumos panaudojimu ir apimančiam bent:

a) centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatorius;

b) pramonės ir tretinio sektoriaus įmones, gaminančias atliekinę šilumą ir vėsumą, kurią galima ekonomiškai panaudoti per centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemas, pavyzdžiui, duomenų centruose, pramonės įmonėse, dideliuose komerciniuose pastatuose***, energijos kaupimo įrenginiuose*** ir viešajame transporte; ▌

c) vietos valdžios institucijas, atsakingas už energetikos infrastruktūros planavimą ir tvirtinimą;

d) mokslo ekspertus, dirbančius su naujausiomis pažangiausiomis itin efektyviai energiją vartojančiomis centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo vien iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių sistemomis;

e) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, dalyvaujančias šildymo ir vėsinimo veikloje.“;

e) 8, 9 ir 10 dalys pakeičiamos taip:

„8. Valstybės narės nustato sistemą, pagal kurią elektros energijos skirstymo sistemų operatoriai, bendradarbiaudami su atitinkamuose jų rajonuose veiklą vykdančiais centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriais, bent kas ketverius metus įvertins potencialą centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemomis teikti balansavimo ir kitas sistemines paslaugas, įskaitant reguliavimą apkrova ir šiluminį perteklinės ***centralizuotų ir decentralizuotų*** atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kaupimą, ir tai, ar naudotis nustatyta galimybe būtų našiau ir ekonomiškai efektyviau nei alternatyviais sprendimais***, laikantis principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“***.

Valstybės narės užtikrina, kad elektros energijos perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai į vertinimo, kurio reikalaujama pagal pirmąją pastraipą, rezultatus atitinkamai atsižvelgtų jų atitinkamose teritorijose planuodami tinklus, į juos investuodami ir plėtodami infrastruktūrą.

Valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriams ir elektros perdavimo bei skirstymo sistemų operatoriams koordinuoti veiklą, siekdamos užtikrinti, kad balansavimo, kaupimo ir kitos lankstumo paslaugos, pavyzdžiui, reguliavimo apkrova, kurias teikia centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriai, galėtų būti teikiamos ***nediskriminacinėmis sąlygomis*** jų elektros energijos rinkose.

Valstybės narės gali pirmoje ir trečioje pastraipose nustatytus vertinimo ir koordinavimo reikalavimus taikyti ir dujų perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriams, taip pat, be kita ko, vandenilio tinklams ir kitiems energetikos tinklams.

9. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga institucija aiškiai apibrėžtų ir viešai skelbtų vartotojų teises ir centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų eksploatavimo pagal šį straipsnį taisykles ir užtikrintų jų laikymąsi.

10. Valstybė narė neprivalo taikyti ***2 dalies***, jei įvykdoma bent viena iš šių sąlygų:

a) jos centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo procentinė dalis 2018 m. gruodžio 24 d. sudarė ne daugiau kaip 2 % bendrojo galutinės energijos suvartojimo šildant ir vėsinant;

b) jos centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo procentinė dalis 2018 m. gruodžio 24 d. viršijo 2 % bendrojo galutinės energijos suvartojimo šildant ir vėsinant, nes buvo plėtojamas naujas efektyvus centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas, remiantis pagal Reglamento (ES) 2018/1999 I priedą parengtu integruotu nacionaliniu energetikos ir klimato srities planu ir šios direktyvos 23 straipsnio 1a dalyje nurodytu vertinimu;

c) 90 % bendrojo suvartotos galutinės energijos kiekio centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose susidaro centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose, atitinkančiose [siūlomos nauja redakcija išdėstytos Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos x straipsnyje] pateiktą apibrėžtį.“;

14) 25 straipsnis pakeičiamas taip:

„25 straipsnis

Taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimas transporto sektoriuje naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją

1. Kiekviena valstybė narė nustato įpareigojimą degalų tiekėjams užtikrinti, kad:

a) transporto sektoriui būtų tiekiamas toks atsinaujinančiųjų išteklių degalų ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekis, kad iki 2030 m. taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumas sumažėtų bent ***16*** %, palyginti su 27 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytu baziniu lygiu, laikantis valstybės narės nustatytos ▌ trajektorijos;

b) pažangiųjų biodegalų ir biodujų, pagamintų iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinių žaliavų, dalis transporto sektoriui tiekiamoje energijoje ***2025*** m. sudarytų ne mažiau kaip ▌ 0,5 proc. ir 2030 m. – ***ne mažiau kaip*** 2,2 proc., o atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuras ***2028 m.*** sudarytų ne mažiau kaip 2,6 proc. ***ir 2030 m. – ne mažiau kaip 5,7 proc.;***

ba) nuo 2030 m. kuro tiekėjai jūrų transporto sektoriams, kuriuose sudėtinga sumažinti taršą, tiektų ne mažiau kaip 1,2 % atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalų ir vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Valstybė narė, kurios teritorijoje nėra jūrų uostų, gali nuspręsti netaikyti šios nuostatos. Bet kuri valstybė narė, ketinanti taikyti šią nukrypti leidžiančią nuostatą, ne vėliau kaip per vienus metus nuo… [šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo data] praneša apie tai Komisijai. Komisijai taip pat pranešama apie bet kokius vėlesnius pokyčius.

Jei IX priedo A dalyje pateiktas pradinių žaliavų sąrašas iš dalies keičiamas pagal 28 straipsnio 6 dalį, minimali pažangiųjų biodegalų ir biodujų, pagamintų iš pradinių žaliavų, dalis šios dalies b punkte nurodytoje transporto sektoriui tiekiamos energijos kiekyje atitinkamai padidinama ir grindžiama Komisijos atlikto poveikio vertinimo rezultatais.

Komisija įvertina 1 dalyje nustatytą įpareigojimą siekdama ne vėliau kaip 2025 m. pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo jis būtų didinamas tais atvejais, kai toliau labai sumažėja atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos sąnaudos arba kai reikia įvykdyti Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus dėl priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, arba kai toks didinimas pateisinamas dėl pastebimo energijos vartojimo sumažėjimo Sąjungoje.

Apskaičiuodamos a punkte nurodytą sumažinimą ir b punkte nurodytą dalį, valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalus įskaito ir tuo atveju, kai jie naudojami kaip tarpiniai produktai tradiciniams ***transporto*** degalams gaminti. Apskaičiuodamos a punkte nurodytą sumažinimą, valstybės narės gali atsižvelgti į perdirbtos anglies kurą.

Nustatydamos įpareigojimą degalų tiekėjams, valstybės narės gali nuspręsti degalų tiekėjams, kurie tiekia elektros energiją ar atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės skystuosius ir dujinius transporto degalus, netaikyti įpareigojimo dėl tų degalų laikytis būtinosios pažangiųjų biodegalų ir biodujų, pagamintų iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinių žaliavų, procentinės dalies reikalavimo.

2. Valstybės narės nustato mechanizmą, kuriuo suteikiama galimybė jų teritorijoje esantiems degalų tiekėjams keistis kreditais už atsinaujinančiųjų išteklių energijos tiekimą transporto sektoriui. Ekonominės veiklos vykdytojai, tiekiantys atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją ***lengvosioms ir sunkiosioms*** elektrinėms transporto priemonėms per viešąsias įkrovimo stoteles ***arba tiekiantys atsinaujinančiųjų išteklių energiją***, gauna kreditus, neatsižvelgiant į tai, ar ekonominės veiklos vykdytojams taikomas valstybės narės nustatytas įpareigojimas degalų tiekėjams, ir jie gali tuos kreditus parduoti degalų tiekėjams, o šie galės juos panaudoti 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytam įpareigojimui vykdyti. ***Valstybės narės gali nuspręsti į mechanizmą įtraukti pirmoje pastraipoje nurodytas privačias įkrovimo stoteles, jei galima įrodyti, kad į tas privačias įkrovimo stoteles tiekiama atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija naudojama tik elektrinėms transporto priemonėms.***“;

15) 26 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Apskaičiuojant 7 straipsnyje nurodytą valstybės narės bendrąjį galutinį atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimą ir 25 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytą taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimo tikslą, biodegalų ir skystųjų bioproduktų, taip pat transporto sektoriuje suvartojamo biomasės kuro, jeigu jie pagaminti iš maistinių ir pašarinių augalų, procentinė dalis turi būti ne daugiau kaip vienu procentiniu punktu didesnė nei tokių degalų dalis galutiniame tos valstybės narės transporto sektoriuje 2020 m. suvartojamame energijos kiekyje ir sudaryti ne daugiau kaip 7 % galutinio tos valstybės narės transporto sektoriuje suvartojamo energijos kiekio.

Valstybės narės prašymu Komisija gali leisti nukrypti nuo pirmos pastraipos ir leisti valstybėms narėms į apskaičiuojamą pirmoje pastraipoje nurodytą 7 % galutinio energijos suvartojimo kelių ir geležinkelių transporto sektoriuje viršutinę ribą neįtraukti skystųjų bioproduktų, naudojamų elektros energijos gamybai SESV 349 straipsnyje nurodytuose atokiausiuose regionuose, su sąlyga, kad tokia nukrypti leidžianti nuostata yra pagrįsta vietos ypatumais. Valstybės narės ne vėliau kaip … [šios iš dalies keičiančios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę data] paprašo Komisijos leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą ir pateikia atnaujintą tokios nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo mokslinį ir techninį pagrindimą. Sprendimą dėl valstybės narės prašymo Komisija priima tris mėnesius nuo jo gavimo.“;

ia) antra pastraipa pakeičiama taip:

„Kai pirmoje pastraipoje nurodyta biodegalų ir skystųjų bioproduktų procentinė dalis valstybėje narėje yra mažesnė nei 1 %, ji gali būti padidinta iki ne daugiau kaip 2 % galutinio energijos suvartojimo kelių ir geležinkelių transporto sektoriuose.“;

ii) ketvirta pastraipa pakeičiama taip:

„Kai valstybėje narėje nustatyta, kad biodegalų ir skystųjų bioproduktų, taip pat transporto sektoriuje suvartojamo biomasės kuro, pagaminto iš maistinių ir pašarinių augalų, procentinė dalis turi būti mažesnė nei 7 %, arba kai valstybė narė nusprendžia šią procentinę dalį dar labiau apriboti, ta valstybė narė gali 25 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytą šiltnamio efektą sukeliančių dujų intensyvumo mažinimo tikslą atitinkamai sumažinti, atsižvelgdama į tai, kiek dėl tų degalų galėjo būti sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis. Šiuo tikslu valstybės narės laiko, kad šie degalai padeda išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti 50 %.“;

b) 2 ***dalis iš dalies keičiama taip:***

i) ▌pirmoje pastraipoje žodžiai „25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą būtinąją procentinę dalį“ pakeičiami žodžiais „25 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslą“ ir penktoje pastraipoje žodžiai „25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos būtinosios procentinės dalies“ pakeičiami žodžiais „25 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslo“;

ii) antra pastraipa pakeičiama taip:

„Ne vėliau kaip … [šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo data] ta riba turi sumažėti iki 0 %.“;

iii) po ketvirtos pastraipos įterpiama ši pastraipa:

„Ne vėliau kaip 2023 m. birželio 30 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai atnaujintą ataskaitą dėl atitinkamų maistinių ir pašarinių augalų auginimo plėtros visame pasaulyje padėties. Į tą atnaujintą ataskaitą įtraukiami naujausi paskutinių dvejų metų duomenys, susiję su miškų naikinimu ir riziką keliančių pirminių žaliavų naudojimo pokyčiais, ir aptariamos kitos didelę riziką keliančios žaliavos, priskiriamos didelę netiesioginio žemės paskirties keitimo riziką keliančių pirminių žaliavų kategorijai. Šeštoje pastraipoje nurodytų deleguotųjų aktų tikslais didžiausia vidutinio metinio pasaulinio gamybos ploto padidėjimo dalis, tenkanti didelėms anglies sankaupoms, yra 7,9 %.“;

16) 27 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Skaičiavimo taisyklės, taikomos transporto sektoriuje ir atsižvelgiant į atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalus, nepaisant jų galutinio suvartojimo“;

b) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Apskaičiuojant taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumą, nurodytą 25 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte, taikomos šios taisyklės:

a) sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas taip:

i) biodegalų ir biodujų atveju – visų rūšių transportui tiekiamų tų degalų kiekį padauginus iš dėl jų sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, nustatyto pagal 31 straipsnį;

ii) atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalų ir perdirbtos anglies kuro atveju – visų rūšių transportui tiekiamą šių degalų kiekį padauginus iš dėl jų sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, nustatyto remiantis deleguotaisiais aktais, priimtais pagal 29a straipsnio 3 dalį;

iii) atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos atveju – visų rūšių transportui tiekiamos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekį padauginus iš lygintino iškastinio kuro vertės ▌.

V priede nustatyta ***lygintino kuro vertė*** $EC_{F(e)}$ ***naudojama iki 2029 m. gruodžio 31 d. Nuo 2030 m. sausio 1 d. naudojama V priede nustatyta lygintino kuro vertė*** $E_{F(t)}$***.***

Tačiau išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas, 2030 m. pasiektas transporto sektoriuje naudojant atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, kuris apskaičiuojamas taikant lygintino kuro vertę $E_{F(t)}$***, sudaro papildomą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos indėlį, palyginti su tuo, kuris jau buvo pasiektas iki 2029 m. gruodžio 31 d. taikant lygintino kuro vertę*** $EC_{F(e)}$***, naudojamą išmetamųjų teršalų kiekio sumažėjimui nuo 2030 m. apskaičiuoti.***

b) 25 straipsnio 1 dalyje nurodytas bazinis lygis apskaičiuojamas transporto sektoriui tiekiamos energijos kiekį padauginus iš lygintino iškastinio kuro vertės $E_{F(t)}$, nurodytos V priede;

c) apskaičiuojant atitinkamą energijos kiekį, taikomos šios taisyklės:

i) transporto sektoriui tiekiamos energijos kiekis nustatomas naudojant III priede nustatytas transporto degalų energines vertes;

ii) nustatydamos į III priedą neįtrauktų transporto degalų energinę vertę, valstybės narės naudojasi atitinkamais Europos standartais, pagal kuriuos nustatomas įvairių rūšių degalų šilumingumas. Jei tuo tikslu nėra priimto Europos standarto, naudojamasi atitinkamais ISO standartais;

iii) transporto sektoriui tiekiamos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekis nustatomas šiam sektoriui tiekiamos elektros energijos kiekį padauginus iš vidutinės atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, tiektos valstybės narės teritorijoje per pastaruosius dvejus metus, dalies. Išimties tvarka, jeigu elektros energija gaunama tiesiogiai prisijungus prie įrenginio, gaminančio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, ir tiekiama transporto sektoriui, visa ta elektros energija apskaičiuojama kaip atsinaujinančiųjų išteklių energija;

iv) biodegalų ir biodujų, pagamintų iš IX priedo B dalyje išvardytų pradinių žaliavų, procentinė dalis turi sudaryti ne daugiau kaip 1,7 % degalų ir elektros energijos, patiektų transporto sektoriui, energinės vertės, išskyrus Kiprą ir Maltą;

Jei IX priedo B dalyje pateiktas pradinių žaliavų sąrašas iš dalies keičiamas pagal 28 straipsnio 6 dalį, didžiausia tokių biodegalų ir biodujų procentinė dalis atitinkamai padidinama ir grindžiama Komisijos atlikto poveikio vertinimo rezultatais;

d) taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumo mažinimas naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją apskaičiuojamas išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, sumažintą naudojant visų rūšių transportui tiekiamus biodegalus, biodujas ir atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, padalijus iš bazinio lygio.

Komisijai pagal 35 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, siekiant papildyti šią direktyvą, dėl III priede nurodytos transporto degalų energinės vertės priderinimo prie mokslo ir technikos pažangos.“;

c) įterpiama 1a dalis:

„1a. Apskaičiuojant 25 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytus tikslus, taikomos šios taisyklės:

a) apskaičiuojant vardiklį, t. y. transporto sektoriuje suvartotą energijos kiekį, įskaitomi visi transporto sektoriui patiekti degalai ir elektros energija;

b) apskaičiuojant skaitiklį, įskaitoma visų rūšių transporto sektoriams Sąjungos teritorijoje patiektų pažangiųjų biodegalų ir biodujų, pagamintų iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinių žaliavų, ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalų energinė vertė;

c) laikoma, kad aviacijos ir jūrų transporto sektoriams patiektų pažangiųjų biodegalų ir biodujų, pagamintų iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinių žaliavų, ir atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalų dalys yra 1,2 karto didesnės už jų energinę vertę.“;

d) 2 dalis išbraukiama;

e) 3 dalis ***pakeičiama taip***:

3. Jei elektros energija naudojama atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės degalams gaminti (tiesiogiai arba tarpinių produktų gamybai), atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinei daliai apskaičiuoti naudojama vidutinė per dvejus metus iki aptariamų metų išmatuota atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos procentinė dalis gamybos šalyje.

Elektros energija, gaunama tiesiogiai prisijungus prie vieno ar kelių įrenginių, gaminančių elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių, gali būti visa priskaičiuojama prie iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, kai jis naudojamas iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui gaminti, jeigu įrenginys parodo, kad atitinkama elektros energija buvo tiekiama neimant elektros energijos iš tinklo;

Iš tinklo imama elektros energija gali būti priskaičiuojama prie visiškai iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, jeigu ji pagaminama tik iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir buvo įrodytos atsinaujinančiųjų išteklių savybės ir kiti atitinkami kriterijai, užtikrinant, kad tos elektros energijos atsinaujinančiųjų išteklių savybės yra deklaruojamos tik kartą ir tik viename galutinio naudojimo sektoriuje.

Tai galima įvykdyti laikantis toliau nurodytų reikalavimų;

a) siekiant įrodyti atsinaujinančių išteklių savybes, turėtų būti reikalaujama, kad nebiologinės kilmės iš atsinaujinančių išteklių pagaminto kuro gamintojai sudarytų vieną ar daugiau atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo susitarimų, kuriais elektros energija gaminama tiek, kad jos kiekis būtų bent jau lygus elektros energijos kiekiui, kuris, kaip teigiama, yra visiškai atsinaujinantis.

b) kad gamyba būtų visiškai kvalifikuojama kaip nebiologinės kilmės degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių, kas ketvirtį turi būti pasiektas balansas tarp atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, įsigytos pagal vieną ar kelias elektros energijos pirkimo sutartis, ir elektros energijos, gaunamos iš tinklo degalams gaminti, kiekio.

Kad gamyba būtų visiškai kvalifikuojama kaip nebiologinės kilmės degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių, nuo 2030 m. sausio 1 d. kas mėnesį, ketvirtį ar kas metus turi būti pasiektas balansas tarp atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, įsigytos pagal vieną ar kelias elektros energijos pirkimo sutartis, ir elektros energijos, gaunamos iš tinklo degalams gaminti, kiekio; Laiko koreliacija priklauso nuo Komisijos atlikto vertinimo. Šis reikalavimas taikomas visoms esamoms elektrinėms, įskaitant tas, kurios buvo pradėtos eksploatuoti iki 2030 m.

Elektrolizerio vieta turi atitikti bent vieną iš šių sąlygų:

a) įrenginys, gaminantis iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją pagal atsinaujinančiųjų išteklių energijos pirkimo sutartį, yra toje pačioje šalyje kaip elektrolizeris arba kaimyninėje šalyje;

b) įrenginys, gaminantis iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją pagal atsinaujinančiųjų išteklių energijos pirkimo sutartį, yra jūrinės prekybos zonoje, esančioje greta šalies, kurioje yra elektrolizeris, arba kaimyninėje šalyje.

Iš tinklo imama arba pakartotinai tiekiama iš energijos kaupimo įrenginių elektros energija gali būti priskaičiuojama prie visiškai iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, jeigu ji pagaminama tik iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir buvo įrodytos atsinaujinančiųjų išteklių savybės ir kiti atitinkami kriterijai, užtikrinant, kad tos elektros energijos atsinaujinančiųjų išteklių savybės yra deklaruojamos tik kartą ir tik viename galutinio naudojimo sektoriuje. **[13 pakeit.]**

Saulės energija varomos transporto priemonės pagaminta elektros energija, naudojama pačiai transporto priemonei judėti, gali būti laikoma visiškai atsinaujinančiąja energija.“; **[32 pakeit.]**

17) 28 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2, 3 ir 4 dalys išbraukiamos;

b) 5 dalis pakeičiama taip:

„Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. Komisija pagal 35 straipsnį priima deleguotuosius aktus, siekdama papildyti šią direktyvą, kad būtų apibrėžta metodika, pagal kurią nustatoma transporto biodegalų ir biodujų procentinė dalis, gaunama bendro proceso metu biomasę apdorojant kartu su iškastiniu kuru.“;

ba) 6 dalies c ir d punktai pakeičiami taip:

„c) poreikį išvengti didelio iškraipančio poveikio (šalutinių) produktų, atliekų ar liekanų rinkoms, atsižvelgiant į būsimą žaliavų prieinamumą, ir poreikį išvengti rinkos iškraipymo, kuris sukelia masinį žaliavų importą;

d) galimybę, kad bus užtikrintas esminis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas, palyginti su iškastiniu kuru, remiantis išmetamųjų teršalų gyvavimo ciklo analize, atsižvelgiant į prieinamą pirminių žaliavų kiekį ir jau esamus konkurencinius pramoninius panaudojimo būdus, tinkamai paisant nacionalinių ypatumų;“;

c) 7 dalyje žodžiai „25 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje nustatytu“ pakeičiami žodžiais „25 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nustatytu“;

18) 29 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

-i) pirmos pastraipos įžanginė dalis pakeičiama taip:

„Energija iš biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro šios pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais įskaitoma tik tuo atveju, jei jie atitinka šio straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus ir jei atsižvelgiama į atliekų hierarchiją, kaip nustatyta Direktyvos 2008/98/EB 4 straipsnyje, ir į 3 straipsnyje nurodytą pakopinio naudojimo principą:“; **[43 pakeit.]**

i) pirmos pastraipos a punktas pakeičiamas taip:

„a) įnašas siekiant valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinių dalių ir šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje, 15a straipsnio 1 dalyje, 22a straipsnio 1 dalyje, 23 straipsnio 1 dalyje, 24 straipsnio 4 dalyje ir 25 straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų;“;

ia) po pirmos pastraipos įterpiama ši pastraipa:

„Taikant pirmos pastraipos b ir c punktus neatsižvelgiama į iš kietojo biomasės kuro pagamintą energiją, jeigu šis kuras gaunamas iš pirminės medienos biomasės, kaip apibrėžta šios direktyvos 2 straipsnyje. Siekiant prisidėti prie 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslų, energijos iš kietojo biomasės kuro, gauto iš pirminės medienos biomasės, kaip apibrėžta šios direktyvos 2 straipsnyje, dalis turi būti ne didesnė nei tokio kuro vidutinio energijos suvartojimo 2017–2022 m. dalis, remiantis naujausiais turimais duomenimis.“; **[44 pakeit.]**

ib) antra pastraipa pakeičiama taip:

„Tačiau tam, kad biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš atliekų ir liekanų, išskyrus žemės ūkio, akvakultūros, žuvininkystės ir miškininkystės liekanas, būtų įskaityti pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, reikalaujama, kad jie atitiktų tik 10 dalyje nustatytus išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus. Tačiau jei naudojamos nerūšiuotos atliekos, ekonominės veiklos vykdytojai turi naudoti apibrėžtos kokybės nerūšiuotų atliekų rūšiavimo sistemas, kad būtų pašalintos iškastinio kuro žaliavos. Ši pastraipa taip pat taikoma atliekoms ir liekanoms, kurios pirmiausia perdirbamos į produktą, o paskui – į biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą.“;

ii) ketvirta pastraipa pakeičiama taip:

„Biomasės kuras turi atitikti 2–7 ir 10 dalyse nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, jei jis naudojamas:

— a) kietojo biomasės kuro atveju – įrenginiuose, gaminančiuose elektros energiją, šilumą ir vėsumą, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra ***7,5*** MW arba didesnė,

— b) dujinio biomasės kuro atveju – įrenginiuose, gaminančiuose elektros energiją, šilumą ir vėsumą, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra 2 MW arba didesnė,

— c) įrenginiuose, gaminančiuose dujinį biomasės kurą, kuriuose vidutinis biometano srautas yra:

i) didesnis nei ***500*** m3 metano ekvivalento per valandą, matuojant standartinėmis temperatūros ir slėgio sąlygomis (t. y. esant 0 °C temperatūrai ir 1 baro atmosferos slėgiui);

ii) jei biodujas sudaro metano ir kitų nedegių dujų mišinys, metano srautui taikoma i punkte nustatyta ribinė vertė, proporcingai perskaičiuota metano tūrio daliai mišinyje.“;

iii) po ketvirtos pastraipos įterpiama ši pastraipa:

„Įrenginiams, kurių bendra vardinė šiluminė galia arba biometano srautas mažesni, valstybės narės gali taikyti tvarumo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus.“;

aa) 3 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Iš žemės ūkio biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš labai didelės biologinės įvairovės žemės, t. y. žemės, kuriai 2008 m. sausio mėn. ar vėliau taikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų (nepaisant to, ar tas apibūdinimas žemei vis dar taikomas):

a) neliestas ir senasis miškas ir kitos miškingos vietovės, t. y. miškas ir kitos miškingos vietovės, kuriose auga vietinės rūšys ir nėra aiškiai matomų žmogaus veiklos požymių, o ekologiniai procesai nėra pastebimai sutrikdyti;

b) labai didelės biologinės įvairovės miškas ir kita medžiais apsodinta žemė, kurioje gausu rūšių ir kuri nėra nuniokota arba kuri atitinkamos kompetentingos institucijos yra pripažinta kaip didelės biologinės įvairovės žemė, nebent pateikiama įrodymų, kad tų žaliavų gamyba tiems gamtos apsaugos tikslams nepakenkė;

c) vietovės, nustatytos:

i) pagal įstatymus arba atitinkamos kompetentingos institucijos gamtos apsaugos tikslais arba

ii) kaip apsaugos vietovės, kuriose susitelkusios retos, galinčios išnykti arba nykstančios ekosistemos ar rūšys, pripažintos pagal tarptautinius susitarimus arba įtrauktos į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos išsaugojimo sąjungos sudarytus sąrašus, jeigu jos pripažįstamos pagal 30 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą, nebent pateikiama įrodymų, kad tų žaliavų gamyba tiems gamtos apsaugos tikslams nepakenkė;

d) daugiau kaip vieno hektaro labai didelės biologinės įvairovės pievos:

i) labai didelės biologinės įvairovės natūralios pievos, būtent pievos, kurios liktų pievos be žmogaus įsikišimo ir kuriose išlikusi natūrali rūšių įvairovė ir kurios ekologinės savybės ir procesai nepakitę, arba

ii) labai didelės biologinės įvairovės nenatūralios pievos, būtent pievos, kurios nebebūtų pievos be žmogaus įsikišimo ir kurios pasižymi rūšių įvairove bei yra nenuniokotos, o atitinkama kompetentinga institucija jas yra pripažinusi labai didelės biologinės įvairovės pievoms, išskyrus atvejus, kai pateikiama įrodymų, kad žaliavos nuėmimas yra būtinas siekiant išsaugoti jai taikomą labai didelės biologinės įvairovės pievos apibūdinimą.

iii) viržynai, kuriuose išlieka natūrali rūšių sudėtis ir nepakitę ekologiniai bruožai bei procesai.“;

b) 3 dalyje po pirmos pastraipos įterpiama ši pastraipa:

„Ši dalis, išskyrus pirmos pastraipos c punktą, taip pat taikoma biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui, pagamintiems iš miško biomasės.“;

c) 4 dalis ***pakeičiama taip***:

„4. Iš žemės ūkio biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, kurioje yra didelių anglies sankaupų, būtent žemės, kuriai 2008 m. sausio mėn. taikytas ir toliau nebetaikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų:

a) šlapžemės, būtent žemė, nuolat arba didelę metų dalį apsemta arba permirkusi vandeniu;

b) ištisai mišku apaugusios vietovės, būtent žemė, kurioje daugiau nei vieno hektaro plote medžių aukštis didesnis negu penki metrai, o medžių lajos danga užima daugiau kaip 30 %, arba medžiai gali pasiekti tas ribas in situ;

c) žemė, kurioje daugiau nei vieno hektaro plote medžių aukštis didesnis negu penki metrai, o medžių lajos danga užima nuo 10 % iki 30 %, arba medžiai gali pasiekti tas ribas in situ, nebent pateikti įrodymai, kad ploto anglies sankaupos iki ir po paskirties keitimo yra tokios, kad taikant V priedo C dalyje nustatytą metodiką būtų įgyvendintos šio straipsnio 10 dalyje nustatytos sąlygos;

ca) viržynai, kuriuose išlieka natūrali rūšių sudėtis ir nepakitę ekologiniai bruožai bei procesai.

Ši dalis netaikoma, jei žaliavų gavimo laikotarpiu žemei taikytas toks pats apibūdinimas kaip ir 2008 m. sausio mėn.

Pirma pastraipa, išskyrus b ir c punktus, ir antra pastraipa taip pat taikomos biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui, pagamintiems iš miško biomasės.“;

d) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Iš žemės ūkio ar miško biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, kuri 2008 m. sausio mėn. buvo durpynas, nebent pateikiama įrodymų, kad tai žaliavai auginti ir derliui nuimti nereikalingas anksčiau nenusausintos dirvos sausinimas***, ir kompetentinga nacionalinė institucija gali pranešti, kad užtikrinta atitiktis nacionaliniu ar subnacionaliniu lygmeniu, laikantis kriterijų, kuriais remiantis galima sumažinti riziką naudoti miško biomasę, gautą iš 6 dalyje nurodytos netvarios gamybos***.“;

da) įterpiama ši dalis:

„5a. Iš žemės ūkio biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų valstybėje, kuri nėra Paryžiaus susitarimo.“;

e) 6 dalies ***pirma pastraipa iš dalies keičiama*** taip:

i) įžanginė dalis pakeičiama taip:

„Iš miško biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose nurodytais tikslais, nėra gaunami iš pirminės medienos biomasės, jais atsižvelgiama į atliekų hierarchiją, kaip nustatyta Direktyvos 2008/98/EB 4 straipsnyje, ir į 3 straipsnyje nustatytą pakopinio naudojimo principą ir jie turi atitikti šiuos kriterijus, kad būtų kuo labiau sumažinta rizika naudoti medienos biomasę, gautą iš netvarios gamybos. Siekiant prisidėti prie 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslų, energijos iš biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro, gautų iš pirminės medienos biomasės, kaip apibrėžta šios direktyvos 2 straipsnyje, dalis turi būti ne didesnė nei tokio kuro vidutinio energijos suvartojimo 2017–2022 m. dalis, remiantis naujausiais turimais duomenimis.“; [45 pakeit.]

ii) a papunkčio iii įtrauka pakeičiama taip:

„iii) būtų saugomos gamtos apsaugos tikslais pagal tarptautinę ar nacionalinę teisę arba atitinkamos kompetentingos institucijos nustatytos teritorijos, įskaitant šlapžemes, pievas, viržynus ir durpynus, siekiant išsaugoti biologinę įvairovę ir užkirsti kelią buveinių nykimui, kaip nustatyta direktyvose 2009/147/EB ir 92/43/EEB, išlaikyti vandenynų aplinkos būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2008/56/EB, taip pat upių ekologinę būklę, kaip nustatyta Direktyvoje 2000/60/EB;“;

iii) a punkto iv papunktis pakeičiamas taip:

„iv) kirtimas būtų atliekamas ***užtikrinant*** dirvožemio kokybės ir biologinės įvairovės ***išlaikymą***, siekiant ***užkirsti kelią neigiamam poveikiui*** – būtų ***užkertamas kelias*** rauti ***medžiagų naudojimui netinkamus*** kelmus ir šaknis***, pvz., taikant tvarios miškotvarkos praktiką***, alinti neliestus miškus ***ir sengires*** ar juos paversti įveistais miškais, taip pat kirsti pažeidžiamuose dirvožemiuose augantį medyną; ***užkertamas kelias plynajam kirtimui, nebent dėl to susidaro palankios ir tinkamos ekosistemos sąlygos,*** ir užtikrinamos vietoje ***bei ekologiškai*** priimtinos negyvos medienos gavybos ribinės vertės bei ***užtikrinami*** reikalavimai naudoti medienos ruošos sistemas, kuriomis kuo labiau mažinamas poveikis dirvožemio kokybei, įskaitant dirvožemio tankinimą, ir biologinės įvairovės ypatybėms bei buveinėms:“;

v) ▌b punkto iv papunktis pakeičiamas taip:

„iv) kirtimas būtų atliekamas ***užtikrinant*** dirvožemio ***kokybę*** ir biologinės įvairovės ***išlaikymą***, siekiant ***užkirsti kelią neigiamam poveikiui*** – būtų ***užkertamas kelias*** rauti ***medžiagų naudojimui netinkamus*** kelmus ir šaknis***, pvz., taikant tvarios miškotvarkos praktiką,*** alinti neliestus miškus ***ir sengires***, taip pat kirsti pažeidžiamuose dirvožemiuose augantį medyną; ***užkertamas kelias plynajam kirtimui, nebent dėl to susidaro palankios ir tinkamos ekosistemos sąlygos,*** ir užtikrinamos vietoje ***bei ekologiškai*** priimtinos negyvos medienos gavybos ribinės vertės bei ***užtikrinami*** reikalavimai naudoti medienos ruošos sistemas, kuriomis kuo labiau mažinamas poveikis dirvožemio kokybei, įskaitant dirvožemio tankinimą, ir biologinės įvairovės ypatybėms bei buveinėms:“;

fa) įterpiama ši dalis:

„7a. Biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš miško biomasės, neturi viršyti nacionaliniu lygmeniu nustatytos viršutinės ribos, taikomos miško biomasės naudojimui, kuri dera su valstybės narės tikslais dėl anglies dioksido absorbentų kiekio didinimo, kaip apibrėžta Reglamente … [persvarstytas Reglamentas 2018/841].“;

g) 10 dalies pirmos pastraipos d punktas pakeičiamas taip:

„d) bent 70 % – elektros energijos, šilumos ir vėsumos gamybai iš biomasės kuro, naudojamo įrenginiuose***, kurie pradėti eksploatuoti 2021 m. sausio 1 d.,*** iki 2025 m. gruodžio 31 d., ir bent ***85*** % – ***kai įrenginiai pradedami eksploatuoti*** nuo 2026 m. sausio 1 d.“; **[46 pakeit.]**

ga) 11 dalies įžanginė dalis pakeičiama taip:

„11. Iš biomasės kuro pagaminta elektros energija įskaitoma šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose nurodytais tikslais, tik jei naudojamame kure nėra pirminės medienos biomasės ir jis atitinka vieną ar daugiau iš toliau nurodytų kriterijų. Siekiant prisidėti prie 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslų, elektros energijos iš biomasės kuro, gauto iš pirminės medienos biomasės, kaip apibrėžta šios direktyvos 2 straipsnyje, dalis turi būti ne didesnė nei tokio kuro vidutinio energijos suvartojimo 2017–2022 m. dalis, remiantis naujausiais turimais duomenimis.“; [47 pakeit.]

gb) 13 dalis pakeičiama taip:

„13. Šio straipsnio 1 dalies ***pirmoje pastraipoje*** nurodytais tikslais valstybės narės gali ribotą laikotarpį nukrypti nuo šio straipsnio 2–7, 10 ir 11 dalyse nustatytų kriterijų, patvirtindamos skirtingus kriterijus, taikomus:

a) atokiausiame regione, kaip nurodyta SESV 349 straipsnyje, esantiems įrenginiams, jei tokie įrenginiai gamina elektros energiją arba šilumą ar vėsumą iš biomasės kuro, ***skystųjų bioproduktų ir biodegalų, ypač kosmoso sektoriui ir susijusiai veiklai astrofizikos srityje;*** ir

b) biomasės kurui ***ir skystiesiems bioproduktams***, ***naudojamiems įrenginiuose ir biodegalams, ypač naudojamiems kosmoso sektoriui ir susijusiai veiklai, nurodytiems*** pastraipos a punkte, neatsižvelgiant į tos biomasės kilmės vietą, jeigu tokie kriterijai yra objektyviai pagrindžiami tikslu užtikrinti ***prieigą prie saugios*** ir ***užtikrintos energijos*** tame atokiausiame regione ir tokiu būdu teikti paskatas pereiti nuo iškastinio kuro prie tvaraus biomasės kuro ***ir skystųjų bioproduktų***.

29 straipsnio pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais atsižvelgiama į skystuosius bioproduktus, biodegalus ir biomasės kurą, pagamintus iš pirminės medienos biomasės, kuri išgaunama tvariai ir kuri susidaro planuojant žemės naudojimą atokiausiame regione, kuriame miškai užima ne mažiau kaip 90 % to atokiausio regiono teritorijos.

Siekdamos užtikrinti energetinį saugumą atokiausiuose regionuose, valstybės narės gali toliau teikti paramą elektros energijos gamybai iš miško biomasės atokiausiuose regionuose, nurodytuose SESV 349 straipsnyje, esančiuose tik elektros energijos gamybos įrenginiuose.“; **[33 pakeit.]**

gc) 14 dalis pakeičiama taip:

„14. 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais valstybės narės gali nustatyti papildomus tvarumo kriterijus ***biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir*** biomasės kurui.“;

19) įterpiamas 29a straipsnis:

„29a straipsnis

Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai, taikomi atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kurui ir perdirbtos anglies kurui

1. Atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro energija įskaičiuojama į valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį ir 3 straipsnio 1 dalyje, 15a straipsnio 1 dalyje, 22a straipsnio 1 dalyje, 23 straipsnio 1 dalyje, 24 straipsnio 4 dalyje ir 25 straipsnio 1 dalyje nurodytus tikslus tik tuo atveju, jei naudojant tą kurą išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sumažėja bent 70 %.

2. Perdirbtos anglies kuro energija gali būti įskaičiuojama į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslą, nurodytą 25 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte, tik tuo atveju, jei naudojant tą kurą išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis sumažėja bent 70 %.

3. Komisijai pagal 35 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, siekiant papildyti šią direktyvą, kad būtų apibrėžta metodika, pagal kurią įvertinamas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas naudojant nebiologinės kilmės degalus iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir perdirbtos anglies kurą. Metodika užtikrinama, kad už CO_2, už kurio surinkimą jau gautas išmetamųjų teršalų kreditas pagal kitas teisės aktų nuostatas, nebūtų suteikiamas kreditas už išvengtą teršalų išmetimą. ***Į metodiką įtraukiamas atliekose esantis ir iš jų į atmosferą išmetamas anglies dioksido kiekis.***

Bet kuriuo atveju metodikoje, pagal kurią įvertinamas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas, taikant gyvavimo ciklo principą atsižvelgiama į išmetamą anglies dioksidą.“;

19a) įterpiamas 29b straipsnis:

„29b straipsnis

Hidroelektrinių tvarumo kriterijai

Iš hidroenergijos gaunama energija gaminama elektrinėje, kuri pagal Direktyvą 2000/60/EB, visų pirma tos direktyvos 4 ir 11 straipsnius, yra įgyvendinusi visas techniškai įmanomas ir ekologiniu atžvilgiu svarbias poveikio švelninimo priemones, siekiant sumažinti neigiamą poveikį vandens telkiniui, taip pat priemones, skirtas saugomoms buveinėms ir nuo vandens tiesiogiai priklausančioms rūšims gerinti.“;

20) 30 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies pirmos pastraipos įvadinė frazė pakeičiama taip:

„Kai atsinaujinančiųjų išteklių kuras ir perdirbtos anglies kuras turi būti įskaičiuojami į 3 straipsnio 1 dalyje, 15a straipsnio 1 dalyje, 22a straipsnio 1 dalyje, 23 straipsnio 1 dalyje, 24 straipsnio 4 dalyje ir 25 straipsnio 1 dalyje nurodytus tikslus, valstybės narės reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojai, ***atliekant privalomus nepriklausomus ir viešai prieinamus auditus***, įrodytų, jog yra įvykdyti 29 straipsnio 2–7 dalyse bei 10 dalyje ir 29a straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai, taikomi atsinaujinančiųjų išteklių kurui ir perdirbtos anglies kurui. Tuo tikslu jos reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojai naudotų masės balanso sistemą, kuri:“;

b) 3 dalies pirma ir antra pastraipos pakeičiamos taip:

„Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai pateiktų patikimą informaciją apie 29 straipsnio 2–7 dalyse bei 10 dalyje ir 29a straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų laikymąsi***, atsižvelgtų į ES biologinės įvairovės tikslus*** ir ***atitinkamai valstybei narei paprašius jai*** pateiktų ***ir viešai paskelbtų*** duomenis, kurie buvo panaudoti rengiant informaciją. ***Valstybės narės akredituoja nepriklausomus užtikrinimo paslaugų teikėjus pagal Reglamentą (EB) Nr. 765/2008, kad jie pateiktų nuomonę apie pateiktą informaciją ir įrodymus, kad tai buvo padaryta. Siekiant laikytis 29 straipsnio 3 dalies a, b ir d punktų, 29 straipsnio 4 dalies a punkto, 29 straipsnio 5 dalies, 29 straipsnio 6 dalies a punkto ir 29 straipsnio 7 dalies a punkto, pirmasis arba antrasis šalių auditas gali būti atliekamas iki pirmojo miško biomasės surinkimo punkto. Atliekant auditą patikrinama, ar ekonominės veiklos vykdytojų naudojamos sistemos yra tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo sukčiavimo, be kita ko, šiuo patikrinimu užtikrinama, kad medžiagos nebūtų sąmoningai modifikuotos ar išmestos, kad siunta arba jos dalis galėtų tapti atliekomis arba liekanomis. Audito metu įvertinamas mėginių ėmimo dažnumas ir metodika, taip pat įvertinamas duomenų patikimumas.***

Šioje dalyje nustatyti įpareigojimai taikomi neatsižvelgiant į tai, ar atsinaujinančiųjų išteklių kuras ir perdirbtos anglies kuras gaminami Sąjungoje ar importuojami. Vartotojams ekonominės veiklos vykdytojų, tiekėjų ***ir*** atitinkamų kompetentingų institucijų interneto svetainėse***, taip pat degalinėse lengvai prieinamu ir naudotojui patogiu būdu*** pateikiama ***naujausia*** informacija apie kiekvieno kuro tiekėjo tiekiamų biokuro, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro geografinę kilmę ir pradinių žaliavų tipą; ši informacija kasmet atnaujinama.“;

c) 4 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Komisija gali nuspręsti, kad pagal savanoriškas nacionalines ar tarptautines schemas, kuriomis nustatomi atsinaujinančiųjų išteklių kuro ir perdirbtos anglies kuro gamybos standartai, būtų teikiami tikslūs duomenys apie išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą 29 straipsnio 10 dalies ir 29a straipsnio 1 ir 2 dalių tikslais, būtų įrodoma, kad laikomasi 27 straipsnio 3 dalies ir 31a straipsnio 5 dalies, arba įrodoma, kad biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro siuntos atitinka 29 straipsnio 2–7 dalyse nustatytus tvarumo kriterijus. Siekdami įrodyti, kad laikosi 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytų kriterijų, ekonominės veiklos vykdytojai gali nuspręsti reikalaujamus gavybos teritorijos lygmens įrodymus teikti tiesiogiai. 29 straipsnio

3 dalies pirmos pastraipos c punkto ii papunkčio tikslais Komisija gali pripažinti retų, galinčių išnykti arba nykstančių ekosistemų ar rūšių, pripažintų tarptautiniais susitarimais arba įtrauktų į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos apsaugos sąjungos sudarytus sąrašus, apsaugos teritorijas.“;

ca) 4 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Komisija gali nuspręsti, kad tų schemų informacija apie priemones, kurių imtasi siekiant apsaugoti dirvožemį, vandenį ir orą, atkurti nualintą žemę ***ir*** užkirsti kelią netaupiam vandens naudojimui teritorijose, kuriose vandens stinga, ▌yra tiksli.“

d) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Valstybės narės gali sukurti nacionalines schemas, pagal kurias 29 straipsnio 2–7 dalyse ir 10 dalyje, taip pat 29a straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų laikymasis, remiantis metodika, parengta pagal 29a straipsnio 3 dalį, būtų tikrinamas visoje priežiūros grandinėje, į kurią sujungtos kompetentingos nacionalinės institucijos. Tos schemos taip pat gali būti naudojamos siekiant patikrinti ekonominės veiklos vykdytojų į Sąjungos duomenų bazę įtrauktos informacijos tikslumą ir išsamumą, įrodyti, kad laikomasi 27 straipsnio 3 dalies nuostatų, ir sertifikuoti biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą, dėl kurių kyla nedidelė netiesioginio žemės naudojimo keitimo rizika.

Valstybė narė apie tokią savo nacionalinę schemą gali pranešti Komisijai. Komisija teikia pirmenybę tokios schemos vertinimui, kad palengvintų abipusį dvišalį ir daugiašalį šių schemų pripažinimą. Komisija, pasinaudojama įgyvendinimo aktais, gali nuspręsti, ar tokia nacionalinė schema, apie kurią buvo pranešta, atitinka šioje direktyvoje nustatytas sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Jei sprendimas yra teigiamas, pagal kitas schemas, kurias Komisija pripažino pagal šį straipsnį, negali būti atsisakyta tarpusavyje pripažinti tos valstybės narės nacionalinės schemos, atsižvelgiant į atitikties tvarumo kriterijams, dėl kurių ją pripažino Komisija, tikrinimą.

Įrenginiams, gaminantiems elektros energiją, šilumą ir vėsumą, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra nuo 5 iki 20 MW, valstybės narės nustato supaprastintas nacionalines patikros schemas, siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi 29 straipsnio 2–7 dalyse ir 10 dalyje nustatytų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų.“;

e) 9 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„***9.*** Jei ekonominės veiklos vykdytojas pateikia įrodymų ar duomenų, gautų pagal schemą, dėl kurios pagal 4 arba 6 dalį buvo priimtas sprendimas, valstybė narė nereikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojas pateiktų papildomų įrodymų, jog laikytasi tą schemą sudarančių elementų, dėl kurių schemą pripažino Komisija.“;

f) 10 dalis pakeičiama taip:

„***10.*** Valstybės narės prašymu, kuris gali būti paremtas ekonominės veiklos vykdytojo prašymu, Komisija, remdamasi visais turimais įrodymais, išnagrinėja, ar įvykdyti 29 straipsnio 2–7 bei 10 dalyse ir 29a straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai, susiję su atsinaujinančiųjų išteklių kuro ir perdirbtos anglies kuro šaltiniu.

Per šešis mėnesius nuo tokio prašymo gavimo dienos ir pagal 34 straipsnio 3 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą Komisija, pasinaudodama įgyvendinimo aktais, nusprendžia, ar susijusi valstybė narė gali:

a) 29 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais atsižvelgti į atsinaujinančiųjų išteklių kurą ir perdirbtos anglies kurą, gautą iš to šaltinio, arba

b) nukrypstant nuo šio straipsnio 9 dalies reikalauti, kad atsinaujinančiųjų išteklių kuro ir perdirbtos anglies kuro šaltinio tiekėjai pateiktų papildomų įrodymų, jog tų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų ir tų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribų yra laikomasi.“;

22) įterpiamas šis straipsnis:

„31a straipsnis

Sąjungos duomenų bazė

1. ***Ne vėliau kaip … [praėjus trims mėnesiams nuo šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo]*** Komisija užtikrina, kad būtų sukurta Sąjungos duomenų bazė, kuria būtų sudarytos sąlygos atsekti ***biomasės kurą,*** atsinaujinančiųjų išteklių skystąjį ir dujinį kurą ir perdirbtos anglies kurą ***(toliau – Sąjungos duomenų bazė)***.

2. Valstybės narės reikalauja, kad atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai į tą duomenų bazę laiku įrašytų tikslią informaciją apie atliktus sandorius ir su tokiais sandoriais susijusio kuro tvarumo ***kriterijus***, įskaitant per jo gyvavimo ciklą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, pradedant nuo gamybos vietos iki jo sunaudojimo Sąjungoje momento. ***Tarpusavyje sujungta dujų sistema laikoma viena masės balanso sistema. Informacija apie įleidimą į sistemą ir pašalinimą iš sistemos pateikiama Sąjungos dujinio kuro duomenų bazėje.*** Į duomenų bazę taip pat įtraukiama informacija apie tai, ar buvo suteikta parama konkrečios kuro siuntos gamybai, ir, jei taip, nurodomas paramos schemos tipas.

Prireikus, siekiant pagerinti duomenų atsekamumą visoje tiekimo grandinėje, Komisijai pagal 35 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, siekiant toliau išplėsti į Sąjungos duomenų bazę įtrauktinos informacijos apimtį, kad ji apimtų atitinkamus duomenis iš gamybos vietos arba žaliavų, naudojamų kurui gaminti, surinkimo vietos.

Valstybės narės reikalauja, kad kuro tiekėjai į Sąjungos duomenų bazę įvestų informaciją, reikalingą patikrinti, ar laikomasi 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytų reikalavimų.

Nedarant poveikio 1–3 pastraipoms, atsinaujinančiųjų išteklių dujinio kuro ir dujinio kuro įleidimo į Europos dujų sistemą atveju ekonominės veiklos vykdytojai turėtų įrašyti informaciją apie atliktus sandorius ir tvarumo kriterijus bei kitą svarbią informaciją, pavyzdžiui, informaciją apie kuro išmetamą ŠESD kiekį iki įleidimo į jungtinę dujų sistemą punkto, kai masės balanso atsekamumo sistema papildoma kilmės garantijomis.

3. Valstybėms narėms suteikiama prieiga prie Sąjungos duomenų bazės, kad jos galėtų stebėti ir tikrinti duomenis.

4. ***Kai*** atsinaujinančiųjų išteklių dujų siuntos gamybai yra išduotos kilmės garantijos, valstybės narės užtikrina, kad tos kilmės garantijos būtų panaikintos ***po to, kai*** atsinaujinančiųjų išteklių dujų siunta ***pašalinama iš Europos dujų jungtinės sistemos***.

5. Valstybės narės užtikrina, kad būtų tikrinamas ekonominės veiklos vykdytojų į duomenų bazę įtrauktos informacijos tikslumas ir išsamumas, pavyzdžiui, naudojant savanoriškas ar nacionalines schemas***, kurias gali papildyti kilmės garantijų sistema***.

5a. Duomenų bazė turi būti prieinama viešai ir atvira, skaidri, patogi naudoti ir atnaujinama.

Komisija plačiajai visuomenei skelbia metines ataskaitas apie Sąjungos duomenų bazėje pateiktą informaciją, įskaitant informaciją apie atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako kuro kiekį, geografinę kilmę ir pradinių žaliavų tipą.“;

22a) 33 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„3. 2025 m. Komisija pateikia, jei tikslinga, pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo teisės akto dėl reglamentavimo sistemos, kuria atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimas būtų skatinimas laikotarpiu po 2030 m.“;

b) 3 dalis papildoma šia pastraipa:

„Rengdama pirmoje pastraipoje nurodytą pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, Komisija atsižvelgia į:

a) pagal Reglamento (EB) Nr. 401/2009 10a straipsnį įsteigtos Europos mokslo patariamosios tarybos klimato kaitos klausimais patarimus;

b) prognozuojamą orientacinį Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų biudžetą, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2021/1119 4 straipsnio 4 dalyje;

c) integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, pagal Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnio 2 dalį valstybių narių pateiktus ne vėliau kaip 2024 m. birželio 30 d.;

d) patirtį, įgytą įgyvendinant šią direktyvą, įskaitant jos tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, taip pat

e) atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų plėtrą.“;

c) įterpiama ši pastraipa:

„4a. Ne vėliau kaip … [praėjus dvejiems metams nuo šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo] Komisija peržiūri šios direktyvos įgyvendinimą ir paskelbia ataskaitą, kurioje išdėsto savo peržiūros išvadas. Atliekant peržiūrą visų pirma nagrinėjami šie aspektai:

a) išorinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo poveikis ir jo poveikis aplinkai;

b) įgyvendinant šią direktyvą teikiama socialinė ir ekonominė nauda;

c) susijusių atsinaujinančiųjų išteklių energijos iniciatyvų pagal „RepowerEU“ įgyvendinimo padėtis;

d) tai, ar padidėjusi transporto, pramonės, pastatų, šildymo ir vėsinimo sektorių bei atsinaujinančiųjų išteklių nebiologinės kilmės kuro gamybos elektros energijos paklausa patenkinama lygiaverčiais atsinaujinančiosios energijos gamybos pajėgumų kiekiais;

(e) kuro, gauto iš pirminės medienos biomasės, kaip apibrėžta šios direktyvos 2 straipsnyje, dalies laipsniškas mažinimas iki 2030 m., siekiant jį įskaičiuoti į 3 straipsnio 1 dalyje nurodytus atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslus, remiantis Komisijos atliktu poveikio vertinimu. Ši laipsniško mažinimo apžvalga paskelbiama ne vėliau kaip … [3 metai po šios iš dalies keičiančios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę]. **[48 pakeit.]**

Komisija ir valstybių narių kompetentingos institucijos nuolat pritaiko geriausios administravimo praktikos administracines procedūras ir imasi visų kitų priemonių, kad supaprastintų šios direktyvos įgyvendinimą ir kuo labiau sumažintų susijusiems subjektams ir paveiktiems sektoriams tenkančias reikalavimų laikymosi išlaidas.“;

23) 35 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, nurodytus 8 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, 29a straipsnio 3 dalyje, 26 straipsnio 2 dalies ketvirtoje pastraipoje, 26 straipsnio 2 dalies penktoje pastraipoje, 27 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, 27 straipsnio 3 dalies ketvirtoje pastraipoje, 28 straipsnio 5 dalyje, 28 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje, 31 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje ir 31a straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo [šios iš dalies keičiančios direktyvos įsigaliojimo]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.“;

b) 4 dalis pakeičiama taip:

„Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 7 straipsnio 3 dalies penktoje pastraipoje, 8 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, 29a straipsnio 3 dalyje, 26 straipsnio 2 dalies ketvirtoje pastraipoje, 26 straipsnio 2 dalies penktoje pastraipoje, 27 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, 27 straipsnio 3 dalies ketvirtoje pastraipoje, 28 straipsnio 5 dalyje, 28 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje, 31 straipsnio 5 dalyje ir 31a straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.“;

c) 7 dalis pakeičiama taip:

„Pagal 7 straipsnio 3 dalies penktą pastraipą, 8 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą, 29a straipsnio 3 dalį, 26 straipsnio 2 dalies ketvirtą pastraipą, 26 straipsnio 2 dalies penktą pastraipą, 27 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, 27 straipsnio 3 dalies ketvirtą pastraipą, 28 straipsnio 5 dalį, 28 straipsnio 6 dalies antrą pastraipą, 31 straipsnio 5 dalį ir 31a straipsnio 2 dalies antrą pastraipą priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.“;

24) priedai iš dalies keičiami pagal šios direktyvos priedus.

2 straipsnis

Reglamento (ES) 2018/1999 pakeitimai

1) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 11 punktas pakeičiamas taip:

„11) Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslai – Sąjungos lygmens privalomas tikslas iki 2030 m. visuose ekonomikos sektoriuose išmetamą ŠESD kiekį, palyginti su 1990 m. kiekiu, sumažinti bent 40 %, Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnyje nurodytas Sąjungos 2030 m. privalomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslas, Sąjungos lygmens pagrindinis tikslas iki 2030 m. energijos vartojimo efektyvumą padidinti bent 32,5 %, tikslas iki 2030 m. sujungti 15 % elektros energijos tinklų ir kiti vėlesni tokio pobūdžio tikslai, kuriuos pasiekti iki 2030 m. susitarė Europos Vadovų Taryba arba Europos Parlamentas ir Taryba;“;

b) 20 punkto b papunktis pakeičiamas taip:

„b) pagal Komisijos rekomendacijas, remiantis pagal 29 straipsnio 1 dalies b punktą atliekamu vertinimu atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje, nustatyti valstybės narės veiksmai, kuriais anksti užtikrintas jos įnašas siekiant Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnyje nurodyto Sąjungos 2030 m. privalomo atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo, įvertinus tos valstybės nacionalinius atsinaujinančiųjų išteklių energijos atskaitos taškus;“;

2) 4 straipsnio a punkto 2 papunktis pakeičiamas taip:

„2) susijusius su atsinaujinančiųjų išteklių energija:

siekiant įgyvendinti Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnyje nurodytą Sąjungos 2030 m. privalomą atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą – valstybės narės įnašą siekiant to tikslo, t. y. valstybės narės bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinę dalį, kurią turi sudaryti atsinaujinančiųjų išteklių energija 2030 m., ir orientacinę to įnašo trajektoriją nuo 2021 m. Iki 2022 m. pagal šią orientacinę trajektoriją turi būti pasiektas bent 18 % bendro procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, padidėjimo atskaitos taškas, atsižvelgiant į tos valstybės narės privalomą 2020 m. nacionalinį tikslą ir jos įnašą siekiant 2030 m. tikslo. Iki 2025 m. pagal šią orientacinę trajektoriją turi būti pasiektas bent 43 % bendro procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, padidėjimo atskaitos taškas, atsižvelgiant į tos valstybės narės privalomą 2020 m. nacionalinį tikslą ir jos įnašą siekiant 2030 m. tikslo. Iki 2027 m. pagal šią orientacinę trajektoriją turi būti pasiektas bent 65 % bendro procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, padidėjimo atskaitos taškas, atsižvelgiant į tos valstybės narės privalomą 2020 m. nacionalinį tikslą ir jos įnašą siekiant 2030 m. tikslo.

Iki 2030 m. pagal šią orientacinę trajektoriją turi būti užtikrintas bent planuotas valstybės narės įnašas. Jei valstybė narė tikisi viršyti savo privalomą nacionalinį 2020 m. tikslą, jos orientacinė trajektorija gali prasidėti tame lygyje, kurį numatoma pasiekti. Drauge sudėjus rezultatus pagal valstybių narių orientacines trajektorijas turi būti pasiekti Sąjungos atskaitos taškai 2022 m., 2025 m. ir 2027 m. ir Sąjungos 2030 m. privalomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslas, nurodytas Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnyje. Atskirai nuo savo įnašo siekiant šio Sąjungos tikslo ir šio reglamento tikslais sudaromos savo orientacinės trajektorijos valstybė narė turi teisę nurodyti platesnio užmojo tikslus nacionalinės politikos tikslais.“;

3) 5 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės kolektyviai užtikrina, kad, sudėjus jų įnašus, būtų pasiektas bent jau Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnyje nurodytas Sąjungos 2030 m. privalomo atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo lygis.“;

4) 29 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Atlikdama 1 dalyje nurodytą atsinaujinančiųjų išteklių energijos srities vertinimą, Komisija įvertina pažangą, padarytą siekiant tam tikrą Sąjungos bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinę dalį gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių, laikantis Sąjungos orientacinės trajektorijos, pagal kurią 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energija turėtų sudaryti 20 %, 2022 m. turėtų būti pasiektas bent 18 % bendrojo iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos energijos procentinės dalies didinimo, atsižvelgiant į Sąjungos 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą ir Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą, atskaitos taškas, 2025 m. šis atskaitos taškas turėtų būti 43 %, o 2027 m. – 65 %, ir 2030 m. turėtų būti pasiektas Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnyje nurodytas Sąjungos 2030 m. privalomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslas.“.

3 straipsnis

Direktyvos 98/70/EB pakeitimai

Direktyva 98/70/EB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnis pakeičiamas taip:

„1 straipsnis

Taikymo sritis

Šioje direktyvoje nustatomos degalų, skirtų naudoti kelių transporto priemonėse, ne keliais judančiose mašinose (įskaitant vidaus vandens kelių laivus, kai jie ne jūroje), žemės ir miškų ūkio traktoriuose arba pramoginiuose laivuose, kai jie ne jūroje, su kibirkštinio ir slėginio uždegimo varikliais, techninės specifikacijos, grindžiamos sveikatos ir aplinkos apsaugos reikmėmis, atsižvelgiant į tų variklių techninius reikalavimus.“;

2) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1, 2 ir 3 punktai pakeičiami taip:

„1. Benzinas – lakioji mineralinė alyva, skirta naudoti transporto priemonėse su kibirkštinio uždegimo vidaus degimo varikliais, kurios KN kodai 2710 12 41, 2710 12 45 ir 2710 12 49.

2. Dyzelinas – gazolis, kurio KN kodas 2710 19 43 ([24]), kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 715/2007 ([25]) bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) 595/2009 ([26]), ir kuris naudojamas savaeigėse transporto priemonėse.

„3. Ne keliais judančiose mašinose (įskaitant vidaus vandens kelių laivus), žemės ir miškų ūkio traktoriuose ir pramoginiuose laivuose skirtas naudoti gazolis – iš naftos gautas skystis, kurio KN kodas 27101943 ([27]), kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/53/ES ([28]), Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 167/2013 ([29]) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/1628 ([30]), ir kuris skirtas naudoti slėginio uždegimo varikliuose.“;

b) 8 ir 9 punktai pakeičiami taip:

„8. Tiekėjas – kuro tiekėjas, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 ([31]) 2 straipsnio pirmos pastraipos 38 punkte.

„9. Biodegalai – biodegalai, apibrėžti Direktyvos 2018/2001 2 straipsnio pirmos pastraipos 33 punkte;“;

3) 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės reikalauja, kad tiekėjai užtikrintų dyzelino, kurio sudėtyje yra iki 7 % riebalų rūgščių metilesterio (RRME), tiekimą rinkai.“;

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės užtikrina, kad didžiausias leistinas sieros kiekis gazolyje, skirtame naudoti ne keliais judančiose mašinose (įskaitant vidaus vandens kelių laivus), žemės ir miškų ūkio traktoriuose ir pramoginiuose laivuose, būtų 10 mg/kg. Valstybės narės užtikrina, kad skystuosius degalus, išskyrus gazolį, vidaus vandens kelių laivuose ir pramoginiuose laivuose būtų galima naudoti tik tuo atveju, jei sieros kiekis šiuose skystuosiuose degaluose neviršija tame gazolyje leidžiamo didžiausio kiekio.“;

([24]) Šių KN kodų numeracija nurodyta Bendrajame muitų tarife, nustatytame 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo (OL L 256, 1987 9 7, p. 1).

([25]) 2007 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2007 dėl variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį iš lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių (Euro 5 ir Euro 6) ir dėl transporto priemonių remonto ir priežiūros informacijos prieigos (OL L 171, 2007 6 29, p. 1).

([26]) 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 595/2009 dėl motorinių transporto priemonių ir variklių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į sunkiųjų transporto priemonių išmetamų teršalų kiekį (euro VI) ir dėl galimybės naudotis transporto priemonių remonto ir priežiūros informacija, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 715/2007 ir Direktyvą 2007/46/EB, bei panaikinantis Direktyvas 80/1269/EEB, 2005/55/EB ir 2005/78/EB (OL L 188, 2009 7 18, p. 1).

([27]) Šių KN kodų numeracija nurodyta Bendrajame muitų tarife, nustatytame 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo (OL L 256, 1987 9 7, p. 1).

([28]) 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/53/ES dėl pramoginių ir asmeninių laivų, kuria panaikinama Direktyva 94/25/EB (OL L 354, 2013 12 28, p. 90).

([29]) 2013 m. vasario 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 167/2013 dėl žemės ir miškų ūkio transporto priemonių patvirtinimo ir rinkos priežiūros (OL L 60, 2013 3 2, p. 1).

([30]) 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1628 dėl reikalavimų, susijusių su ne keliais judančių mechanizmų vidaus degimo variklių dujinių ir kietųjų dalelių išmetamųjų teršalų ribinėmis vertėmis ir tipo patvirtinimu, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1024/2012 ir (ES) Nr. 167/2013 ir iš dalies keičiama bei panaikinama Direktyva 97/68/EB (OL L 252, 2016 9 16, p. 53).

([31]) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

4) 7a–7e straipsniai išbraukiami;

5) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies g, h, i ir k punktai išbraukiami;

b) 2 dalis išbraukiama;

6) I, II, IV ir V priedai iš dalies keičiami pagal šios direktyvos I priedą.

4 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1) Valstybės narės užtikrina, kad duomenys, susiję su [LB: pakeisti nurodant kalendorinius metus, kuriais įsigalioja panaikinimas] metais arba jų dalimi, surinkti ir perduoti valstybės narės paskirtajai institucijai pagal Direktyvos 98/70/EB 7a straipsnio 1 dalies trečią pastraipą ir 7a straipsnio 7 dalį, kurios išbraukiamos šios direktyvos 3 straipsnio 4 dalimi, būtų pateikti Komisijai.

2) Šio straipsnio 1 dalyje nurodytus duomenis Komisija įtraukia į visas ataskaitas, kurias ji privalo pateikti pagal Direktyvą 98/70/EB.

5 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo ***2023 m.*** gruodžio 31 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

6 straipsnis

Panaikinimas

Tarybos direktyva (ES) 2015/652 ([32]) panaikinama nuo … [OL: pakeisti nurodant kalendorinius metus, kuriais įsigalioja panaikinimas].

7 straipsnis

Įsigaliojimas

Ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio mėn. Komisija pateikia išsamų pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio, įskaitant šią direktyvą, bendro ir kumuliacinio poveikio vertinimą.

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas / Pirmininkė	*Pirmininkas / Pirmininkė*

([32]) 2015 m. balandžio 20 d. Tarybos direktyva (ES) 2015/652, kuria nustatomi skaičiavimo metodai ir atskaitomybės reikalavimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės (OL L 107, 2015 4 25, p. 26–67).

2022 m. rugsėjo 14 d., trečiadienis

I PRIEDAS

Direktyvos (ES) 2018/2001 priedai iš dalies keičiami taip:

(1) I priedo paskutinė lentelės eilutė išbraukiama;

▌

(3) III priedas pakeičiamas taip:

KURO ENERGINĖ VERTĖ

Kuras	Energinė vertė pagal masę (apatinis šilumingumas, MJ/kg)	Energinė vertė pagal tūrį (apatinis šilumingumas, MJ/l)
IŠ BIOMASĖS IR (ARBA) JĄ PERDIRBANT PAGAMINTAS KURAS		
Biopropanas	46	24
Grynas augalinis aliejus (aliejus, pagamintas iš aliejinių augalų taikant spaudimo, ekstrahavimo ar kitas palyginamas procedūras; žalias arba valytas, bet chemiškai nemodifikuotas)	37	34
Biodyzelinas – riebalų rūgščių metilesteris (metilesteris, pagamintas iš biomasės aliejaus)	37	33
Biodyzelinas – riebalų rūgščių etilesteris (etilesteris, pagamintas iš biomasės aliejaus)	38	34
Biodujos, kurias galima išvalyti iki gamtinių dujų kokybės	50	—
Hidrinimu valytas (termocheminiu būdu apdorotas vandeniliu) biomasės aliejus, naudojamas kaip dyzelino pakaitalas	44	34
Hidrinimu valytas (termocheminiu būdu apdorotas vandeniliu) biomasės aliejus, naudojamas kaip benzino pakaitalas	45	30
Hidrinimu valytas (termocheminiu būdu apdorotas vandeniliu) biomasės aliejus, naudojamas kaip reaktyvinių degalų pakaitalas	44	34
Hidrinimu valytas (termocheminiu būdu apdorotas vandeniliu) biomasės aliejus, naudojamas kaip suskystintų naftos dujų pakaitalas	46	24
Bendrai (kartu su iškastiniu kuru) perdirbimo gamykloje apdorotas biomasės arba pirolizuotosios biomasės aliejus, naudojamas kaip dyzelino pakaitalas	43	36
Bendrai (kartu su iškastiniu kuru) perdirbimo gamykloje apdorotas biomasės arba pirolizuotosios biomasės aliejus, naudojamas kaip benzino pakaitalas	44	32

Kuras	Energinė vertė pagal masę (apatinis šilumingumas, MJ/kg)	Energinė vertė pagal tūrį (apatinis šilumingumas, MJ/l)
Bendrai (kartu su iškastiniu kuru) perdirbimo gamykloje apdorotas biomasės arba pirolizuotosios biomasės aliejus, naudojamas kaip reaktyvinių degalų pakaitalas	43	33
Bendrai (kartu su iškastiniu kuru) perdirbimo gamykloje apdorotas biomasės arba pirolizuotosios biomasės aliejus, naudojamas kaip suskystintų naftos dujų pakaitalas	46	23
IŠ ĮVAIRIŲ ATSINAUJINANČIŲJŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ, ĮSKAITANT BIOMASĘ, PAGAMINTAS KURAS		
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas metanolis	20	16
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas etanolis	27	21
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas propanolis	31	25
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas butanolis	33	27
Fišerio-Tropšo dyzelinas (sintetiniai angliavandeniliai arba sintetinių angliavandenilių mišinys, naudojami kaip dyzelino pakaitalas)	44	34
Fišerio-Tropšo benzinas (iš biomasės pagaminti sintetiniai angliavandeniliai arba sintetinių angliavandenilių mišinys, naudojami kaip benzino pakaitalas)	44	33
Fišerio-Tropšo reaktyviniai degalai (iš biomasės pagaminti sintetiniai angliavandeniliai arba sintetinių angliavandenilių mišinys, naudojami kaip reaktyvinių degalų pakaitalas)	44	33
Fišerio-Tropšo suskystintos naftos dujos (sintetiniai angliavandeniliai arba sintetinių angliavandenilių mišinys, naudojami kaip suskystintų naftos dujų pakaitalas)	46	24
DME (dimetileteris)	28	19
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas vandenilis	120	—
ETBE (etil-tret-butileteris, pagamintas etanolio pagrindu)	36 (iš kurių 37 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	27 (iš kurių 37 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
MTBE (metil-tret-butileteris, pagamintas metanolio pagrindu)	35 (iš kurių 22 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	26 (iš kurių 22 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)

Kuras	Energinė vertė pagal masę (apatinis šilumingumas, MJ/kg)	Energinė vertė pagal tūrį (apatinis šilumingumas, MJ/l)
TAEE (tret-amil-etilo eteris, pagamintas etanolio pagrindu)	38 (iš kurių 29 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	29 (iš kurių 29 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
TAME (tret-amil-metilo eteris, pagamintas metanolio pagrindu)	36 (iš kurių 18 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	28 (iš kurių 18 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
THxEE (tret-heksil-etilo eteris, pagamintas etanolio pagrindu)	38 (iš kurių 25 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	30 (iš kurių 25 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
THxME (tret-heksil-metilo eteris, pagamintas metanolio pagrindu)	38 (iš kurių 14 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	30 (iš kurių 14 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
IŠ NEATSINAUJINANČIŲJŲ IŠTEKLIŲ PAGAMINTAS KURAS		
Benzinas	43	32
Dyzelinas	43	36
Iš neatsinaujinančiųjų išteklių gaunamas vandenilis	120	—

(4) IV priedas iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„**ATSINAUJINANČIŲJŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS ĮRENGINIŲ MONTUOTOJŲ IR PROJEKTUOTOJŲ MOKYMAS IR SERTIFIKAVIMAS**“;

b) įžanginis sakinys ir pirmas punktas pakeičiami taip:

„18 straipsnio 3 dalyje nurodytos sertifikavimo schemos ir mokymo programos grindžiamos šiais kriterijais:

1. Sertifikavimo procesas turi būti skaidrus, jį turi aiškiai apibrėžti valstybės narės arba jų paskirtos administracinės įstaigos.“;

c) Įterpiami šie 1a ir 1b punktai:

„1a. Sertifikavimo įstaigų išduoti sertifikatai turi būti aiškiai apibrėžti ir lengvai atpažįstami darbuotojų ir specialistų, pageidaujančių gauti sertifikatą.

1b. Sertifikavimo procesas suteikia galimybę montuotojams diegti kokybiškus patikimai veikiančius įrenginius.“;

d) 2 ir 3 punktai pakeičiami taip:

„2. Biomasės, šilumos siurblių, seklių geoterminių, saulės ▌terminės energijos įrenginių ***ir kaupimo ir reguliavimo apkrova technologijų, įskaitant įkrovimo stoteles,*** montuotojai sertifikuojami pagal akredituotą mokymo programą ***ar*** mokymų rengėjo ***arba oficialias kvalifikacijos sistemas pagal nacionalinę teisę***.“

3. Mokymo programą ar rengėją akredituoja valstybės narės arba jų paskirtos administracinės įstaigos. Akredituojanti įstaiga užtikrina, kad mokymo rengėjo ***siūlomos*** mokymo***, kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programos*** būtų ***įtraukios, tęstinės*** ir regioninio arba nacionalinio masto.

Mokymų rengėjas turi turėti pakankamai techninių priemonių praktiniams mokymams rengti, įskaitant pakankamą laboratorinę įrangą ar atitinkamas priemones.

Mokymų rengėjas, be pradinio mokymo, siūlo trumpesnius žinių atnaujinimo ir kvalifikacijos kėlimo kursus, padalytus į mokymo modulius, kuriais suteikiama galimybė montuotojams ir projektuotojams įgyti naujų gebėjimų, praplėsti ir įvairinti turimus įgūdžius naudojant kelias technologijas ir jų derinius. Mokymų rengėjas užtikrina, kad mokymai būtų pritaikyti prie pastatų, pramonės ir žemės ūkio srityse naudojamų naujų atsinaujinančiųjų išteklių technologijų. Mokymų rengėjai pripažįsta įgytus atitinkamus įgūdžius.

Mokymo programos ir moduliai turi būti parengti taip, kad būtų galima mokytis visą gyvenimą atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių srityje, ir turi būti suderinami su profesiniu mokymu, skirtu pirmą kartą ieškantiems darbo asmenims ir suaugusiesiems, siekiantiems persikvalifikuoti ar iš naujo įsidarbinti.

Mokymo programos turi būti parengtos taip, kad būtų lengviau įgyti įvairias technologijas ir sprendimus apimančią kvalifikaciją ir išvengti ribotos su tam tikru prekės ženklu ar technologija susijusios specializacijos. Mokymų rengėjas gali būti įrangos ar sistemos gamintojas, institutai arba asociacijos.“;

da) 5 punktas pakeičiamas taip:

„5. Mokymo kursai užbaigiami egzaminu, kurį išlaikius išduodamas sertifikatas arba suteikiama kvalifikacija. Egzaminą sudaro praktinis sėkmingo biomasės katilų ar krosnių, šilumos siurblių, seklių geoterminių įrenginių, saulės terminių įrenginių arba kaupimo ir reguliavimo apkrova technologijų, įskaitant įkrovimo stoteles, sumontavimo įvertinimas.“

e) 6 punkto c papunktis papildomas iv ir v punktais:

„iv) supratimas apie galimybių studijas ir projektavimo tyrimus;

v) supratimas apie gręžimą geoterminės šilumos siurblių atveju.“;

(5) V priedo C dalis iš dalies keičiama taip:

a) 5 ir 6 punktai pakeičiami taip:

„5. Į kiekį, kuris išmetamas išgaunant arba auginant žaliavas (*eec*), įtraukiamas kiekis, išmetamas vykstant gavybos arba auginimo procesams; kiekis, išmetamas renkant, džiovinant ir saugant žaliavas; su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis; ir kiekis, susijęs su gavybai arba auginimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba. CO_2 surinkimas auginant žaliavas neįskaičiuojamas. Apskaičiuojant taikomos, jei turimos, D dalyje nurodytos numatytosios išskaidytos iš dirvožemio sklindančio N2O vertės. Vidurkius, kaip alternatyvą faktinėms vertėms, galima apskaičiuoti atsižvelgiant į vietos ūkininkavimo praktiką, remiantis ūkių grupės duomenimis.

6. 1 punkto a papunktyje nurodyto apskaičiavimo tikslais į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą, pasiektą geriau valdant žemės ūkį (*esca*) (pavyzdžiui, mažiau įdirbant žemę arba jos neįdirbant, pagerinus sėjomainą, sėjant antsėlius, įskaitant pasėlių liekanų valdymą, ir naudojant organines dirvožemio gerinimo medžiagas (pavyzdžiui, kompostą, mėšlo skaidymo degazuotąjį substratą)), atsižvelgiama tik jei dėl jų

nekyla neigiamo poveikio biologinei įvairovei rizika. Be to, turi būti pateikiami svarūs ir patikimi įrodymai, kad dirvožemyje sukaupta daugiau anglies arba kad pagrįsta tikėtis, kad auginant atitinkamą žaliavą anglies dirvožemyje susikaupė daugiau, atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekius, jei auginant žaliavas naudota daugiau trąšų ir herbicidų ([1]).“;

b) 15 punktas išbraukiamas;

c) 18 punktas pakeičiamas taip:

„18. Norint atlikti 17 punkte nurodytus apskaičiavimus, paskirstomas išmetamas kiekis yra *eec* + *el* + *esca* + tos *ep*, *etd*, *eccs* ir *eccr* dalys, kurios išmetamos prieš gretutinio produkto gamybos proceso etapą ir per jį. Jei koks nors priskyrimas prie gretutinių produktų atliktas ankstesniame būvio ciklo proceso etape, tiems tikslams vietoj bendro to išmetamo kiekio naudojama dalis to išmetamo kiekio, kuris buvo priskirtas tarpiniam kuro produktui paskutiniame tokio proceso etape. Biodujų ir biometano atveju, atliekant tą apskaičiavimą atsižvelgiama į visus gretutinius produktus, kuriems netaikomas 7 punktas. Atliekoms ir liekanoms nepriskiriamas joks išmetamųjų teršalų kiekis. Apskaičiuojant daroma prielaida, kad neigiamos energinės vertės gretutinių produktų energinė vertė lygi nuliui. Laikoma, kad atliekų ir liekanų, įskaitant visas atliekas ir liekanas, įtrauktas į IX priedą, būvio ciklo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iki tų atliekų ir liekanų surinkimo yra lygus nuliui, nesvarbu, ar prieš pavirsdamos galutiniais produktais jos perdirbamos į tarpinius produktus. ▌Jei biomasės kuras gaminamas perdirbimo gamyklose (ne apdorojimo įrenginiuose, sujungtuose su katilais arba kogeneracijos įrenginiais, tiekiančiais šilumą ir (arba) elektros energiją apdorojimo įrenginiui), 17 punkte nurodyto skaičiavimo tikslais atliekamos analizės vienetas yra perdirbimo gamykla.“;

(6) VI priedo B dalis iš dalies keičiama taip:

a) 5 ir 6 punktai pakeičiami taip:

„5. Į kiekį, kuris išmetamas išgaunant arba auginant žaliavas (*eec*), įtraukiamas kiekis, išmetamas vykstant gavybos arba auginimo procesams; kiekis, išmetamas renkant, džiovinant ir saugant žaliavas; su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis; ir kiekis, susijęs su gavybai arba auginimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba. CO_2 surinkimas auginant žaliavas neįskaičiuojamas. Apskaičiuojant taikomos, jei turimos, D dalyje nurodytos numatytosios išskaidytos iš dirvožemio sklindančio N2O vertės. Vidurkius, kaip alternatyvą faktinėms vertėms, galima apskaičiuoti atsižvelgiant į vietos ūkininkavimo praktiką, remiantis ūkių grupės duomenimis.

6. 1 punkto a papunktyje nurodyto apskaičiavimo tikslais į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą, pasiektą geriau valdant žemės ūkį (*esca*) (pavyzdžiui, mažiau įdirbant žemę arba jos neįdirbant, pagerinus sėjomainą, sėjant antsėlius, įskaitant pasėlių liekanų valdymą, ir naudojant organines dirvožemio gerinimo medžiagas (pavyzdžiui, kompostą, mėšlo skaidymo degazuotąjį substratą)), atsižvelgiama tik jei dėl jų nekyla neigiamo poveikio biologinei įvairovei rizika. Be to, turi būti pateikiami svarūs ir patikimi įrodymai, kad dirvožemyje sukaupta daugiau anglies arba kad pagrįsta tikėtis, kad auginant atitinkamą žaliavą anglies dirvožemyje susikaupė daugiau, atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekius, jei auginant žaliavas naudota daugiau trąšų ir herbicidų ([2]).“;

([1]) Tokius įrodymus gali sudaryti anglies kiekio dirvožemyje matavimo rezultatai, pavyzdžiui, pirmas matavimas prieš pradedant auginimą ir vėlesni matavimai reguliariais intervalais kas kelerius metus. Tokiu atveju prieš gaunant antrojo matavimo rezultatus anglies kiekio padidėjimas dirvožemyje būtų vertinamas remiantis reprezentatyviaisiais eksperimentais arba dirvožemio modeliais. Matuojant antrą kartą ir vėliau, anglies kiekio padidėjimas dirvožemyje ir to padidėjimo mastas nustatomi remiantis tų matavimų rezultatais.

([2]) Tokius įrodymus gali sudaryti anglies kiekio dirvožemyje matavimo rezultatai, pavyzdžiui, pirmas matavimas prieš pradedant auginimą ir vėlesni matavimai reguliariais intervalais kas kelerius metus. Tokiu atveju prieš gaunant antrojo matavimo rezultatus anglies kiekio padidėjimas dirvožemyje būtų vertinamas remiantis reprezentatyviaisiais eksperimentais arba dirvožemio modeliais. Matuojant antrą kartą ir vėliau, anglies kiekio padidėjimas dirvožemyje ir to padidėjimo mastas nustatomi remiantis tų matavimų rezultatais.

b) 15 punktas išbraukiamas;

c) 18 punktas pakeičiamas taip:

„18. Norint atlikti 17 punkte nurodytus apskaičiavimus, paskirstomas išmetamas kiekis yra $e_{ec} + e_l + e_{sca}$ + tos e_p, e_{td}, e_{ccs} ir e_{ccr} dalys, kurios išmetamos prieš gretutinio produkto gamybos proceso etapą ir per jį. Jei koks nors priskyrimas prie gretutinių produktų atliktas ankstesniame būvio ciklo proceso etape, tiems tikslams vietoj bendro to išmetamo kiekio naudojama dalis to išmetamo kiekio, kuris buvo priskirtas tarpiniam kuro produktui paskutiniame tokio proceso etape.

Biodujų ir biometano atveju, atliekant tą apskaičiavimą atsižvelgiama į visus gretutinius produktus, kuriems netaikomas 7 punktas. Atliekoms ir liekanoms nepriskiriamas joks išmetamųjų teršalų kiekis. Apskaičiuojant daroma prielaida, kad neigiamos energinės vertės gretutinių produktų energinė vertė lygi nuliui.

Laikoma, kad atliekų ir liekanų, įskaitant visas atliekas ir liekanas, įtrauktas į IX priedą, būvio ciklo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iki tų atliekų ir liekanų surinkimo yra lygus nuliui, nesvarbu, ar prieš pavirsdamos galutiniais produktais jos perdirbamos į tarpinius produktus. ▌

Jei biomasės kuras gaminamas perdirbimo gamyklose (ne apdorojimo įrenginiuose, sujungtuose su katilais arba kogeneracijos įrenginiais, tiekiančiais šilumą ir (arba) elektros energiją apdorojimo įrenginiui), 17 punkte nurodyto skaičiavimo tikslais atliekamos analizės vienetas yra perdirbimo gamykla.“;

(6a) VI priede įterpiama ši Ba dalis:

„Ba.

Biomasės kuro pradinės žaliavos, skirtos naudoti ne transporto sektoriaus stacionariuose įrenginiuose, įskaitant šiuos punktus:

1. Liekanų ir atliekų biomasės anglies dalis pirminio maisto perdirbimo pramonėje:

a) cukrinių runkelių becukrė masė (naudojama tik savo reikmėms sektoriaus viduje);

b) žolelės ir lapai, likę nuplovus runkelius;

c) javų lukštai ir vaisių lupenos;

d) pramoninių atliekų, netinkamų naudoti maisto ir pašarų grandinėje, biomasės anglies dalis;

e) cukrinių runkelių skaidulinga dalis, likusi pašalinus difuzines sultis, lapus ir kitus skysčius, likusius išgavus cukrų.

2. Apdorojant nuotekas susidarančio dumblo biomasės anglies dalis pirminio maisto perdirbimo pramonėje;“;

(7) VII priede Q_{usable} apibrėžtyje pateikta nuoroda į 7 straipsnio 4 dalį pakeičiama nuoroda į 7 straipsnio 3 dalį;

(8) IX priedas iš dalies keičiamas taip:

a) A dalyje įžanginis sakinys pakeičiamas taip:

„Pradinės biodujų, skirtų transportui ir pažangiesiems biodegalams, gamybos žaliavos:“

b) B dalyje įžanginis sakinys pakeičiamas taip:

„Pradinės transporto biodegalų ir biodujų gamybos žaliavos, kurių įnašas siekiant 25 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nustatyto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslo yra ribojamas:“.

II PRIEDAS

Direktyvos 98/70/EB I, II, IV ir V priedai iš dalies keičiami taip:

(1) I priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 išnašos tekstas pakeičiamas taip:

„1) Bandymų metodai nurodyti EN 228:2012+A1:2017. Valstybės narės gali patvirtinti analizės metodą, nurodytą standarte, kuriuo pakeičiamas EN 228:2012+A1:2017, jeigu galima įrodyti, kad toks metodas yra bent ne mažiau tikslus ir juo užtikrinamas bent ne mažesnio lygio tikslumas nei tuo analizės metodu, kurį jis pakeičia.“;

b) 2 išnašos tekstas pakeičiamas taip:

„2) Rodikliuose nurodytos tikrosios vertės. Nustatant jų ribines vertes, taikytos EN ISO 4259-1:2017/A1:2021 „Nafta ir panašūs produktai. Matavimo metodų ir rezultatų glaudumas. 1 dalis. Bandymo metodų glaudumo duomenų nustatymas“ sąlygos, o nustatant mažiausią vertę buvo atsižvelgta į mažiausią teigiamą skirtumą 2R (R = atkartojamumas). Atskirų matavimų rezultatai aiškinami remiantis EN ISO 4259-2:2017/A1:2019 aprašytais kriterijais.“;

c) 6 išnašos tekstas pakeičiamas taip:

„6) Kiti monoalkoholiai ir eteriai, kurių galutinė virimo temperatūra ne aukštesnė kaip nustatyta EN 228:2012 +A1:2017.“

(2) II priedas iš dalies keičiamas taip:

a) paskutinėje lentelės eilutėje „RRME kiekis pagal EN 14078“ paskutinio stulpelio „Ribinės vertės“ – „Didžiausios“ įrašas „7,0“ pakeičiamas įrašu „10,0“;

b) 1 išnašos tekstas pakeičiamas taip:

„1) Bandymų metodai nurodyti EN 590:2013+A1:2017. Valstybės narės gali patvirtinti analizės metodą, nurodytą standarte, kuriuo pakeičiamas EN 590:2013+A1:2017, jeigu galima įrodyti, kad toks metodas yra bent ne mažiau tikslus ir juo užtikrinamas bent ne mažesnio lygio tikslumas nei tuo analizės metodu, kurį jis pakeičia.“;

c) 2 išnašos tekstas pakeičiamas taip:

„2) Rodikliuose nurodytos tikrosios vertės. Nustatant jų ribines vertes, taikytos EN ISO 4259-1:2017/A1:2021 „Nafta ir panašūs produktai. Matavimo metodų ir rezultatų glaudumas. 1 dalis. Bandymo metodų glaudumo duomenų nustatymas“ sąlygos, o nustatant mažiausią vertę buvo atsižvelgta į mažiausią teigiamą skirtumą 2R (R = atkartojamumas). Atskirų matavimų rezultatai aiškinami remiantis EN ISO 4259-2:2017/A1:2019 aprašytais kriterijais.“;

(3) IV ir V priedai išbraukiami.